

Sakspapir

SAKSGANG

Utvalg/Styre	Møtedato	Saksnr
Formannskapet	28.11.2017	128/17
Eldrerådet	05.12.2017	018/17
Arbeidsmiljøutvalg	06.12.2017	003/17
Kommunestyret	12.12.2017	053/17

Budsjett 2018

Vedlegg:

Dok.dato	Tittel
21.11.2017	Budsjett 2018

Dok.ID
1341220

Rådmannens innstilling:

1. Moskenes kommunestyre viser til forslaget for Budsjett 2018. Kommunestyret slutter seg til rammer, mål og tiltak innenfor de ulike handlingsområder med de fremlagte endringer.
2. Økonomiplanen skal være bindende for den videre planlegging i kommunen og den Forpliktende planen er kommunestyrets forpliktelse overfor seg selv og for Fylkesmannen i Nordland.
3. Budsjettet for 2018 vedtas på rammenivå, hvor budsjettet vedtas med utgifter, inntekter, tiltak og netto ramme på hvert handlingsområde.
4. Videreformidlingslån tas opp etter gjeldende regler i Husbanken. Dersom det i løpet av budsjettåret skulle være nødvendig å foreta opptak av Videreformidlingslån i Husbanken, gis Formannskapet fullmakt til å vedta slikt låneopptak.
5. Rådmannen/økonomiavdelingen gis fullmakt til å foreta nødvendige tekniske tilpasninger eller flyttinger av budsjett- og regnskapsposter dersom dette er

nødvendig for å tilfredsstillere lov, forskrift eller KOSTRA – rapportering. Det presiseres at slike endringer er av rent regnskapsteknisk art og at vedtatt budsjettbeløp ikke kan endres.

6. Kommunestyret slutter seg til rådmannens forslag til investeringsbudsjett for kommende økonomiplanperiode med de fremlagte endringer.
7. Det kommunale skattøre settes til høyeste tillatte, 11,80 prosent for 2018.
8. Kommunestyret vedtar at administrasjonen kan ta opp kassekreditt ved behov på inntil kroner 15 millioner i 2018, jfr ks-036/16, vedtak 20.06.2016 om ramme på 15 mill kr.
9. Kommunestyret gir Økonomiavdelingen fullmakt til å endre / forlenge avdragstid på lån for å kunne tilpasse seg minimumsavdrag.
10. Moskenes kirkelige Fellesråd mottar driftstilskudd i 2017 på kr 1.127.800.

28.11.2017 Formannskapet

Forslag:

1. Formannskapet legger grunnlagsdokumentet for budsjettet 2018 ut på høring.
2. Formannskapet ber ordfører umiddelbart ta kontakt med Fylkesmannen for råd og et snarlig møte på grunn av den ekstraordinære situasjonen.

Enstemmig vedtatt

FS- 128/17 Vedtak:

1. Formannskapet legger grunnlagsdokumentet for budsjettet 2018 ut på høring.
2. Formannskapet ber ordfører umiddelbart ta kontakt med Fylkesmannen for råd og et snarlig møte på grunn av den ekstraordinære situasjonen.

05.12.2017 Eldrerådet

Forslag:

Budsjett for 2018 tas til orientering.

Enstemmig vedtatt.

ER- 018/17 Vedtak:

Budsjett for 2018 tas til orientering.

06.12.2017 Arbeidsmiljøutvalg Forslag:

Arbeidsmiljøutvalget tar budsjettet til orientering. Arbeidsmiljøutvalget vil påpeke at gjeldende lov- og avtaleverk skal følges ved eventuell omplassering / nedbemanning.

Forslaget enstemmig

AMU- 003/17 Vedtak:

Arbeidsmiljøutvalget tar budsjettet til orientering. Arbeidsmiljøutvalget vil påpeke at gjeldende lov- og avtaleverk skal følges ved eventuell omplassering / nedbemanning.

12.12.2017 Kommunestyret

Bjørn Hugo Bendiksen ba om avklaring i habilitet knyttet til en del av behandlingen av budsjettet. Kommunestyret vurderte ham til å være habil.

Forslag fra MF/H v/Bjørn H. Bendiksen til innsparingsbudsjett:

	Besparelse:
1. En bruker tas hjem - ny ressurs	1 mill
2. Reiselivsbudsjett strykes	3,5 mill
3. Kantine skole	0,5 mill
4. Ordfører 80 %, varaordfører tilsvarende	0,25 mill
5. Redusere kirke	0,2 mill
6. Flytte bading til mandag (vasking)	0,03 mill
7. Kutt i bevilgning til Norsk Fiskeværsmuseum med øyeblikkelig virkning	0,365 mill
8. Til pkt. 2: Det investeres i prøvetakingsautomat for basseng	
9. Lønnskantor settes bort	0,5 mill
10. Skjønnsmidler budsjetteres	3,0 mill
11. Ordfører pålegges å inngå forhandlinger med H. Sverdrup for å unngå utgifter til rettssak	
12. 33 % KO-konsulent kuttes	0,150 mill
13. Inntekt Robek-nettverk	0,450 mill
14. Økt inntekt havn	0,250 mill

Forslaget falt med 4 mot 7 stemmer.

Forslag fra BL/AP/SV v/ordfører Lillian Rasmussen:

Til grunnlagsdokument innstiller vi til følgende tilleggsforslag:

1. Det søkes ekstraordinære skjønnsmidler i forhold til kostnadskravet knyttet til ressurskrevende brukere.

Vi budsjetterer med 3 mill.

2. Det søkes utsettelse på kravet om inndekning i forhold til tidligere års merforbruk (Robek).

3. Avtalen om drifts-støtte til Museum Nord sies opp.
4. Utgifter til gatelys reduseres/omdisponeres til kr. 200.000 der det dekkes skoleskyss og lys i hht. eget vedtak.
5. Det iverksettes tiltak innenfor helse til formål å følge minimumskravene / det forsvarlige knyttet opp mot ressurskrevende brukere. Herunder å se på tilrettelegging for å kunne tilby tjenester i egen kommune. Med halvårsvirkning er målet å redusere kostnadene for å oppnå budsjettbalanse.
6. Turistkontor i kommunal regi avvikles.

Til punkt 4 - det skal innhentes statistikk på bruk av skolebuss slik at ordningen evalueres i juni 2018.

Forslaget vedtatt med 7 mot 4 stemmer.

Forslag fra Bjørn H. Bendiksen MF:

Tillegg til punkt 3: ....netto og brutto ramme....

Forslaget enstemmig vedtatt.

Forslag fra ungdomsrepresentant Jonathan Olsen:

Starte klubben igjen for å tjene penger til budsjettet eller gatelysene.

Forslag: Administrasjonen tar kontakt med kulturkons. vedr. oppstart av ungdomsklubben.

Forslag fra ungdomsrepresentant Jonathan Olsen:

Buss går f.eks. 3 dager istedet for 5 dager for å spare inn penger.

Forslaget sendes over til administrasjonen for oppfølging mht. hva som er mulig.

Votering av innstilling:

- Punkt 1 - enstemmig vedtatt.
- Punkt 2 - enstemmig vedtatt.
- Punkt 3 - enstemmig vedtatt med tilleggsforslag fra MF.
- Punkt 4 - enstemmig vedtatt.
- Punkt 5 - enstemmig vedtatt.
- Punkt 6 - enstemmig vedtatt.
- Punkt 7 - enstemmig vedtatt.
- Punkt 8 - enstemmig vedtatt.
- Punkt 9 - enstemmig vedtatt.
- Punkt 10 - enstemmig vedtatt.

KS- 053/17 Vedtak:

1. Moskenes kommunestyre viser til grunnlagsdokument for Budsjett 2018. Kommunestyret slutter seg til rammer, mål og tiltak innenfor de ulike handlingsområder med de fremlagte endringer.

- Det søkes ekstraordinære skjønnsmidler i forhold til kostnadskravet knyttet til ressurskrevende brukere.

Vi budsjetterer med 3 mill.

- Det søkes utsettelse på kravet om inndekning i forhold til tidligere års merforbruk (Robek).

- Avtalen om drifts-støtte til Muesum Nord sies opp.

- Utgifter til gatelys reduseres/omdisponeres til kr. 200.000,- der det dekkes skoleskyss og lys i hht. eget vedtak. Det skal innhentes statistikk på bruk av skolebuss slik at ordningen evalueres i juni 2018.

- Det iverksettes tiltak innenfor helse til formål å følge minimumskravene / det forsvarlige knyttet opp mot ressurskrevende brukere. Herunder å se på tilrettelegging for å kunne tilby tjenester i egen kommune.

Med halvårsvirkning er målet å redusere kostnadene for å oppnå budsjettbalanse.

- Turistkontor i kommunal regi avvikles.

2. Økonomiplanen skal være bindende for den videre planlegging i kommunen og den Forpliktende planen er kommunestyrets forpliktelse overfor seg selv og for Fylkesmannen i Nordland. Disse legges fram til behandling i første kommunestyremøte i 2018.

3. Budsjettet for 2018 vedtas på rammenivå, hvor budsjettet vedtas med utgifter, inntekter, tiltak og netto og brutto ramme på hvert handlingsområde.

4. Videreformidlingslån tas opp etter gjeldende regler i Husbanken. Dersom det i løpet av budsjettåret skulle være nødvendig å foreta opptak av Videreformidlingslån i Husbanken, gis Formannskapet fullmakt til å vedta slikt låneopptak.

5. Rådmannen/økonomiavdelingen gis fullmakt til å foreta nødvendige tekniske tilpasninger eller flyttinger av budsjett- og regnskapsposter dersom dette er nødvendig for å tilfredsstille lov, forskrift eller KOSTRA – rapportering. Det presiseres at slike endringer er av rent regnskapsteknisk art og at vedtatt budsjettbeløp ikke kan endres.

6. Kommunestyret slutter seg til rådmannens forslag til investeringsbudsjett for kommende økonomiplanperiode med de fremlagte endringer.

7. Det kommunale skattøre settes til høyeste tillatte, 11,80 prosent for 2018.

8. Kommunestyret vedtar at administrasjonen kan ta opp kassekreditt ved behov på inntil kroner 15 millioner i 2018, jfr ks-036/16, vedtak 20.06.2016 om ramme på 15 mill kr.

9. Kommunestyret gir Økonomiavdelingen fullmakt til å endre / forlenge avdragstid på lån for å kunne tilpasse seg minimumsavdrag.

10. Moskenes kirkelige Fellesråd mottar driftstilskudd i 2017 på kr 1.127.800.

Saksopplysninger:

Forslag til budsjett for 2018 legges fram for politisk behandling. Formannskapet legger budsjettdokumentene ut til offentlig ettersyn etter sitt møte 28. november 2017.

Budsjett 2018 er kommuneorganisasjonens arbeidsordre neste år, der både oppgavene som skal utføres, og ressursene som stilles til disposisjon, blir bestemt. Dokumentet er viktig for å få på plass gode holdninger/rutiner i forbindelse med økonomiarbeidet.

Det vises til Kommunelovens bestemmelser om årsbudsjett (§§ 45 og 47) og Økonomiplan (§ 44). I § 45,3 heter det at innstillingen til årsbudsjett skal legges ut til offentlig ettersyn minst 14 dager før den behandles i kommunestyret.

Budsjettforslaget for 2018 er ikke i balanse. Det er, tross betydelig inntektsøkning, strammere enn tidligere år. Utgangspunktet for arbeidet med budsjettet er et akkumulert underskudd, som på tross av en inndekking på ca 1,067 mill kr i 2015 og 2016 fortsatt er på ca kr 16,416 mill ved utgangen av 2017. Vi har ikke maktet å få budsjettet i balanse for 2018. Vi ligger også an til overskridelser i regnskapet for 2017.

Det akkumulerte underskuddet har man måttet søke Fylkesmannen om å få dekket inn i en tidsperiode på åtte år. Så lenge kommunen ikke har dekket inn alt av akkumulert underskudd, vil kommunen være plassert i det såkalte ROBEK-registeret.

Moskenes kommune ble ROBEK – kommune i 2012. Det innebærer blant annet at det må lages en Forpliktende Plan (FP), der det fremkommer hvilke grep Moskenes kommune skal gjøre for å dekke inn akkumulert underskudd. Den forplikter kommunestyret gjennom å skissere praktiske og realistiske tiltak som er gjennomførbare slik at kommunen skal få kontroll over økonomien. Konkrete tiltak skal beskrives sammen med en konsekvensutredning. Den forpliktende planen bør starte med en forklaring om hvorfor kommunen ikke har kontroll over økonomien.

Budsjettet for 2018 har svært begrensede midler til innkjøp, opplæring og reiseaktivitet. Som for inneværende år må en i 2018 også nøye vurdere rekruttering inn i ledige stillingshjemler.

Kommunestyret har vedtatt ansettelses- og innkjøpsstopp. Denne skal praktiseres slik at ordinær drift kan skje og at liv og helse ikke utsettes for risiko.

Moskenes kommune har enorme utfordringer med noen kostnadsdrivere som gjør det veldig vanskelig å få budsjett 2018 i balanse. Vi har også tidligere år gjort de strukturelle grepene som kunne gjøres. Det spareblusset som skulle vare en liten periode til vi fikk kontroll, er nå blitt hverdagen ute i organisasjonen. Det tærer på alle ansatte, uansett hvor en jobber.

Skattesats - kommuneskatt

I Prop. 1 LS (2015-16) (skatte- og avgiftsproposisjonen) fra Finansdepartementet heter det:

§ 3-8 Inntektsskatt til kommunene og fylkeskommunene

Den fylkeskommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 2,65 pst. Den kommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 11,80 pst. Maksimumssatsene skal gjelde med mindre fylkestinget eller kommunestyret vedtar lavere satser.

For øvrig vises til egne saker om fastsettelse av eiendomsskatt og ordinært gebyrregulativ med forkalkyle selvkost.

Det vises til innledningen i budsjettdokumentet vedrørende overordnet strategisk/politisk tilnærning. Den videre prosess må avklares av formannskapet. Uavhengig av dette legges det frem et forslag til vedtak, slik at en har klarhet i de nødvendige beslutningspunkter.

Per Sperstad
Rådmann

Budsjett 2018

Innhold

Innledning

Del I Forutsetninger og kommunaløkonomisk status

Del II Gjennomgang tjenester og produksjon

Del IV Tallbudsjett på rammenivå – obligatoriske hovedoversikter

-----

Vedlegg:

Budsjettforslag fra Moskenes kirkelige fellesråd
Forslag budsjett fra brannsjefen

Innledning

Forord

Vedlagt framlegges et konsekvensjustert budsjett for 2018, på bakgrunn av virksomhetens aktivitet i 2017.

Dette budsjettdokumentet har en underdekning på 9,1 mill kr. Årsaken er beskrevet i tekstdelen, særlig vises det til kapitlet om utfordringer (fra side 14).

Administrasjonen har kommet til at dette budsjett dilemma må presenteres i sin helhet. Det er behov for på overordnet nivå å vurdere strategiske og politiske grep før en går videre med tradisjonelle nedskjæringstiltak.

Gjennom dette budsjettmaterialet har administrasjonen:

- 1) synliggjort reelle kostnader og inntekter kommunen drar med seg inn i 2018
- 2) lokalisert hovedårsaken til den vanskelige situasjonen.

Situasjonen er svært alvorlig og årsaken er å finne på området for ressurskrevende tjenester som har økt svært mye de siste årene og som ikke har latt seg stabilisere.

Denne utfordringen er så stor at den truer hele kommunens økonomi, forvaltning og handlingsevne.

Av samlede utgifter i 2018 på 130 mill kr ligger ressurskrevende tjenester inne med 35 mill kr. Netto er det ressurskrevende området belastet kommunal egenandel på ca 19,2 mill kr.

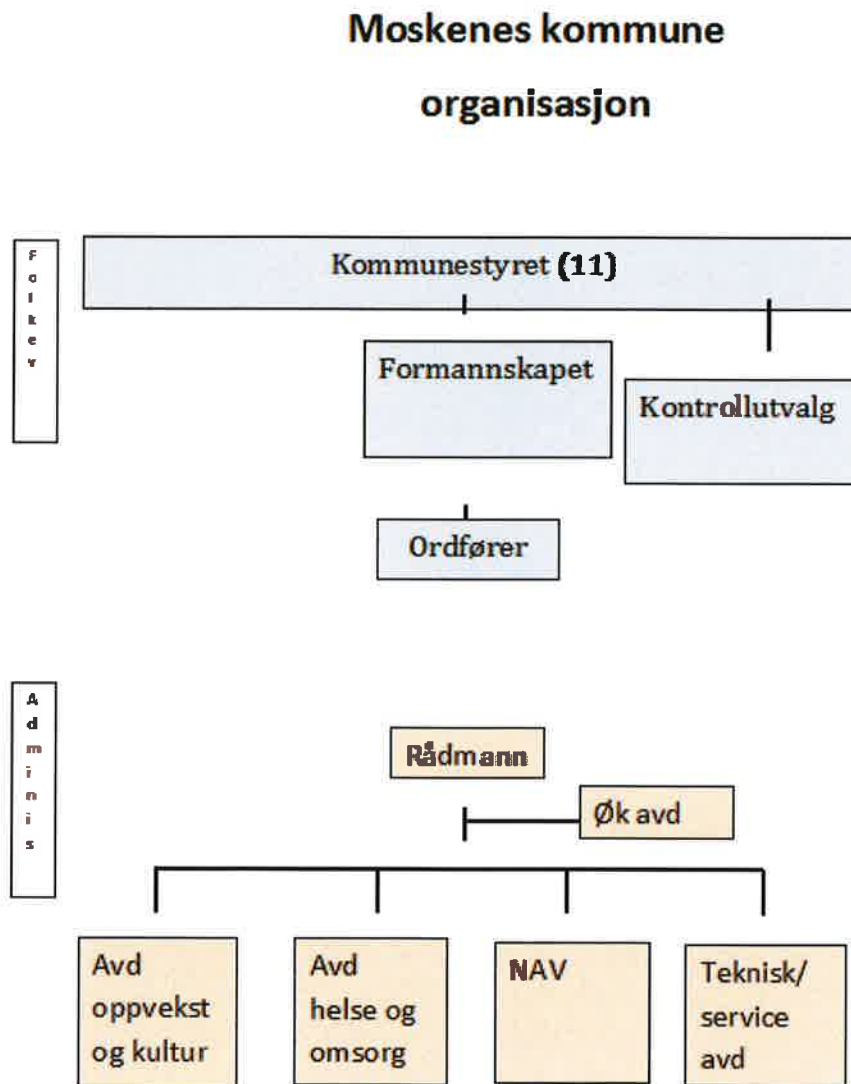
Dette sett i forhold til nivå i 2012 på 4,3 mill kr.

Reine, den 20. november 2011

Rådmannen i Moskenes

Del I Forutsetninger og kommunaløkonomisk status

Kommunal hovedstruktur

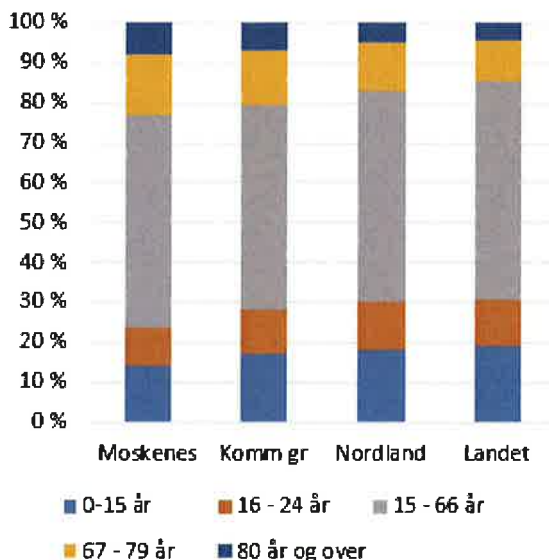

Behovsprofil - nøkkeltall (2016)

	Norge	Moskenes	Nordland
Andel kvinner	49,6	47,1	49,3
Andel menn	50,4	52,9	50,7
Andel 0 åringer	1,1	0,4	1,0
Andel 1-5 år	5,8	3,7	5,3
Andel 6-15 år	12,0	9,3	11,5
Andel 16-18 år	3,7	4,0	4,0
Andel 19-24 år	7,8	5,6	8,0
Andel 25-66 år	54,9	53,9	53,0
Andel 67-79 år	10,4	14,6	12,2
Andel 80 år og over	4,2	8,5	5,0
Andel skilte og separerte 16-66 år	10,7	9,8	10,1
Andel uførepensjonister 16-66 år	8,9	10,3	11,9
Andel enslige innbyggere 80 år og over	63,9	53,8	66,3
Forventet levealder ved fødsel, kvinner	83,7	83,3	83,3
Forventet levealder ved fødsel, menn	79,6	79,0	79,0
Levendefødte per 1000 innbyggere	11,2	3,7	9,6
Døde per 1000 innbyggere	7,7	9,3	9,2
Innflytting per 1000 innbyggere	58,6	56,8	48,7
Utflytting per 1000 innbyggere	53,6	41,0	45,2
Samlet fruktbarhetstall	1,8	1,8	1,8
Andel innvandrerbefolkning	16,8	17,8	9,7
Andel innvandrerbefolkning 0-5 år	19,6	18,2	12,7
Andel innvandrerbefolkning 0-16 år	17,3	14,8	10,6
Andel av befolkningen som bor i tettsteder	80,4	34,5	69,8
Gjennomsnittlig reisetid til kommunesenteret i minutter	7,5	4,5	10,3
Registrerte arbeidsledige i % av befolk i alderen 15-74 år	2,0	4,2	1,6
Andel av befolkn 20-66 år som pendler ut av bostedskom	28,6	12,3	16,4

(Kilde: SSB tabell 04902)

Aldersfordeling

Figuren til venstre viser den relative aldersfordelingen. I Moskenes er det større andel av eldre og litt lavere andel av de helt yngste, enn snittet i Nordland og Norge. De ulike fargekodene relaterer seg aldergruppene (fra 0 – over 80 år) som er listet opp i tabellen øverst på siden.

I Moskenes er i alt 14 % i alderen 0-15 år, mens snittet i Nordland er 18 % og i Norge 19,1 %.

For øvrig er det verdt å merke seg at Moskenes har lavere andel av befolkningen som pendler til arbeid i andre kommuner og at brutto mobilitet er høyere (andel inn- og utflyttinger) enn lands- og fylkesgjennomsnittet.

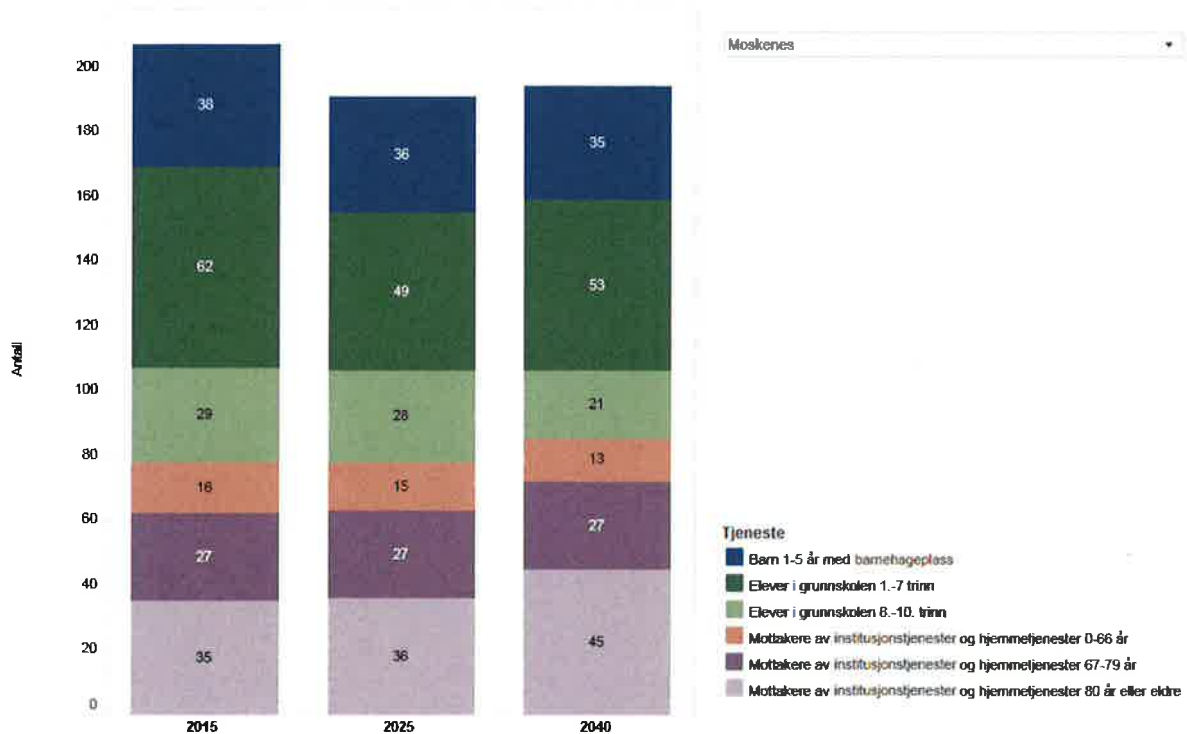
Framskriving av tjenestebehov

Framskrivningene tar utgangspunkt i tall fra KOSTRA for 2015 og hovedalternativet i Statistisk sentralbyrås befolkningsframskrivninger fra juni 2016 (siste tall).

Framskrivningene går fra 2015 til 2040 og gjelder antall innbyggere som er i aldersgruppe for å motta kommunale tjenester. Veldig grovt kan en se at prognosen peker på at antall barn 1-5 år (barnehageplass) forventes å være stabilt, mens antall barni grunnskolen forventes å gå noe ned.

Antall eldre (over 80 år) vil være stabilt fram til 2025, men være noe høyere i 2040.
 Antall melom 67-79 år forventes å være på samme nivå i 2040 som i 2015.

Antall tjenestemottakere. 2015, 2025 og 2040. Moskenes

Dersom en legger denne prognosen til grunn, så er det ikke behov for tilpasninger i tjenestetilbudet de nærmeste årene, med unntak av at elevtall ved skolen (1-7 trinn) vil være synbart lavere i 2025 enn i 2015.

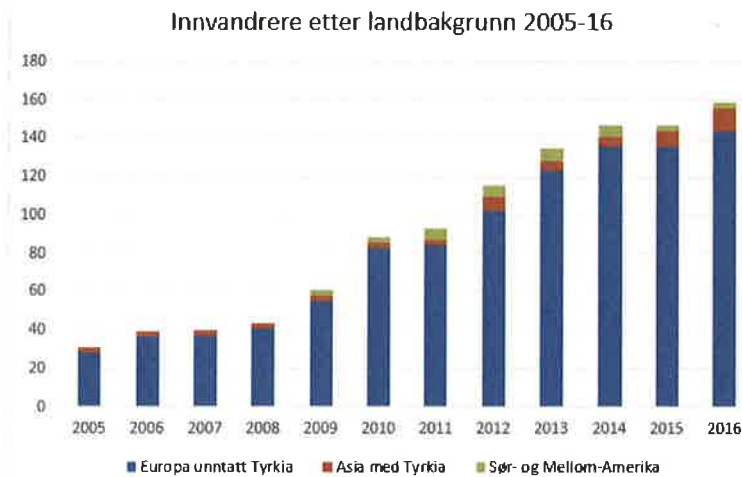
Samtidig må en erindre at dette kun er en teknisk prognose og tall / behov kan endre seg. Særlig er tallene for de laveste aldersklassene usikre.

Prognosen sier heller ikke noe om behovet for omfanget av tjenestetilbud rundt brukerne.

Demografiske utviklingstrekk

Antall arbeidsinnvandrere har økt

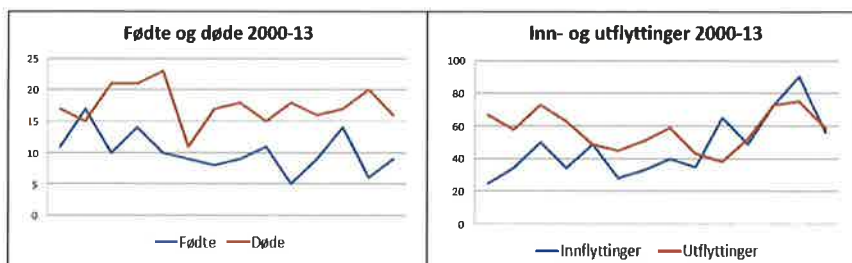
Figuren under viser antall innvandrere i Moskenes den siste tiårsperioden, og den viser tydelig at en sterk økning særlig fra 2008-2014.

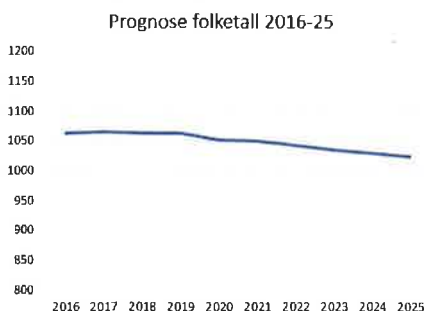
(Kilde: SSB tabell 07110)

Ingen fra Afrika eller Nord-Amerika i denne tidsserien. Andelen av innvandrere av hele befolkningen tilsvarer 16 % og det er høyere enn gjennomsnittet for Nordlandskommunene. Moskenes har ikke hatt bosetting av flyktninger/asylsøkere før høsten 2016, slik at innvandrerguppen består i hovedsak av arbeidsinnvandrere fra (Øst-) Europa.

Inn- og utflytting

Befolkningsprognosen

Demografi er viktigste faktor for kommunens inntekter

Rammeoverføringen baseres på sammensetningen av befolkningen, der en delkostnadsnøkkel brukes ved fordeling av inntektene til de enkelte aldersgruppene. Grunnlaget for rammeoverføringen er befolkningssammensetningen 1.juli året før.

Folketallet

I Moskenes ligger folketallet nå på ca 1.050. Moskenes framstår med høyere andel av innvandrere i befolkningen 2016, enn både fylkes- og landsgjennomsnittet. Økningen har vært markant siden 2009.

Befolkningsendringer:

Antall fødte: varierer mellom 5-15, uten tydelig trend.
 Antall døde er stabilt mellom 15-20.
 Innflytting: tendens til flere siste årene; opp fra ca 40 til 60-80 de siste 5-8 årene.
 Utflytting; varierer mellom 40-70 per år.

Prognose

SSB sin middelprognose (MMMM) anslår at folketallet i Moskenes i 2025 blir 1.023, altså en gjennomsnittlig nedgang på ca 5 personer årlig.

Næring og sysselsetting

Tabellen under gir en detaljert oversikt over hvilke næringer / bransjer som gir sysselsetting i Moskenes. Tallene er satt opp for å vise fordelingen mellom ulike bransjer (i tall og prosenter) samt hvordan utviklingen har vært mellom 2010-2016.

Sysselsatte personer etter arbeidssted	2010	2016
Jordbruk, skogbruk og fiske	121	108
Bergverksdrift og utvinning	3	0
Industri	60	47
Elektrisitet, vann og renovasjon	7	4
Bygge- og anleggsvirksomhet	39	66
Varehandel, reparasjon av motorvogner	40	27
Transport og lagring	20	21
Overnattings- og serveringsvirksomhet	18	34
Informasjon og kommunikasjon	0	0
Finansiering og forsikring	3	0
Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	5	10
Forretningsmessig tjenesteyting	4	4
Off.adm., forsvar, sosialforsikring	22	12
Undervisning	32	24
Helse- og sosialtjenester	77	87
Personlig tjenesteyting	23	7
Uoppgitt	6	13
SUM	480	464

(Kilde: SSB – tabell 07984)

Moskenes er en tydelig fiskerikommune. Fiskerinæringen sysselsetter over 20 % av alleinnbyggerne. Etter fiskeriene kommer helse- og sosialtjenestene (primært kommunen) samt industri og bygge-/anleggsbransjen.

Distriktsindeks

Distriktsindeksen (laget for Kommunaldepartementet) er et uttrykk for graden av distriktsutfordringer i en kommune (eller BA-region) og skal samtidig gjenspeile målsettinger i regional- og distriktpolitikken.

Sentralt i distriktsindeksen er indikatorer for faktisk utvikling og siden politikken bl a er ment å kompensere for områders periferitet (f.eks. avstandsulemper, små markeder), er geografi en sentral indikator i indeksen (sentralitet, reiseavstand og befolkningstetthet). Samtidig inneholder indeksen indikatorer som er ment å måle hvor store 'problemer' eller utfordringer kommunene faktisk har (befolkningsstruktur og -utvikling, status for arbeidsmarkedet og inntektsnivå).

For Moskenes har indeksen de siste årene vært slik:

2013 = 9,5   2014 = 10,8   2015 = 9,4   2016 = 10,5

Lavest i Norge: Torsken (1,0) og Kvænangen (1,3) mens lavest i Nordland er Tysfjord (3,6).

Høyest i landet er Akershuskommunene som ligger rundt 90.

Økonomiske inntektsrammer 2018

Inntektssystemet

Kommunens økonomiske fundament er de frie inntektene som staten overfører til kommunene gjennom inntektssystemet (IS). Utgangspunktet for inntektssystemet er at det er forskjeller mellom kommunene som oppstår på grunn av forskjeller i kostnader ved å tilby tjenester, og forskjeller i skattegrunnlag. Målet med inntektssystemet er å utjevne disse forskjellene, slik at alle kommuner settes i stand til å tilby gode og likeverdige tjenester til sine innbyggere.

Ved fordelingen tas det hensyn til forskjeller i kommunenes kostnader (utgiftsutjevning) og skatteinntekter (inntektsutjevning). I tillegg omfatter inntektssystemet elementer som Nord-Norgetilskudd og skjønnsmidler. Utover de frie inntektene har kommunen inntekter i form av statlig øremerkede tilskudd, gebyrer, brukerbetaling, utbytte, eiendomsskatt mv.

Stortinget vedtok i juni ifjor rammene for et nytt inntektsfordelingsystem og virkningene av dette kom fram i tildelingen av midler for 2017. For Moskenes kommune hadde endringene en nøytral / forsiktig positiv effekt, dvs at en kom litt bedre ut enn gjennomsnittet av kommuner.

Frie inntekter 2018

Rammetilskudd (47,6 mill kr) og inntektsutjevning (2,76 mill kr) utgjør til sammen 50,36 mill. kr. mens de kommunale skatteinntektene utgjør 27,65 mill. kr.

Samlet øker de frie inntektene fra 2017 til 2018 med om lag 1,3 mill. kr, fra 76,7 mill. kr til 78,0 mill. kr. Dette tilsvarer en relativ vekst på ca 1,7 %.

MOSKENES	Inngang/A1	2014	2015	2016	2017	2018
MOSKENES	1874					
<i>(år 2018-prisnivå i perioden 2018-2021)</i>						
1000 kr		2014	2015	2016	2017	2018
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)		25 873	24 622	24 414	24 478	25 600
Utgiftsutjevningen		10 954	11 576	11 388	15 037	14 586
Overgangsordning - INGAR		-70	-70	474	-106	-77
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse og arbvag)		100	101	110	119	118
Korreksjon forsøksordninger barnevern og omsorgstjenester		-	-	-	-	-
Nord-Norge-tilskudd/Namdalstilskudd		1 785	1 823	1 807	1 816	1 835
Storbytilskudd		-	-	-	-	-
Småkommunetilskudd		5 316	5 475	5 475	5 543	5 543
Skjønn - tap endringer av inntektssystemet 2011		400	400	400	-	-
Overgangsordning - kommuner som skal slås sammen		-90	-78	274	-	-
Endringer saldert budsjett 2014/2015/2016		-90	-78	274	-	-
Kompensasjon Samhandlingsreformen		250	-	-	-	-
Ekstra skjønn tildelt av KMD inkl. ufrivillig alene kommuner og infrastruktur		-	-	-	-	-
Budsjettavtale H, FrP, KrF, V - Stortinget		-	-	-	-76	-
RNB 2017 - endringer i rammetilskudd		-	-	-	48	-
RNB 2012-2016, samt Dok8:135 S (2014-15)		25	198	-	-	-
Sum rammetilskudd uten inntektsuttj		44 543	44 048	44 341	46 860	47 605
"Bykjetrekket"		-	-	-	-	-
Netto inntektsutjevning		2 916	1 347	3 192	2 708	2 764
Sum rammetilskudd		47 459	45 396	47 533	49 568	50 369
Rammetilskudd - endring i %		4,4	-4,3	4,7	4,3	1,6
Skatt på formue og inntekt		23 459	25 475	25 619	27 143	27 657
Skatteinntekter - endring i %		-0,7	8,6	0,6	5,95	1,89
Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)		-	-	-	-	-
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)		70 918	70 871	73 152	76 700	78 000

Økningen skal dekke en generell lønns- og prisvekst som i statsbudsjettet er beregnet til 2,3 – 2,5 prosent, økte utgifter knyttet til endringer i befolknings sammensetningen og nye oppgaver.

Skatteanslaget for 2018 er lagt på anbefalt nivå, i henhold til rammene fra statsbudsjettet og KS sin prognose-modell.

For Moskenes er økningen på ca 1,3 mill kr ikke tilstrekkelig for å dekke lønns- og prisstigning fra 2017 til 2018, men det er en vekst som under normale omstendigheter er til å leve med.

Det er følgelig ikke inntektsiden (av frie midler) som gjør budsjettsituasjonen vanskelig, men det forhold at utgiftssiden har et press inn mot det sosiale området. Omfanget av tjenester til ressurskrevende brukere har økt hvert år siden 2013 og er nå den største utgiftsposten på budsjettet.

Rammetilskudd

Innbyggertilskudd

Alle kommuner mottar innbyggertilskudd som i utgangspunktet er et likt beløp pr innbygger. Deretter skjer en omfordeling mellom kommunene i form av utgiftsutjevning, inntektsgarantiordningen (INGAR), og saker med særskilt fordeling.

Tabellen nedenfor viser kriteriene og vektningen for tildeling av midler. Grovt sett har det statlige inntektssystemet beregnet at Moskenes har en kostnadsstruktur på 1,26 % av landsgjennomsnittet. Sagt med andre ord får Moskenes kompensert med 26 % «ekstra midler» på grunn av struktur. Tilsvarende tall for de andre kommunene i Loften er: Flakstad: 1,31 , Røst: 1,49 , Værøy: 1,48 , Vestvågøy: 1,06 og Vågan: 1,03.

For Moskenes er denne kostnadsindeksen gått ned fra 27,9 % i 2017 til 26,0 % i 2018.

	LANDET		MOSKENES			Bruk av folketall 1.7.2017	
	Vekt	Antall	Antall	Utgifts- behovs- indeks	Pst. utslag	Tillegg/ fradrag i utgiftsutj kr per innb	1000 kr
0-1 år	0,0054	118 267	12	0,4963	-0,27 %	-136	-147
2-5 år	0,1414	246 598	24	0,4761	-7,41 %	-3 717	-4 010
6-15 år	0,2646	634 798	107	0,8245	-4,64 %	-2 330	-2 514
16-22 år	0,0225	465 492	88	0,9247	-0,17 %	-85	-92
23-66 år	0,1033	3 035 065	603	0,9718	-0,29 %	-146	-158
67-79 år	0,0551	555 836	153	1,3464	1,91 %	958	1 033
80-89 år	0,0758	177 201	78	2,1531	8,74 %	4 385	4 731
over 90 år	0,0382	44 561	14	1,5368	2,05 %	1 029	1 110
Basistillegg	0,0189	325	1,0000	15,0475	26,55 %	13 319	14 371
Sone	0,0101	20 473 409	3 896	0,9309	-0,07 %	-35	-38
Nabo	0,0101	9 385 627	4 594	2,3943	1,41 %	706	762
Landbrukskriterium	0,0021	1	0,0001	0,2526	-0,16 %	-79	-85
Innvandrere 6-15 år ekskl Skand	0,0071	49 464	12	1,1867	0,13 %	66	72
Norskfødte med innv foreld 6-15 år ekskl Skand							
Flyktninger uten integreringstilsk	0,0084	147 902	2	0,0496	-0,80 %	-400	-432
Dødlighet	0,0451	41 160	10	1,1884	0,85 %	426	460
Barn 0-15 med enslige forsørger	0,0164	122 673	17	0,6778	-0,53 %	-265	-286
Lavinntekt	0,0103	260 937	33	0,6186	-0,39 %	-197	-213
Uføre 18-49 år	0,0065	94 623	24	1,2406	0,16 %	78	85
Opphopningsindeks	0,0096	224	0	0,7020	-0,29 %	-144	-155
Urbanitetskriterium							
Aleneboende 30 - 66 år	0,0194	449 127	93	1,0129	0,02 %	13	13
PU over 16 år	0,0483	19 487	3	0,7530	-1,19 %	-598	-646
Ikke-gifte 67 år og over	0,0451	342 622	109	1,5561	2,51 %	1 258	1 358
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0173	40 654	4	0,4311	-0,98 %	-494	-533
Innbyggere med høyere utdanni	0,0190	1 321 033	118	0,4369	-1,07 %	-537	-579
1 Kostnadsindeks	1,0000			1,26064	26,06 %	13 076	14 109

(Utklipp av KS sin prognosemodell)

Utgiftsutjevning

Utgiftsutjevningen skal i prinsippet kompensere de enkelte kommunene fullt ut for utgifter til tjenesteproduksjonen kommunene selv ikke kan påvirke. Målet er å overføre midler fra lettdrevne kommuner til tungt drevne kommuner. Gjennomsnittlig utgiftsbehov for landet i 2017 er beregnet til 50.167 kr. pr innbygger. I Moskenes er kostnaden beregnet til 14.109 kr høyere per innbygger. Andel utgiftsbehov i forhold til landet beregnes ved at antall i kriteriet multipliseres med vekten på kriteriet, og ses i sammenheng med andel i forhold til landet.

Eiendomsskatt

Moskenes innførte eiendomsskatt med virkning fra regnskapsåret 2014. Det forutsettes at høyeste lovlige sats skal brukes inntil hele det akkumulerte underskuddet til kommunen er inndekket.

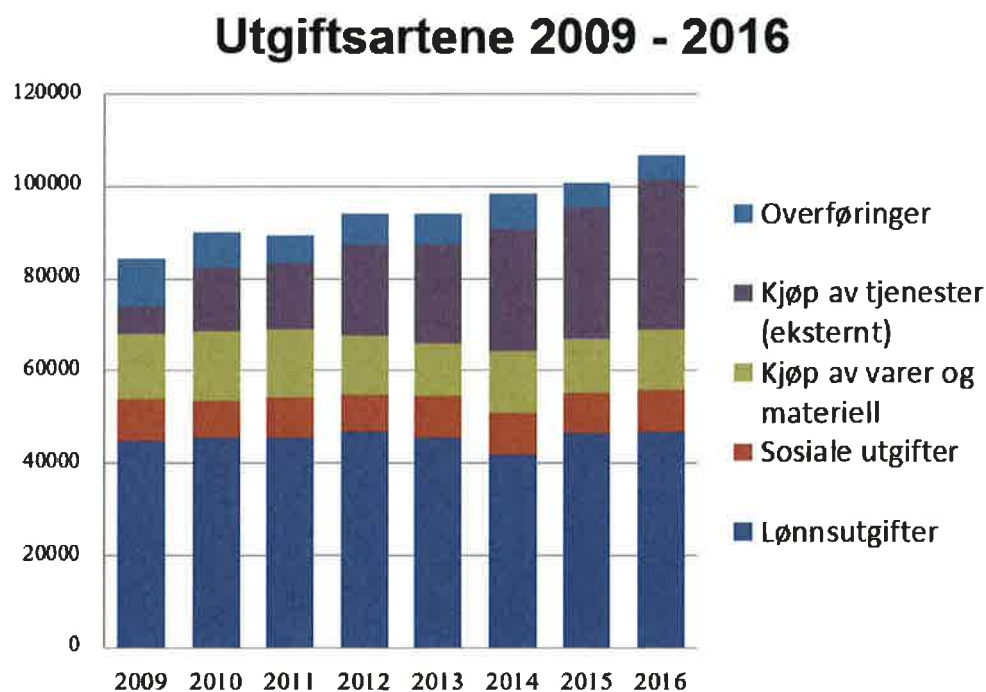
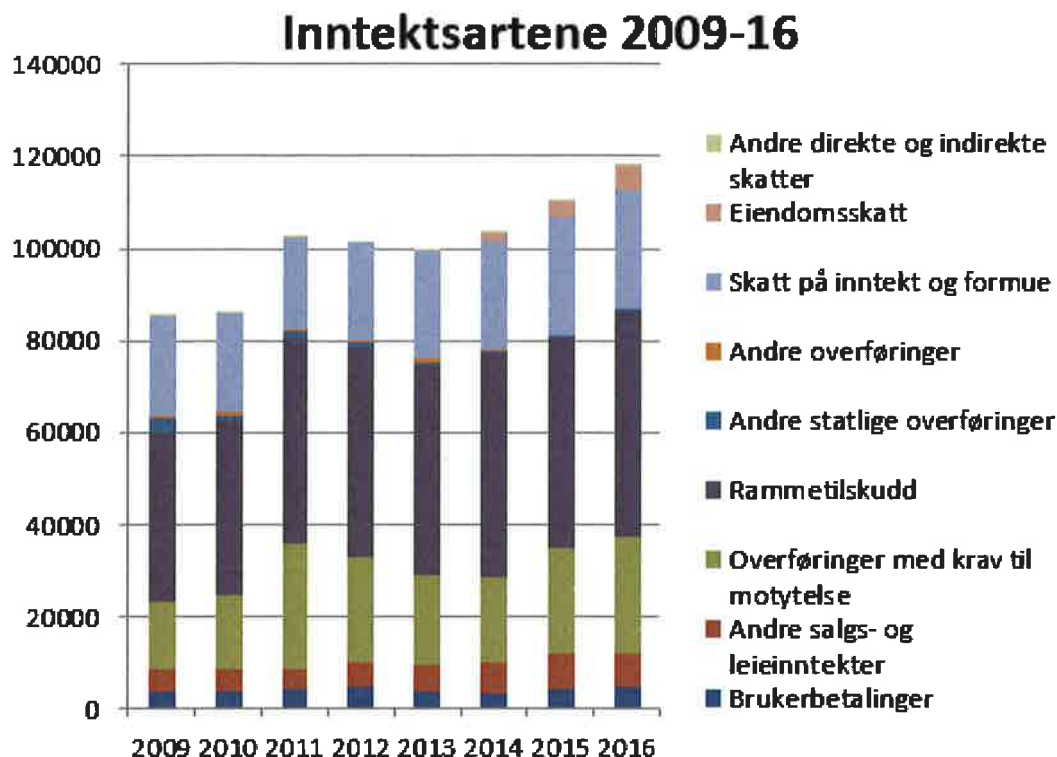
Øvrige inntekter

Budsjettopplegget forutsetter en oppjustering av betalingssatser i tråd med prisstigningen for å unngå at budsjettets inntektsside sakter akterut i forhold til utgiftene.

Prisstigningen i kommunal sektor er i statsbudsjettet anslått til 2,3 - 2,5 prosent i 2018.

Kommunaløkonomisk status: inntekts- og utgiftsstruktur 2009-16

Figuren nedenfor viser utviklingen av kommunale inntekter i perioden 2009 – 2016. Inntektene i regnskapsåret 2016 lå på ca 118 mill kr og hovedpostene er rammetilskudd, andre statlige overføringer med krav til motytelse (særlig toppfinansiering av ressurskrevende brukere, refusjon sykkelønn og mva komp) samt kommunale skatter.

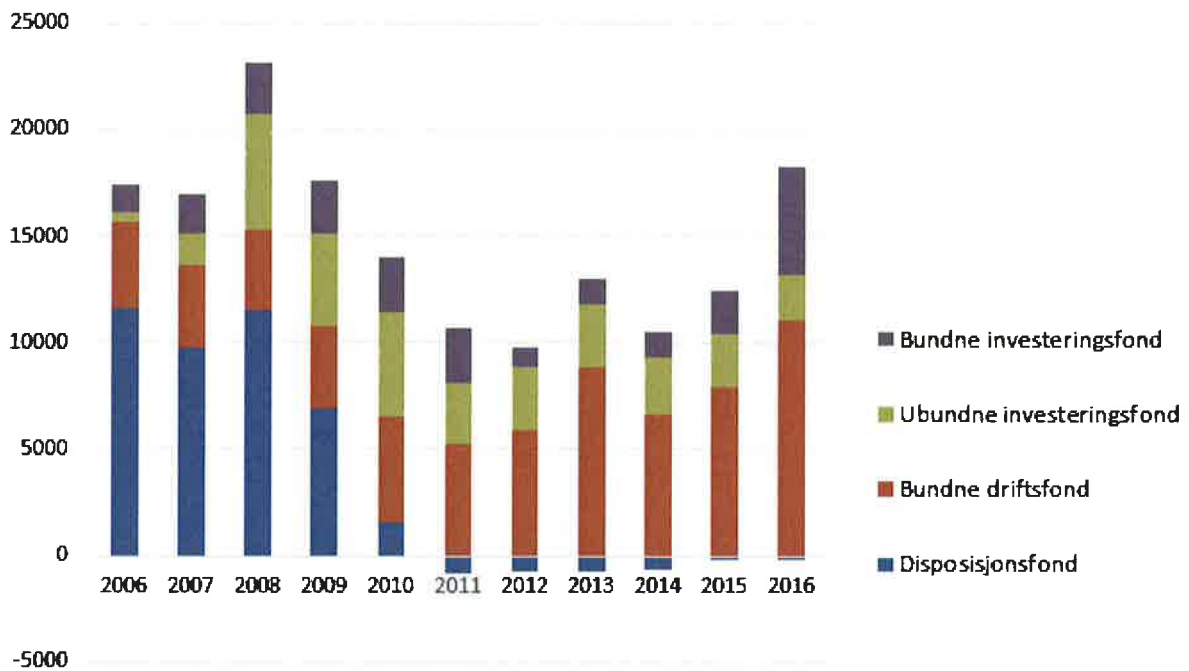
Figuren over viser kommunens utgifter (eksl renter og avdrag) for de siste årene. Mens lønnsutgiftene

omtrent ligger på samme nivå (rundt 42-44 mill kr) i perioden, kan en se at kjøp av tjenester (lilla farge) er den kategorien som vokser mest. Det er omfanget av kjøp av tjenester til ressurskrevende brukere som kommer fram her.

Kommunal fond

De frie disposisjonsfondene i kommunen står pr. dato i minus og slik har situasjonen vært siden 2011. De midlene som finnes på fond ligger primært på bundne formålsfond.

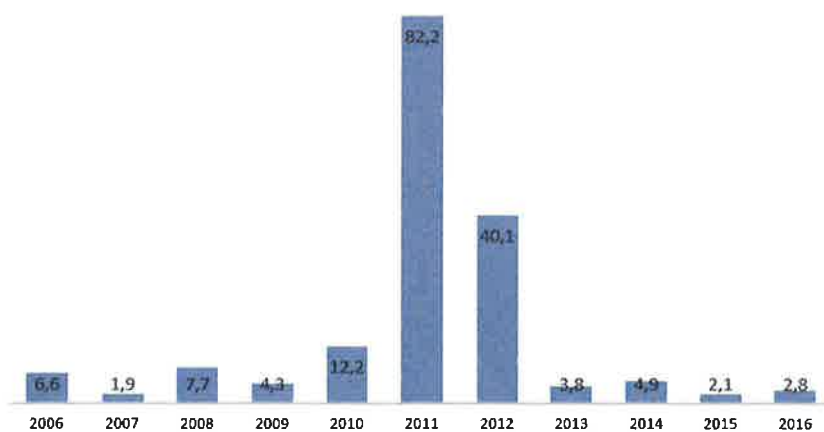
Kommunale fond 2006 - 2016

Investeringer

Kommunen har på bakgrunn av høy gjeld og ROBEK-status bare i svært liten grad evne til nye investeringer i årene framover. For 2017 er det anskaffelse av ny brannbil som er det største tiltaket.

Investeringsutgifter 2006 - 16
 (i mill kr)

Figuren t.v. viser kommunens investeringsregnskap for perioden 2006-2016.

I 2017 kommer ny brannbil inn med ca 3,6 mill kr., Reinebringen inn med 0,6 mill kr samt noen andre mindre tiltak.

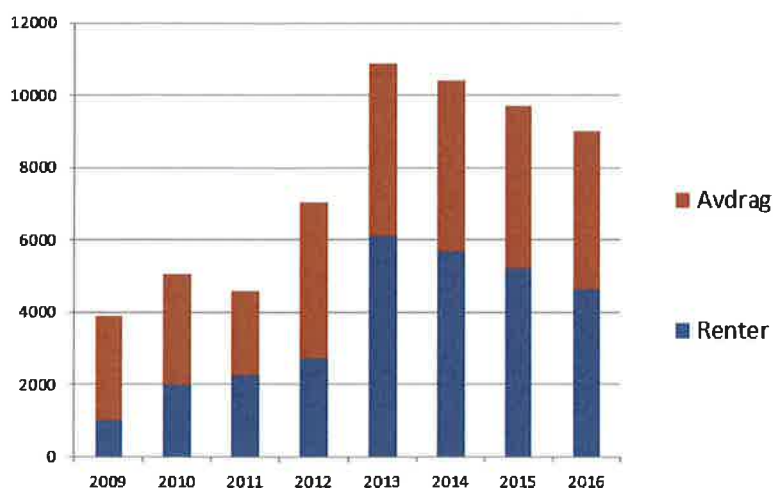
Det store utfordringsbildet

De to desidert største kommunaløkonomiske utfordringene som kommunen har slitt med de siste årene er knyttet til 2 spesifikke områder:

- Renter og avdrag på lånegjeld (130 mill kr i nye lån 2010-12)
- Økningen i kostnader til tjenestekjøp for ressurskrevende brukere

På figurene nedenfor illustreres utviklingen av disse to faktorene :

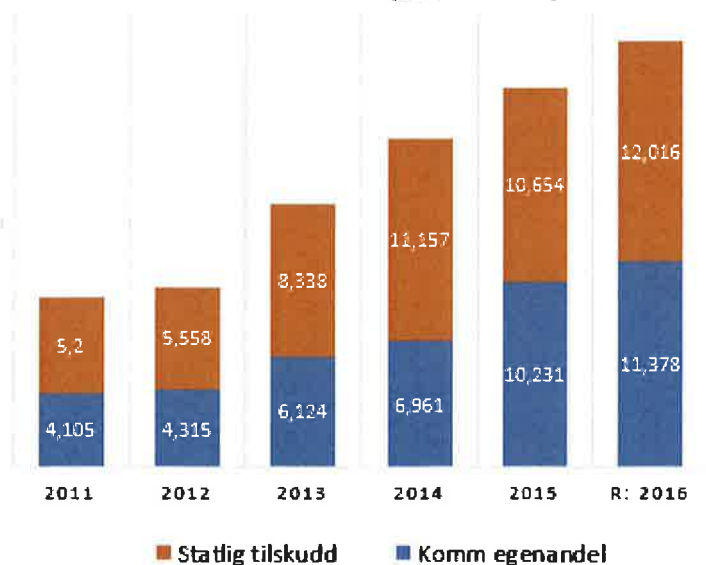
Avdrags- og renteutgifter 2009-16

Som en ser av figuren t.v. har utgiftene til renter og avdrag flatet ut fra 2014 og begynt å gå litt ned. Dette følger av at kommunen betaler ned gjeld (og lavt rentenivå) samtidig som man ikke har tatt opp ny lånegjeld. Her er det altså en positiv trend.

Fra 2013 til 2016 har kommunens utgifter blitt redusert fra 10,5 mill kr til 9,0 mill kr, altså en årsbesparelse på ca 1,5 mill kr.

**KOSTNADSFORDELING
 RESSURSKREVENDE BRUKERE
 2011 - 2016 (MILL KR)**

Figuren t.v. viser økningen i de totale utgifter innenfor ressurskrevende tjenester.

På få år er totalkostnaden økt fra ca 10 mill kr i 2012 til 23,4 mill kr i 2016.

Det statlige tilskuddet er økt fra 5,5 mill kr i 2012 til 12,0 mill kr i 2016.

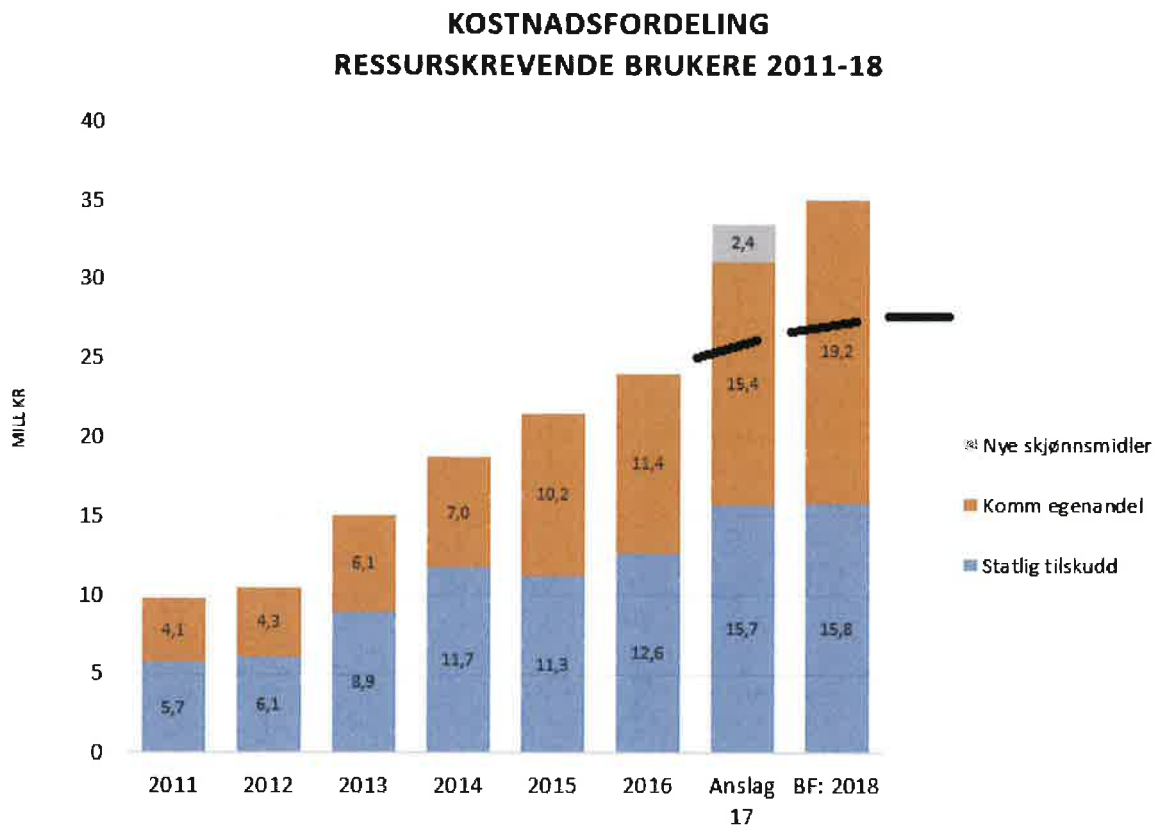
Kommunens egenandel er i perioden økt fra 4,3 mill kr til 11,4 mill kr.

Kommunen har altså i 2016 en økt årskostnad på 7 mill kr sammenholdt med 2012.

Situasjonen i 2016 var vanskelig fordi en fikk en ny bruker med helårseffekt. Likevel klarte en så vidt å ta dette inn i regnskapet, dog med hjelp av engangsmidler (skjønnsmidler).

Det som så var planlagt i budsjett 2017 var en forsiktig konsolidering hvor en både skulle gå nærmere inn på prosjektering av framtidige tjenester (dvs vurdering av å «ta noen hjem» til Moskenes og gi tjenestene lokalt) samt ta inn i budsjettet at en ikke fikk engangstilskudd (skjønnsmidler) slik som i 2016.

Et slikt budsjettopplegg vises med **sort striplet linje** på figuren under:

Figuren viser samtidig den reelle utvikling i 2017 hvor det er kommet ytterligere behov for tjenester i stort omfang.

Avviket mellom planlagt og reell utvikling i 2017 ligger i størrelsesorden 7-8 mill kr. For året 2017 har kommunen oppnådd nytt engangstilskudd (skjønnsmidler) for de nye brukerne.

Dette bortfaller i 2018 og gjør at avviket mellom planlagt utvikling fra budsjettbehandlingen i desember 2016 og prognostisert nivå i 2018 ligger omkring 10 mill kr.

Denne utfordringen er så stor at den truer hele kommunens økonomi, forvaltning og handlingsevne.

Av samlede utgifter i 2018 på 130 mill kr ligger ressurskrevende tjenester inne med 35 mill kr. Netto er det ressurskrevende området belastet kommunal egenandel på ca 19,2 mill kr.

Dette sett i forhold til nivå i 2012 på 4,3 mill kr.

Budsjettopplegg som er presentert i dette saksdokumentet har en underbalanse på 9,1 mill kr. De oppsatte budsjetttrammer er stramme for alle sektorer og baserer seg på en kostnadsframskriving av tjenestenivå 2017.

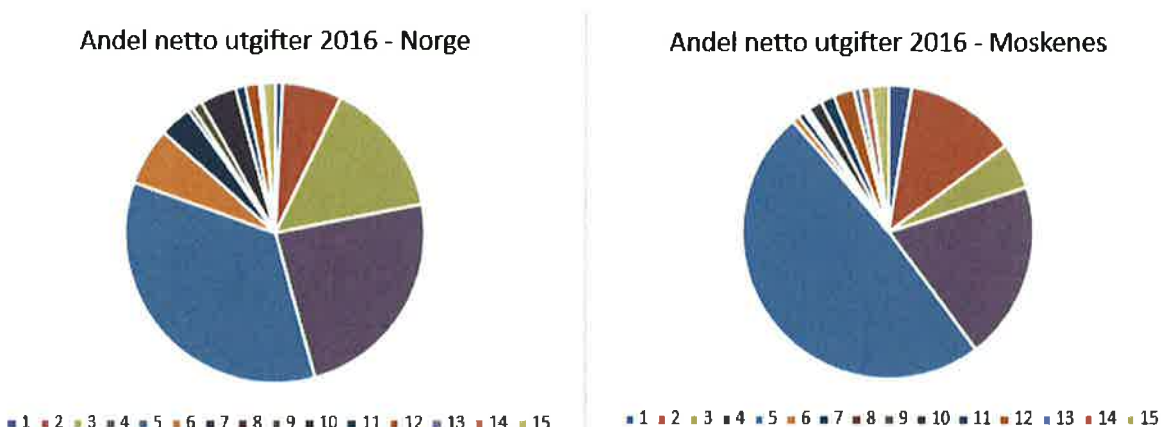
Det er lagt inn noen få justeringer mot nye tiltak; det ene gjelder skoleinventar til elever og det andre gjelder egenandel på 200.000 kr til et planlagt tiltak med kommunepsykolog i samarbeid med Flakstad.

Administrasjonen har kommet til at dette budsjett dilemma må presenteres i sin helhet. Det er behov for på overordnet nivå å vurdere strategiske og politiske grep før en går videre med tradisjonelle nedskjæringstiltak.

Det første spørsmålet er hvordan man skal angripe det store volum innen det ressurskrevende tjenesteområdet. Kommunen har søkt om skjønnsmidler om gjennomføring av et prosjekt for å kartlegge tjenestens omfang og kvalitet for å se om det finnes effektiviseringsmuligheter. Samtidig er utviklingen av nye tjenestebehov i 2017 svært urovekkende.

Når det er vanskelig å gå løs på nedskjæringer og kuttforslag i størrelsesorden 9 - 10 mill kr så kommer det også ut av Moskenes kommunens utgiftsstruktur. De tunge sektorene skole, barnehage og helse/omsorg teller i Moskenes for 77,8 %, mens landsgjennomsnitt er 73,1 %.

Men som figuren nedenfor viser, så er det helse/omsorg som utgjør den største delen av kaka, se også tabell over netto driftsutgifter nederst på neste side.

Figurene viser strukturell ulikhet mellom gjennomsnittet av kommuner i Norge og Moskenes i regnskap for 2016. ¹

Fiolett sektor gjelder grunnskole, rød sektor er sentrale funksjoner (bl a adm, rådhus og IKT), grønn sektor gjelder barnehage og lyseblå sektor gjelder helse/omsorg.

Dette var situasjonen i 2016. Slik det konsekvensjusterte grunnlaget for budsjett 2018 ligger, så øker kostnadene innen helse/omsorg i Moskenes i enda sterkere grad og det medfører en netto forskyvning på om lag 10 mill kr.

En strategisk tilnærming til dette budsjettproblemet vil bety at en legger sterk føring på årene som kommer etter 2018; knyttet til budsjettbalansering og tiltak i Forpliktende Plan for å dekke inn tidligere underskudd.

¹ Det kan forekomme et mindre promilleavvik (minustall), men hovedbildet er at Moskenes bruker omkring 50% av utgiftene til helse/omsorg mens gjennomsnittet i landet er på ca 35 %.

Finansielle nøkkeltall 2016

	Norge	Moskenes
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	3,4	2,3
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	3,8	1
Overskudd før lån og avsetninger i prosent av brutto driftsinntekter	-1,3	5,5
Netto finans og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter	3,4	6,6
Årets mindreforbruk/merforbruk i driftsregnsk i % av brutto driftsinn	1,7	0,4
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	7,1	0,2
Akkumulert regnskapsmessig merforbruk i % av brutto driftsinntekter	0,2	14,8
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	60,8	115,7
Skatt på inntekt og formue i prosent av brutto dri	37,2	22,4
Statlig rammeoverføring i prosent av brutto driftsinntekter	29,9	42,8
Eiendomsskatt i prosent av brutto driftsinntekter	3	5
- herav eiendomsskatt på annen eiendom	1,4	1,9
- herav eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer	1,5	3,1
Salgs- og leieinntekter i prosent av brutto driftsinntekter	12,3	10,7
Andre driftsinntekter i prosent av brutto driftsinntekter	13,4	18,7
Brutto driftsutgifter i kroner per innbygger	76 479	104 291
Korrigerede brutto driftsutgifter i kroner per innbygger	58 946	69 147
Netto driftsutgifter i kroner per innbygger	55 624	73 641
Brutto driftsinntekter i kroner per innbygger	79 174	106 773
Netto driftsresultat i kroner per innbygger	2 991	1 062
Frie inntekter i kroner per innbygger	53 174	69 527
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	48 108	123 545
Netto driftsutg, styring og kontroll, i % av tot nto driftsutg	0,8	2,7
Netto driftsutg, administrasjon, i % av totale netto driftsutg	6,4	13,1
Netto driftsutg, barnehage, i % av totale netto driftsutgifter	14,7	5,4
Netto driftsutg, grunnskoleopplæring, i % av totale netto driftsutg	23,7	20,8
Netto driftsutg, helse og omsorg, i prosent av totale netto driftsutg	34,7	51,6
Netto driftsutg, sosialtj., i prosent av totale netto driftsutgifter	6,2	0,8
Netto driftsutg, barnevern, i prosent av totale netto driftsutgifter	3,5	0,8
Netto driftsutg, VAR, i % av tot netto driftsut	-0,5	-0,4
Netto driftsutg, fys.planl./kult.minne/nærmiljø, i % av tot nto dr utg	1,1	0,3
Netto driftsutg, kultur, i prosent av totale netto driftsutgifter	3,9	1,6
Netto driftsutg, kirke, i prosent av totale netto driftsutgifter	1,1	1,6
Netto driftsutg, samferdsel, i prosent av totale netto driftsutg	1,5	2,4
Netto driftsutg, bolig, i prosent av totale netto driftsutgifter	0,2	0,8
Netto driftsutg, næring, i prosent av totale netto driftsutgifter	0,1	-1,2
Netto driftsutg, brann og ulykkesvern, i % av totale netto driftsutg	1,4	2,1

På vei mot en bærekraftig økonomi

I dette kapittelet gis en kort oppsummering når det gjelder kommuneøkonomi.

Økonomi

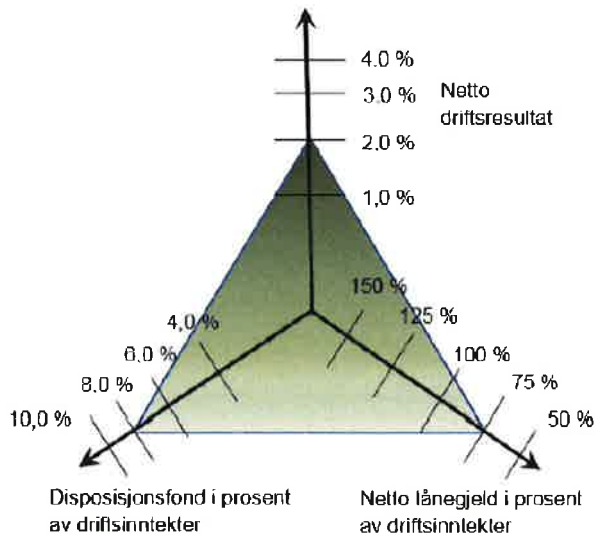
En sunn kommuneøkonomi karakteriseres av evnen til å håndtere uforutsette hendelser og ha handlingsrom til å kunne foreta egne valg på kort og på lang sikt. Det finnes noen retningslinjer (nøkkelbegreper) som kan brukes for å synliggjøre tilstand og status, og disse måler økonomisk bærekraft basert på gjeldsnivå, driftsresultat og disposisjonsfond.

Moskenes kommune er i en vanskelig situasjon som oppført på ROBEK-listen (i hovedsak forårsaket av svært høy gjeld), og derfor er det ikke så lett å forholde seg ideelle målsetninger om kommuneøkonomi. En kan likevel ha et sideblikk mot en slik modell og for å kunne dekke inn tidligere års merforbruk (underskudd) iht Forpliktende Plan så må netto driftsresultat ligge på minimum 4 %.

Økonomisk bærekraft

Handlingsregelen for økonomisk bærekraft illustrert i figur, er dynamisk. Dersom gjeldsnivået er høyere enn 75 prosent eller disposisjonsfondet er lavere enn 8 prosent, må driftsresultatet settes høyere enn 2 prosent. Nivået på driftsresultatet må settes høyere enn 2 prosent inntil gjeldsnivået er 75 prosent eller lavere og disposisjonsfondet er 8 prosent eller høyere. Når disse forholdene er på plass og de økonomiske forhold er i balanse, kan driftsresultatet settes ned til 2 prosent. Driftsresultatet settes høyere enn 2 prosent for å nå nivået for bærekraft. Jo høyere en setter driftsresultatet, jo forttere vil kommunen nå bærekraftnivået.

Figur : Ideell modell for måling av økonomisk bærekraft

Regnskapet 2016 for Moskenes viser et overskudd på ca 500 tusen kr. og et positivt netto driftsresultat. Moskenes kommune har et fritt disposisjonsfond på 0,15 % eller kr 169 tusen kr.

Gjeldsgraden er svært høy, ligger langt fra måltallet men går samtidig sakte nedover.

Tabell : Måltall for ideell «økonomisk bærekraft»

Indikator	Regnskap 2016	Måltall 2020
Netto dr resultat	1,0 %	4,0 %
Disposisjonsfond	0.15 %	0,0 %
Netto lånegjeld	116 %	100 %

Økonomi og sentrale funksjoner

STATUS/UTFORDRINGER

Den økonomiske situasjonen for Moskenes kommune er svært vanskelig. utfordringen med ressurskrevende brukere er helt ekstrem, og gjennomsyrrer alle økonomiske prioriteringer. Kommunen har en enorm gjeld, som på tross av nedbetaling fortsatt har stor innvirkning på handlingsrommet i driften. Dette gjør oss veldig sårbare for renteøkning. Vi har en sterkt svekket likviditet, noe som gjør at vi hele tiden må følge med om vi trenger å oppta mer kassekreditt. I 2015 fikk vi godkjenning fra Fylkesmannen for å øke kassekreditten fra 5 til 15 mill. Per nå er det bare gjort avtale på 5 mill.

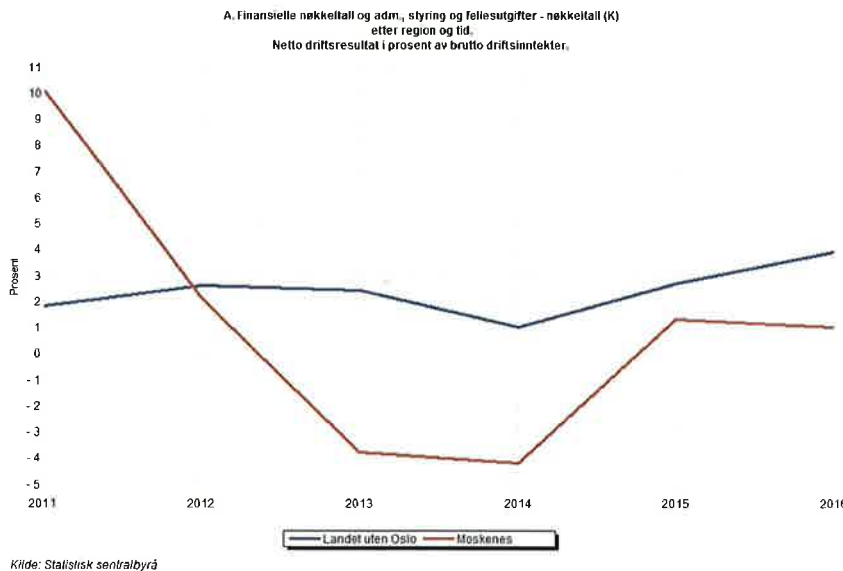
For å få en sunn kommuneøkonomi må vi minimere låneopptak/investeringer til et absolutt minimum, redusere driftskostnadene og øke inntektene så mye som mulig.

Skatt, ramme og finans/ økonomiske sammenhenger

Ifølge statsbudsjettet vil Moskenes kommune i 2018 få 78 000 000 kroner i skatt / rammetilskudd (frie inntekter). En prosentvis økning fra 2017 på 1,7 %. Hver kommune må ta stilling til forventet skatteinngang. Lønnsvekst er anslått til ca 3,1% i 2018.

ØKONOMISKE SAMMENHENGER

Netto driftsresultat viser hvor mye kommunen kan disponere til investeringer og avsetninger etter at løpende driftsutgifter, og renter og avdrag på lån er betalt. Dette nøkkeltallet er et av de viktigste i kommuneøkonomisk sammenheng, da det viser kommunenes handlefrihet.

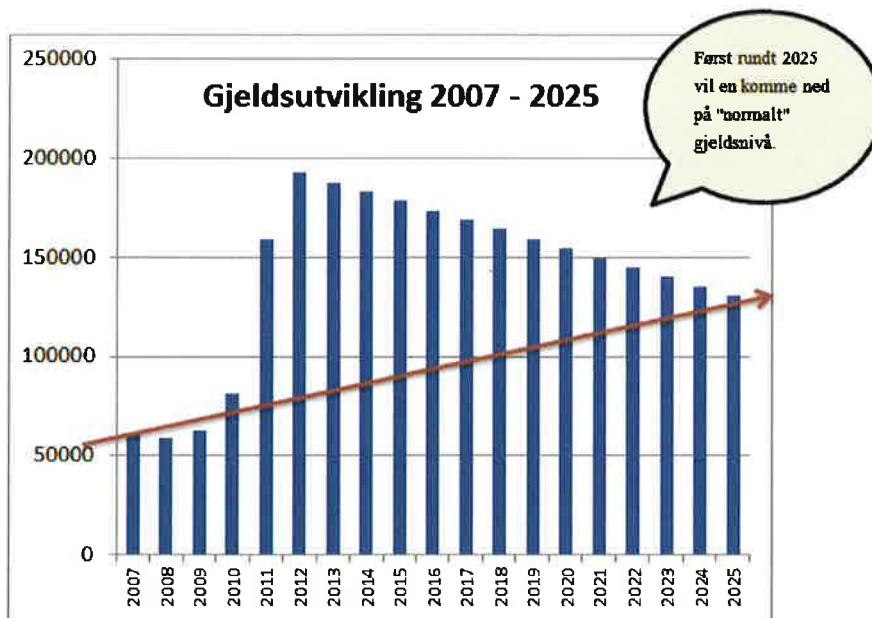
Grafen t.v. viser at Moskenes kommune i 2011 ligger høyt over landsgjennomsnittet. Før 2010 lå vi under snittet. Årsaken til at vi ligger så høyt i 2011 er de høye inntektene kommunen hadde i 2011 på momskompensasjon, samt økt rammetilskudd. Rammetilskuddet økte betraktelig på grunn av innlemmingen av det øremerkede barnehage-tilskuddet og innlagte midler til samhandlingsreformen. Nå er tilskuddet til barnehage innlemmet i rammen, og midlene til medfinansiering er trukket ut.

Tabell 1

Lånegjeld per 31.12 (1.000 kr)	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Videreformidlingslån	31.536	27.386	25.995	24.895	22.047	18.370
Lån VA-formål	5.729	5.583	5.428	6.178	6.032	5.886
Samlet Lånegjeld	158.937	192.582	187.750	182.282	170.985	162.796
Gjeldsgrad	3,71	4,6	5,7	5,8	4,3	4,04
Lån ift driftsinntekter	155 %	189 %	188 %	174 %	155 %	138 %

Fra 2009 til 2012 økte gjelden betraktelig. Gjeldsgrad blir beregnet av samlet gjeld i forhold til kommunens egenkapital. Gjeldsgraden til Moskenes kommune viser at kommunen ikke er i stand pr i dag til å innfri lånene med egenkapitalen. Det betyr at soliditeten er lav, og det svekker kommunens muligheter for videre satsing.

Det er også tatt med en linje for å vise lånegjelden i forhold til brutto driftsinntekter. Brutto driftsinntekter er inkludert alle inntektene, både rammetilskudd, skatt og egne inntekter (salgs- og brukerbetaling). Det er driftsinntektene som skal betjene lånegjelden, noe som gjør det viktig å se på lånegjelden i forhold til de fremtidige driftsinntekter. Statlige myndigheter anbefaler at dette lånenivået ikke overstiger 50 %. Med det store låneopptaket i 2011/2012 ligger kommunen høyt over disse anbefalingene.

Her er tabellen prøvd vist med spesifisert oversikt over fremtidige forpliktelser for å vise hvor vanskelig økonomi Moskenes kommune vil ha i neste økonomiplanperiode :

Tabell 2

Lånegjeld per 31.12 (1.000 kr)	B: 2017	B: 2018	B: 2019	B: 2020	B: 2021
Lånegjeld Kommunalbanken	69.271	68.796	66.632	64.432	62.232
Lånegjeld KLP inkl VAR	71.798	71.798	69.463	67.129	64.794
Videreformidlingslån	16.255	10.794	10.180	9.566	8.951
Lån spesifisert til vann- og avløp	5.886	5.740	5.594	5.448	5.302
Ny brannbil	2.000	2.000	1.800	1.600	1.400
Samlet Lånegjeld	165.210	159.128	153.669	148.175	142.679

Denne tabellen viser samlet lånegjeld for Moskenes kommune. Kommunen har hatt lite lån spesifisert til vann- og avløpsformål. Disse tallene er en beregning gjort på siste låneopptak gjeldende avløpsanlegget på Å (2010) og skifte av vannledning ved Rundkulten Hamnøy (2014). Disse lånekostnadene er innarbeidet i selvkostregnskapet.

Nedgangen på lån har vært stor da vi har innbetalt tidligere bokførte avdrag. Dette skal innbetales årlig i forhold til minimumsavdraget.

Kommunens tilbud om å videreformidle lån fra Husbanken vises i egen linje. Formidlingslån er en tjeneste med risiko for kommunen. Hvis låntakerne ikke klarer å betjene egen gjeld er det Moskenes

kommune som i all hovedsak må dekke tapet. Tallene ovenfor er avhengige av at det ikke blir tatt opp nye lån i økonomiplanperioden.

Ved søknad om refinansiering risikerer vi at pantet/lånet blir høyere enn reell verdi, og konsekvensen når låntaker ikke klarer nedbetalingen er tvangssalg der kommunen ikke får dekning for hele pantet. Vi får heller ikke innfridd hele pantet ved gjeldsordning, verken frivillig eller tvungen. I 2014 kom det ny forskrift der det legges vekt på å nå frem til de personene som er vanskeligst stilt på boligmarkedet, men samtidig har økonomisk evne til å betjene lånet. Låneutvalget vurderer hver enkelt søknad.

Tabell 3

Finanskostnader (i 1.000 kr)	B: 2017	B: 2018	B: 2019	B: 2020	B: 2021
Renter	4.474	4.060	3.924	3.790	3.651
Avdrag	5.485	5.111	5.148	5.149	5.149
Rentekompensasjon	-720	-503	-434	-365	-296

Deler av lån rentekompenseres fra staten, og vil ikke belaste kommunens frie midler. Rentekompensasjon er tilskudd fra staten på skole- og svømmeanlegg, kirkebygg og omsorgsboliger/sykehjem. Kompensasjonen gjelder renteutgiftene på lån til disse bestemte formålene (gjelder deler av det store lånet som ble tatt opp i forbindelse med samfunnsdelen på skolebygget).

I 2014 refinansierte kommunen alle lånene som ikke var bundet av fastrenteavtale, og fikk med det bedre rentebetingelser. Vi har avtale med banken om å betale ned iht minimumsavdrag.

Tabell 4 Kapitalutgiftene i driftsregnskapet har hatt følgende utvikling (tall i 1.000 kr):

Kapitalutg.	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Renteutgifter	2.269	5.708	5.527	5.688	5.207	4.625
Renteinntekter	1.005	917	842	779	852	528
Netto renteutgifter	1.264	4.791	4.685	4.909	4.355	4.097
Avdragsutgifter	3.665	8.389	6.179	4.737	4.511	4.396
Avdragsinntekter	1.435	1.885	1.688	1.060	184	263
Netto avdragsutgifter	2.230	6.504	4.491	3.677	4.327	4.133
Netto kapitalutgifter	3.494	11.295	9.176	8.586	8.682	8.230

Fond

Moskenes kommune har etter avlagt regnskap i 2016 et akkumulert merforbruk på kr 16.416.115,64. Moskenes kommune har kr 18,435 mill som er fordelt på ubundne/bundne driftsfond og ubundne/bundne investeringsfond. Ubundne investeringsfond er ikke bundet til noe bestemt bruk, men de midlene kan bare brukes i investeringsregnskapet.

For å tilstrebe seg litt mer handlingsrom og ha buffer på uforutsette utgifter må vi prøve å nå et driftsresultat som er positivt. Det anbefales et driftsresultat på 2 % (ca.2,4 mill kroner), et mål vi må utsette frem til tidligere merforbruk er dekket inn.

Statsbudsjettet 2017

Tabell 5

Skatt og Ramme	2017	2018	2019	2020	2021
Rammetilskudd	48.357	50.369	50.514	50.552	50.599
Skatter	27.864	27.657	27.657	27.657	27.657
Eiendomsskatt	6.475	6.800	6.667	6.534	6.401
SUM RAMMETILSKUDD OG SKATT	82.696	84.826	84.838	84.743	84.657

Sterkt svekket likviditet

Med driftsunderskudd og tidligere bruk av disposisjonsfond viser oversikten at likviditeten er sterkt svekket i Moskenes kommune.

Moskenes kommune har innvilget kassakreditt på kr 5 mill, og et vedtak godkjent hos Fylkesmannen på kassakreditt opp til kr 15 mill.

Tabell 6

Likviditet	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bankinnskudd, fondsandeler	23.344	31.995	31.607	25.175	9.779	8.453	14.272
- Skattetrekkskonto	1.942	1.948	1.956	1.961	1.961	1.961	1.961
Disponible bankinnskudd	21.402	30.047	29.651	23.214	11.740	10.413	16.233
herav bundet opp i:							
Bundne driftsfond	5.002	5.226	5.949	8.851	7.318	7.915	11.091
Bundne investeringsfond	7.397	5.497	905	1.210	1.210	2.052	4.999
Ubrukte lånemidler	14.643	29.109	30.381	29.585	19.159	16.626	16.140
Sum bundne midler	27.042	39.832	37.235	39.646	27.687	26.593	32.230
"Frie" bankinnskudd	-5.640	-9.785	-7.584	-16.432	-15.947	-16.180	-15.997

Arbeidskapital er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld i balansen. Ved siden av anleggsmidlene, slik som maskiner og inventar, anses dermed arbeidskapitalen som en del av driftskapitalen. Den er, i likhet med "frie" bankinnskudd, en oversikt over likviditeten i kommunen. På disse to oversiktene vises det tydelig at det er de ubrukte lånemidlene og kassakreditt som gjør at Moskenes kommune løpende betaler sine betalingsforpliktelser.

For 2017 og 2018 har Moskenes kommune ikke budsjettert (inntektsført) premieavvik.

Tabell 7 Utestående fordringer

Utestående fordringer	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kommunale krav	1.639'	1.084'	2.219'	676'	2.926'	2.816'	1.223'

Restanser på kommunale krav har vært et prioritert område. Den kraftige økningen i 2014 skyldes at vi tok i bruk Komtek ifm eiendomsskatten. Vi hadde en del problemer ift faktureringen av 2. termin kommunale avgifter, så derfor fikk disse forfall i januar 2016.

Tabell 8 Utestående skattekrav

Utestående krav	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Skatt	8.951'	8.197'	5.334'	3.290'	2.963'	2.277'	'

Pr oktober 2017 er forfalte skattekrav kr 2.936'.

Oversikt over videreformidlingslånene er dårlig tilbake i tid, men Lindorff overtok innfordringen i 2009 og der er restansene også gått merkbart ned:

År	Hovedstol	Sum restanser
2009	11.575.456,00	480.377,46
2010	14.955.364,13	280.819,63
2011	16.342.039,25	155.338,82
2012	15.940.274,31	119.717,00
2013	15.767.735,00	77.827,87
2014	18.034.416,08	97.946,56
2015	16.426.211,00	41.052,59
2016	10.826.493,25	50.579,12

Tabell 9 SAMMENDRAG AV FINANSIERINGSFUNKSJONENE

I et kommuneregnskap vises inntekt med negativt fortegn og utgifter med positivt fortegn. Her blir premieavviket inntektsført med bakgrunn i beregninger gjort av aktuarer om hvor store kostnader som skal belastes regnskapet ift betalt premie.

ØKONOMIPLAN 2014–2017 (1.000 kr)		R 2016	B 2017	B 2018	B 2019	B 2020	B 2021
Funksjon	170 PREMIEAVVIK						
10901	PENSJON KLP	-408	-1.124	-3.459	-3.389	-5.118	-4.560
10902	PENSJON STATENS PK	-46	116	59	56	53	50
10990	ARBEIDSGIVERAVGIFT	-23	-51	-173	-170	-258	-488
	Sum: Premieavvik	-477	-1.059	-3.573	-3.503	-5.353	-4.998
Funksjon	171 AMORTISERING PREMIEAVVIK						
10901	PENSJON KLP	664	751	941	1.435	1.919	2.651
10902	PENSJON STATENS PK	-102	-102	-107	-116	-124	-131
10990	ARBEIDSGIVERAVGIFT	28	33	43	67	92	129
	Sum: 171 AMORTISERING PREMIEAVVIK	590	682	877	1.386	1.887	2.649

Pensjon

Selskapene har varslet følgende premiesatser for pensjonen neste år. Det gjøres oppmerksom på disse tallene er inkludert arbeidstakers andel.

Tabell 10 Premiesatser pensjon

Forsikringsselskap	Premie 2015	Premie 2016	Premie 2017	Premie 2018
SPK	13,15 %	13,55 %	12,25 %	12,25 %
KLP- sykepleiere	21,85 %	20,59 %	21,25 %	21,23 %
KLP- fellesordningen	17,11 %	22,28 %	24,33 %	23,59 %
KLP- folkevalgte	0	0	0	0

KLP har avsluttet den gamle pensjonsordningen for folkevalgte. Moskenes kommunestyre valgte å videreføre ordningen med at de folkevalgte ble overført til fellesordningen med de modifikasjonene som KLP la opp til.

ØKONOMIPLAN (1.000 kr)		B 2017	B 2018	B 2019	B 2020	B 2021
Funksjon	860 AVSKRIVNINGER					
19900	MOTPOST AVSKRIVNING	-6.145	-6.197	-6.245	-6.197	-6.145
	Sum funksjon: 860 AVSKRIVNINGER	-6.305	-6.145	-6.095	-6.045	-5.995

ØKONOMIPLAN		B 2017	B 2018	B 2019	B 2020	B 2021
Funksjon	880 INTERNE FINANSIERINGSTRANS.					
15300	DEKN.TIDL.ÅRS MERFORBR.	1 500	0	2 500	2 500	2 500
	Sum: 880 INTERNE FINANS.TRANS.					

Del II Gjennomgang tjenester og produksjon

1. Administrativ styring og støtte

Ramme for sentraladministrasjonen omfatter rådmann, økonomiavdeling med revisjon, serviceavdeling, IKT, overføringer og deler av det interkommunale samarbeidet.

Status og utviklingstrekk

Ettersom Moskenes kommune er innskrevet i ROBEEK registeret skal Fylkesmannen årlig godkjenne kommunenes årsbudsjett og økonomiplan. I tillegg skal det politisk vedtas en **Forpliktende plan** som skal bidra til at kommunen får nedbetalt akkumulert merforbruk og dermed bedre kontroll over økonomien. Etter budsjettvedtaket for 2014 søkte vi kommunal og moderniseringsdepartementet om godkjenning for å fordele tidligere underskudd over flere år. Vi fikk godkjenning, men med et større akkumulert underskudd blir det tøffere å forholde oss til denne planen. Dette gjør situasjonen enda mer krevende.

Realistisk budsjett

For å prøve å unngå sprekk på fastlønnspostene har økonomisjefen i forslag til årsbudsjett lagt inn i en lønnsvekst på 3,1 % fra mai 2018. I 2018 er det hovedoppgjør.

Rådmannen vil understreke at budsjettet er stramt og det er ikke rom for ekstraordinære utfordringer. Budsjettet for 2018 er kuttet både ift drift og tjenester. Rekruttering inn i ledige stillingshjemler skal vurderes nøye. Rådmannen vil bringe problemstillingen inn for administrasjonsutvalget. Redusert innkjøp- og ansettelsesstopp skal ikke gå på bekostning av liv og helse.

Økonomiavdelingen har ingen vakanser. Vi øker kompetansen gjennom erfaring hver dag. Det er ikke økonomi til faglig oppdatering. Vi savner noen til å kunne utøve kontrollerfunksjonen, da internkontrollen for dårlig. Alle i sentraladministrasjonen står på for å kunne løse oppgavene på best mulig måte. Økonomiavdelingen, og spesielt skatteoppkrever har fått mange omfattende oppgaver tilført sitt kontor ifm innføringen av eiendomsskatt. Disse oppgavene tar mye tid, og gjør at skatteoppkrever har stort arbeidspress.

Samarbeidsprosjektet for hele Lofoten på IKT- området strandet i 2014, og per nå fortsetter Moskenes kommune det samarbeidet som vi har hatt med Vågan. Røst er nå ute av IKT-samarbeidet i Lofoten. For framtiden må en regne med økte kostnader på IKT- området.

Sammenligning av nøkkeltall med andre kommuner

For sammenlikning med andre kommuner er det tatt utgangspunkt i nøkkeltall fra KOSTRA. Det er beregnet gjennomsnitt for «sammenlignbare» kommuner, snitt for Nordland og snitt for Norge.

Nøkkeltall for adm, styring og fellesutg - 2016 (br dr utg i kr pr innl)	Moske	Komm gr	Nordland	Landet
Br dr utg funksjon 100 Politisk styring	1 484	1 421	605	370
Br dr utg funksjon 110, Kontroll og revisjon	506	367	144	101
Br dr utg funksjon 120 Administrasjon	9 379	8 636	4 759	3 385
Br dr utg funksjon 130 Administrasjonslokale	1 336	835	484	365

- 1) Moskenes kommune har, sammen med kommunegruppen relativt store kostnader til politisk styring, kontroll og revisjon og administrasjon. Dette har sammenheng med størrelsen på kommunen.
- 2) Rådhuset er stort og inneholder i tillegg legekantor, fysioterapeut, helsesøster og ambulanseleilighet. Dette gjør at vi også har dyrere administrasjonslokale enn snittet.
- 3) Kostnader vedrørende forvaltning belastes teknisk etat og ikke forvaltning.

Brukertilpasning, behovsdekning, m.v.

Sentraladministrasjonen er bare enmanns-kontorer, men bestreber seg på å løse de oppgaver som naturlig ligger for hver enhet. Vi er sårbare siden vi er så personavhengige, men av samme grunn har vi også en viss oversikt.

Mål/premiss for budsjett- og økonomiplanperioden

Rammeområdet skal yte produksjon av tjenester på nivå med det som har blitt produsert i 2017, med korrigering for endringer som vedtas av kommunestyret eller for eventuelle endringer i eksternt gitte rammebetingelser. Målet er at Moskenes kommunes innbyggere skal få et godt svar/tilbakemelding ved henvendelser, innen rimelig tid.

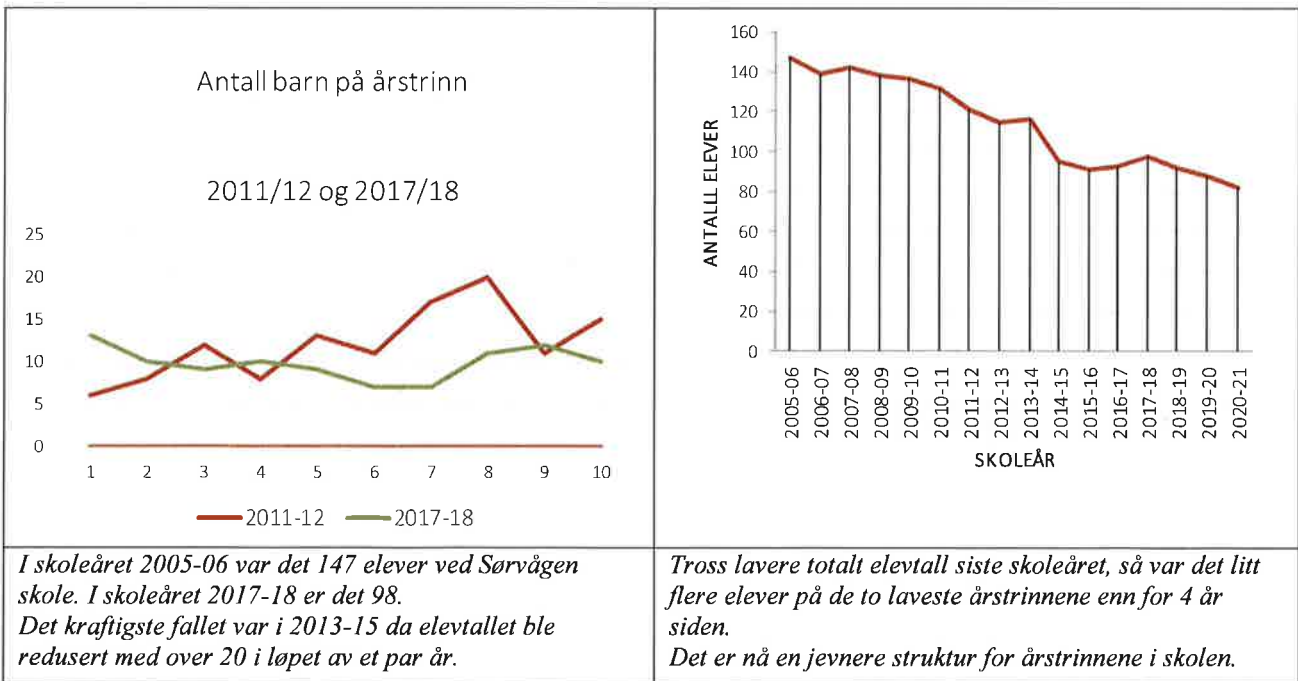
2. Sørvågen skole, SFO

Status og utviklingstrekk

Sørvågen skole drives i dag som fådelt skole med klasstrinn fra 1. til 10. klasstrinn. Det har over flere år vært en utvikling med nedgang i elevtallet ved grunnskolen. Prognosene viser at elevtallet vil stabilisere seg på dagens nivå med ca. 90-95 elever og flere klasser har blitt slått sammen de siste årene, noe som har ført til at antall lærere er redusert.

Grunnet ekstra behov og fulldeling av ungdomstrinnet er vi pr. november 2017 på 13,3 pedagogiske årsverk, 12,65 knyttet opp til undervisning samt 3 årsverk assistent. Skolen har 1,5 administrative årsverk.

SFO drives med SFO leder og assistenter med total bemanning pr. november 2017 på 2 årsverk.

Sammenligning av nøkkeltall med andre kommuner

For sammenlikning med andre kommuner er det tatt utgangspunkt i nøkkeltall fra KOSTRA. Det er beregnet et gjennomsnitt for det samme utvalget av mikrokommuner som tidligere nevnt. For øvrig vises også snitt for Nordland og snitt for Norge.

Grunnskoleopplæring - nøkkeltall 2016	MO	Komm gr	Nordland	Landet
Prioritering				
Nto driftsutg grunnskolesektor i % av samlede nto driftsutg	21,3	21,7	22,1	23,2
Nto driftsutg til grunnskole, i % av samlede nto driftsutg	14,4	16,6	17,7	18,1
Nto driftsutg til skolefritidstilbud, i % av samlede nto driftsutg	0,6	0,4	0,4	0,4
Nto driftsutg til skolelokaler, i % av samlede nto driftsutg	6,0	4,0	3,6	4,4
Nto driftsutg til skoleskyss, i % av samlede nto driftsutg	0,4	0,6	0,4	0,5
Dekningsgrader				
Andel elever i grunnskolen som får spesialunderv	20,2	9,8	9,6	7,8
Andel elever i grunnskolen som får spesialunderv, 1.-4. trinn	5,7	6,6	6,5	5,1
Andel elever i grunnskolen som får spesialunderv, 5.-7. trinn	45,5	12,3	11,3	9,2
Andel elever i grunnskolen som får spesialunderv, 8.-10. trinn	18,8	11,0	12,1	10,1
Andel timer spesialunderv av antall lærertimer totalt	23,5	17,3	20,5	17,4
Andel elever i grunnskolen som får tilbud om skoleskyss	60,7	52,2	24,4	21,4
Skolefritidstilbud				
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal SFO	19,5	46,9	48,5	59,1
Utdypende tjenesteindikatorer				
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	37,0	..	40,9	41,2
Personell				
Andel lærere som er 50 år og eldre	46,7	35,9	33,5	29,4
Andel lærere i heltidsstilling	93,3	57,8	71,9	70,4
Elever:				
Gj snitt gruppestørrelse, 1.-10- årstrinn	9,1	9,4	11,1	13,7

Kommentarer til tabellen:

1. Sørpågen skole driftes under snittet i kommune gruppen, fylkes- og landsgjennomsnittet. Det bør være en god indikator i forhold til driftsutfordringene.

2. Andel spesialundervisning. Sørpågen skole har en høy andel sammenlignet med KOSTRA gruppen. Men det betyr ikke at spesialundervisning skal bøte på manglende ressurser i henhold til pkt. 1, stort sett blir alle nye tiltak dekt innenfor eksisterende rammer.

Sørpågen skole har initiert et samarbeid med PPT Lofoten for å se på den store andelen sakkyndige vurderinger, enkeltvedtak, tilpasset undervisning, organisering og ressurser. Skolen har ikke fått en god oppstart på dette grunnet PPT har manglet ressurser. Det vil fortsatt være et behov for å finne andre måter å løse den høye andelen spesialundervisning i Moskenes kommune.

3. Rekruttering innen læreryrket. Sørpågen skole har lenge vært heldig med en stabil «stamme» av lærere som kunne videreført lokal kunnskap. Vi leser ut av grunntallene at vi vil få flere som går over i pensjon de neste årene. Vi er avhengige av å få lærere som knytter seg til kommunen i mer enn 2-3 år. Vi ser at de nye kompetansekravene vil gjøre dette utfordrende for kommunen og skolen, spesielt i forhold til søkere og lønn. Høyere utdanning vil føre til økte lønnskostnader i henhold til HTA.

Brukertilpasning, behovsdekning, m.v.

Driften av skolen tilpasses kontinuerlig til de rammevilkårene som til enhver tid gjelder. Eksempelvis er man nødt til å se bemanningen i sammenheng med endringer i barnetall. Det vil også være behov for å se på bemanningen i henhold til krevende brukere.

Kommunen må være påpasselig at de statlige føringene som kommer i rammene til statsbudsjett blir brukt hensiktsmessig. De senere år har det blitt overført midler til tidlig innsats. De statlige satsningene fases nå over til regionale og kommunale satsninger. Disse skal styres gjennom RKK sentrene i Nordland fylke.

I forhold til skolefritidsordningen vil ikke behovet for ressurser være klart før juni neste budsjettår. Det søkes plass på SFO i april-mai for høsten inneværende år. Skal vi se elevtallet for neste skoleår vil det være et behov for å øke bemanningen. Dette er tatt forbehold på gjennom budsjettarbeidet.

Mål for budsjett- og økonomiplanperioden

Rammeområdet skal yte produksjon av tjenester på nivå med det som har blitt produsert i 2017, med korrigerende for endringer som vedtas av kommunestyret eller for eventuelle endringer i eksternt gitte rammebetingelser.

Moskenes kommune er i en særdeles vanskelig økonomisk situasjon, det vil se ut til at hver sektor må ta store kutt i 2018. Som skoleleder kan jeg ikke forsvare større kutt i skole. Da vil det bli flere sammenslåtte klasser og vi vil ikke kunne gi et tilbud i henhold til lov, dette spesielt opp mot spesialundervisning. Dette vil ikke være tjenlig for brukerne i vår sektor.

Om vi skal gjennomføre nye kutt vil det gå på pedagogiske årsverk, det er ikke rom for å redusere driftspostene.

Sørvågen skole vil og har alltid gjort vårt for å nå målsetningene som er bestemt i Moskenes KS og vil fortsatt gjøre det.

3.0. Barnehagen

Ramme for barnehagen omfatter drift av en barnehage i Moskenes, med utgangspunkt i organisering vedtatt i 2017.

Status og utviklingstrekk

Barnetallet i barnehagen har gått ned fra 2015 til 2017. Det forventes et jevnt barnetall i neste 4-årsperiode som gir grunnlag for dekke et behov på ca 30 – 32 plasser.

Sammenligning av nøkkeltall med andre kommuner

For sammenlikning med andre kommuner er det tatt utgangspunkt i nøkkeltall fra KOSTRA. Det er beregnet gjennomsnitt for «sammenlignbare» kommuner, snitt for Nordland og snitt for Norge.

Barnehager - nøkkeltall 2016	Mosk	Komm gr	Nordland	Landet
Netto driftsutg barnehagesektoren i % av kommunens totale net	5,4	8,6	11,6	14,7
Netto driftsutgifter til barnehager per innbygger	4 013	6 758	7 218	8 150
Brutto investeringsutgifter til barnehagesektoren per innbygger	-	738	298	398
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	107 650	147 787	136 574	139 403
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	82,5	89,1	92,4	91,0
Andel ansatte med barnehagelærerutdanning	30,8	31,1	33,5	35,6

1) Moskenes kommune har lavere netto driftsutgifter til drift av barnehage per barn med plass enn

snittet i andre kommuner (Nordland og landet for øvrig).

- 2) Andel av barn mellom 1 - 5 år med plass i barnehage ligger litt under sammenlikningsgrunnlaget.
- 3) Andel ansatte med ped. utdanning ligger omtrent på nivå med kommunegruppen/Nordland.

Brukertilpasning, behovsdekning, m.v.

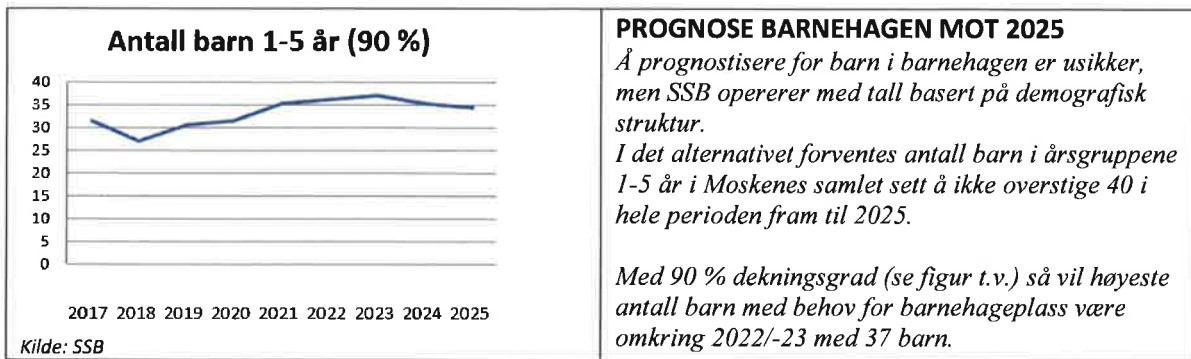
Driften av oppvekstenheten (både skole og barnehage) tilpasses kontinuerlig til de rammevilkårene som til enhver tid gjelder. Eksempelvis er man nødt til å se bemanningen i sammenheng med endringer i barnetall.

Oppvekstenheten skal bestrebe seg på å gi barn og ungdom et godt, trygt og faglig forsvarlig tilbud. Dette skal være fundamentet ved tilpasninger til nye rammevilkår.

Fra 1. august 2017 har regjeringen vedtatt ny rammeplan for barnehagene i Norge, som skal implementeres.

Mål/premiss for budsjett- og økonomiplanperioden

Rammeområdet skal yte produksjon av tjenester på nivå med det som har blitt produsert i 2017, med korrigerende endringer som vedtas av kommunestyret eller for eventuelle endringer i eksternt gitte rammebetingelser.

Prognosene tilsier at barnetallet fra 2017 vil stabilisere seg på et slikt nivå at det er mulig å drive hele virksomheten innen rammen av en fysisk barnehage.

Foreldrebetaling: Maksimalprisen for en heltidsplass er i regjeringens forslag til statsbudsjett satt til 2.910 kr per måned, eller 32.010 kr per år. Årspris i 2016 er 30.030 kr.

4.0. Allmenn kultur

Status og utviklingstrekk

Kultursektoren er langt på veg tjenester som kommunene selv bygger ut og dimensjonerer. Opplæringslova sier at kommunene skal ha et kulturskoletilbud og bibliotekloven sier at kommunene skal ha et tilbud (evt i samarbeid med andre). På den andre siden er drift av kulturbygg, tilrettelegging for aktiviteter samt støtte til lag, foreninger og arrangement er noe kommunene selv bestemmer over. I Moskenes er budsjettet innen kultur redusert som følge av kommuneøkonomien.

Sammenligning av nøkkeltall med andre kommuner

For sammenlikning med andre kommuner er det tatt utgangspunkt i nøkkeltall fra KOSTRA. Det er beregnet gjennomsnitt for «sammenlignbare» kommuner, snitt for Nordland og snitt for Norge.

Allmenn kultur - nøkkeltall 2016	Mosk	Komm gr	Nordland	Landet
Netto driftsutgifter kultursektoren i % av kommunens totale nett	1,6	2,9	3,9	3,9
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner	1 207	2 262	2 413	2 153
Netto driftsutg til kulturskoler, i % av samlede netto driftsutg	0,4	0,6	0,5	0,5
Netto driftsutgifter til folkebibliotek i forhold til kommunens tot	0,2	0,6	0,4	0,5
Bokutlån fra folkebibliotek per innbygger i alt	2,3	3,1	2	2,3
Driftstilskudd til frivillige organisasjoner				
Antall frivillige lag som mottar kommunale driftstilskudd	1	477	879	14 769
Kommunale driftstilskudd til lag og foreninger pr lag som mottar	50 000	16 097	26 933	40 776

1) Moskenes kommune har lavere netto driftsutgifter til kulturformål enn snittet i andre kommuner (Nordland og landet for øvrig).

2) Driftstilskudd til organisasjoner gjelder fotballplassen på Reine.

Brukertilpasning, behovsdekning, m.v.

Kommunen driver kulturbygg og –anlegg som bibliotek, svømme- og idrettshall samt kunstgressbane for fotball. I tillegg er det etablert flere turstier i mark og fjell som brukes mye av både lokalbefolkning og besøkende.

Kommunen er deltaker i Museum Nord-selskapet og yter årlige økonomiske bidrag som er med å opprettholde driften ved de lokale museene. Det årlige kommunale tilskuddet er på ca 335.000 kr.

Mål/premiss for budsjett- og økonomiplanperioden

Rammeområdet skal yte produksjon av tjenester på nivå med det som har blitt produsert i 2016, med korrigering for endringer som vedtas av kommunestyret eller for eventuelle endringer i eksternt gitte rammebetingelser.

Det er framsatt et ønske fra biblioteket om større stilling (økning fra 25 % til 50 %). Dette er det i budsjettforslaget for 2018 ikke funnet rom til, men det blir tatt med videre i prosessen.

5.0 Kulturskole

Status og utviklingstrekk

Kulturskolen har gjennom store deler av perioden 2013-15 vært preget av usikkerhet omkring tilbud og lærekrefter. I skoleåret 2013-14 har det vært forsøk med å kjøpe tjenester fra andre kommuner, mens tilbudet ble redusert i skoleåret 2014/15. Fra 1. august 2015 ble kulturskoletilbudet re-etablert og målet er at kommunen skal opprettholde kulturskoleaktiviteten som egen enhet.

Det er i 2017 ansatt ny rektor og fra 01.08.17 er det etablert et tilbud innenfor rammen av totalt 50 % stillingsressurs. Dette er betydelig mindre enn den tid da kulturskolen drev høy aktivitet.

6. Reiseliv

Reiselivsnæringen er svært viktig for Moskenes kommune. Som største næringsvirksomhet etter fiskeri er reiselivet en viktig bidragsyter for arbeidsplasser/skatteinntekter og aktivitet i kommunen. Det er i kommunestyrevedtak forutsatt at turistkontoret skal flyttes tilbake til ferjeleiet på Moskenes.

Sommeren 2015 ble turistinformasjonen drevet i regi av privat aktør gjennom avtale med kommunen. Sommerne 2016 og 2017 ble turistkontoret drevet i kommunal regi i ungdomsklubbens lokaler på Sørvågen.

Framtiden med kommunalt arbeid for turist- og reiselivsaktiviteten må vurderes nærmere når budsjetttrammene er blitt så trange som nå.

7. Kirkelig fellesråd m.v.

Status og utviklingstrekk

Etter kirkeloven § 15 skal kommunen utrede utgifter etter budsjettforslag fra kirkelig fellesråd med midler til drift av kirker, gravplasser, administrasjon, konfirmasjonsopplæring, kontorhold til prest m.v. I tillegg skal kommunene yte tilskudd til andre trossamfunn basert på kostnadsnøkkel etter hvor mye som gis i tilskudd til kirkelig fellesråd.

Moskenes kirkelige fellesråd er delt inn i 4 ansvarsområder:

Administrasjon: Utgifter til drift av fellesråd, administrasjonskostnader og lønn til kirkeverge og 30 % av lønnskostnadene til menighetssekretær, som refunderes til Flakstad fellesråd. Godtgjørelser og opplæring av rådsmedlemmer.

Kirke: Drift av to kirker, utgifter til aktiviteter i kirken, gudstjenester, vigslor og begravelser. Lønn til kantor og kirketjener. Inntekter ved utleie til konserter og brukerbetalinger.

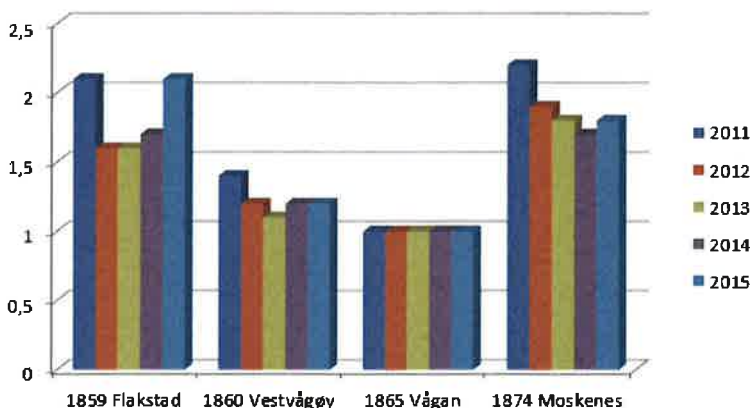
Kirkegårder: Drift og vedlikehold av 5 kirkegårder. Lønn til graver/kirkegårdsarbeider, leie av gravtjenester/snørydding. Inntekter ved festeavgifter og brukerbetalinger.

Annen kirkelig virksomhet: Barne- og ungdomsarbeid, konfirmantundervisning, markering av 50-års konfirmanter, diakonalt arbeid, lønnsutgifter til diakon. Får refundert 50 % av lønnskostnadene fra staten.

I budsjettforslaget for 2018 er det lagt inn en prosentvis økning på ca 2,5 - 3 %, slik at tilskuddet settes til 1,127,8 mill kr. (Tilskudd for 2016 er på 1,060 mill kr og 2017 1.092 mill kr). Fellesrådet har på sine side bedt om 1,260,9 mill kr, kfr vedtak i Fellesrådet i sak 23/17. I tillegg ber de om økte ressurser til gjerde/port ved Reine kirkegård og økt tilskudd til

sommerhjelp ved kirkegårdene i Moskenes. Vedtaket fra kirkelig fellesråd vedlegges kommunebudsjettet.

Andel av driftsutgifter til kirkelige formål (Kirkelig fellesråd + støtte trossamfunn)

(Kilde: SSB-statistikk laget av KU-sekr)

Av diagrammet t.v. kan en se at tilskuddet til kirkelige formål i Moskenes har gått ned de siste årene, men ligger fortsatt relativt høyt sammenholdt med andre kommuner i Lofoten.

Den norske kirke - nøkkeltall 2016	Mosk	Komm gr	Nordland	Landet
Nto dr utg, kirke, i % av totale nto dr utg	1,6	1,6	1,2	1,1
Nto dr utg funksjon 390,393 pr. innb i kr	1152	1246	728	563
Nto dr utg funksjon 392 tilsk til tros- og livssynssamf pr. innb	54	48	32	64
Døpte i % av antall fødte	75	70,3	68,5	55,3
Konfirmerte i % av 15-åringar	88,9	79,4	68,9	60
Kirkelige gravferder i % av antall døde	110	106,5	97	88,8
Deltakelse, gudstjenester søn- og helligdag pr. innbygger	1,6	1,6	0,9	0,8
Gudstjenester pr. 1000 innbygger	26,1	31,9	15,2	11,9
Konserter og kulturarrangementer pr. 1000 innb	8,4	4,8	2,9	2,5

Det vises for øvrig til budsjettforslag fra kirkelig fellestråd, som ligger ved budsjetteftet.

8. Barnevernstjenesten

Barnevernet er både en organisatorisk og økonomisk utfordring for kommunen. Moskenes kommune kjøper tjenester i et vertskommunesamarbeid med Flakstad (tidligere samarbeid med Værøy og Røst er opphørt fra 2016).

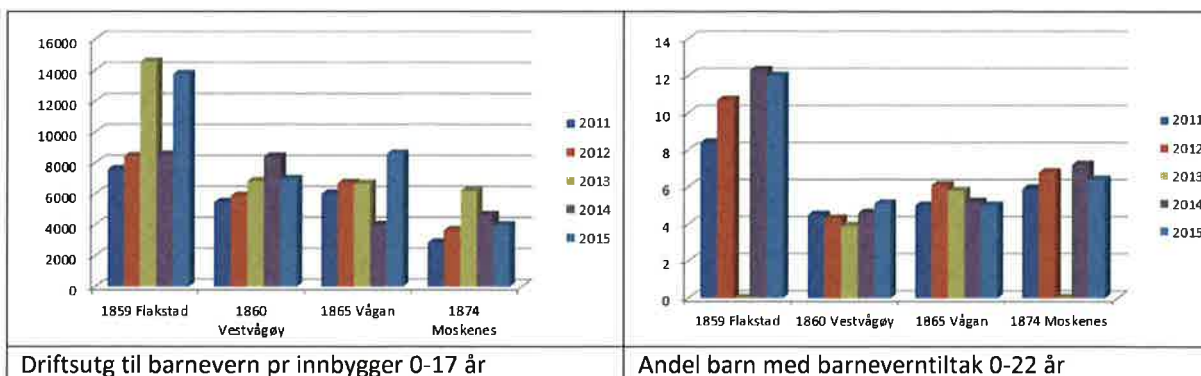
Det er iverksatt arbeid for å få ny avtale der flere kommuner (primært Vestvågøy, men også Vågan) inngår. Dette arbeidet ser ikke ut til nå fram til en løsning i den nære framtid og andre løsninger må utredes.

Dette arbeidet fikk ikke god framdrift i 2016, mest pga arbeidet med «Kommunereformen».

På budsjettet for 2018 gjøres ingen økonomiske omdisponeringer i forhold til 2016. Moskenes kommune har for tiden barn plassert i fosterhjem, og noen får hjelp med avlastning/besøkshjem. Herunder også utgiftsdekning. Barnevernstjenesten følger opp ungdom i egen bolig. Slik oppfølging er et samarbeid mellom NAV, OT (oppfølgingstjenesten), SLT (samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak), bedrift og barnevern. Samarbeidet med NAV reduseres når ungdommen får lærlingkontrakt med bedrift, men samarbeidet med de andre etatene fortsetter.

Tiltak i hjemmet er en samlepost. Her gis dekning for plass i barnehage, plass i SFO, økonomisk tilskudd til fritidsaktiviteter, innkjøp av utstyr til aktiviteter, tilskudd til etablering i egen bolig for skoleungdom m.m. Budsjettet er satt opp på erfaringstall fra 2016 og 2017.

Nøkkeltall

(Kilde: SSB-statistikk laget av KU-sekr)

Figuren til venstre viser at Moskenes ligger litt lavere enn de øvrige kommunene i Lofoten når det gjelder driftsutgifter til barnevernet (målt pr innbygger).

Til høyre vises at andel av barn med tiltak i Moskenes er lavere enn Flakstad, men litt høyere enn Vågan og Vestvågøy.

Barnevern - nøkkeltall 2016	Mosk	Komm gr	Nordland	Landet
Nto dr utg til sammen per innbygger	622	1 738	2 135	1 920
Nto dr utg per innbygger 0-17 år, barnevernstj	3 994	8 894	10 455	8 925
Nto dr utg (funksjon 244, 251, 252) per barn i barnevernet	51 308	:	114 008	113 210
Nto dr utg (funksjon 244, 251, 252) per barn med tiltak	166 750	:	181 020	182 619
Andel meldinger med behandlingstid innen 7 dager	90	97	98	99
Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder	62	85	75	86
Andel meldinger som går til undersøkelse	100	:	82	82

10. Sosiale tjenester / NAV

Status og utviklingstrekk

NAV har som formål å legge til rette for en effektiv arbeids- og velferdsforvaltning, tilpasset den enkeltes og arbeidslivets behov. Dette arbeidet baseres på en helhetlig og samordnet anvendelse av arbeidsmarkedsloven, folketrygdloven og lov om sosiale tjenester i NAV. På lokalt nivå styres NAV-kontorene i et lokalt partnerskap mellom stat og kommune, representert ved kommunens folkevalgte og rådmann på kommunal side og fylkesdirektør i NAV på statlig side. Dette partnerskapet er lovpålagt og forankret i Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen.

Nav Moskenes utfordres ift. sesongbetont arbeidsledighet – da spesielt fiskeri og turisme. Vi har også en del «drop out» fra videregående skole, som vi samarbeider tett med den fylkeskommunale oppfølgingstjenesten om. Arbeidsmarkedet i Moskenes er begrenset og det kan være en utfordring å finne gode tiltaksplasser. Nav sitt mål er å få mennesker raskt ut i arbeid – enten du er arbeidssøker, sykemeldt eller permittert. Vi har et sterkt fokus på å skaffe arbeid/aktivitet, slik at mennesker ikke havner på passive ytelser. Dette gjenspeiler seg spesielt i sosialbudsjettet. Jo flere vi kan få i arbeid eller aktivitet – jo færre på stønad.

Det er månedlige ledermøter med NAV Nordland, hvor det redegjøres for resultatoppnåelse i hht. faste måleparametere. I kommunen rapporteres det månedlig på økonomi.

Sammenligning av nøkkeltall med andre kommuner

For sammenligning med andre kommuner er det tatt utgangspunkt i nøkkeltall fra KOSTRA. Det er beregnet gjennomsnitt for kommunen, snitt for Nordland og snitt for Norge.

Økonomisk sosialhjelp - nøkkeltall 2016	Mosk	Komm gr	Nordland	Landet
Nto dr utg til sosialtjenesten pr. innb	625	1 572	2 436	2 403
Nto driftsutg til sosialtj i % av samlede nto dr utg	0,8	2,0	3,9	4,3

Moskenes kommune har lavere netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger enn snittet i andre kommuner (Nordland og landet for øvrig).

Selv om utgifter til økonomisk sosialhjelp har økt i Moskenes kommune det siste året, ligger vi lavere sammenlignet med andre kommuner, Nordland og landet for øvrig. Noe av forklaringen på dette er aktiv bruk av statlige tiltak og oppfølging hvor råd og veiledning til arbeid/aktivitet er en viktig del.

NAV i en ny tid – for arbeid og aktivitet

Partnerskapet mellom kommune og stat står fast, og vi må sammen finne ut hvordan vi skal videreutvikle NAV-kontorene i Nordland i tråd med signalene i Stortingsmelding 33.

Her er noen av hovedpunktene i meldingen:

Et mer arbeidsrettet NAV

- Bedre kunnskap om arbeidsmarkedet
- Tettere kontakt med arbeidsgiverne
- Mer vekt på kvalitet og resultater for arbeidssøkerne, og mindre på telling av tiltaksplasser
- Styrke samarbeidet med bemanningsbransjen

Tidligere innsats – tettere på brukerne

- Flere selvbetjeningsløsninger, videreutvikle kanalstrategien
- Frigjøre ressurser til arbeidsrettet oppfølging
- Prioritere unge og forenkle garantiordningene
- Forenkle behovs- og arbeidsevnevurderingene
- Tydeligere krav til brukers aktivitet og medvirkning
- Et mer likeartet reaksjons- og sanksjonssystem i inntektssikringsordningene

Mer handlingsrom til NAV

- Gi NAV-kontorene økt myndighet og handlefrihet, mindre detaljstyring og mer vekt på ledelse
- Mer arbeidsrettet innhold i NAV-kontorene og forenklet brukeroppfølgning
- Mer lokal frihet til å velge tiltak basert på individuelle behov
- Stimulere til større NAV-kontor – økt kompetanse på hvert kontor
- Opphevet garantien for statlig bemanning
- Økt samarbeid mellom stat og kommune om digitalisering av brukermøtene i NAV-kontorene
- Oppfordre til enhetlig ledelse

Vi er i gang med denne jobben, og NAV-kontorene i Lofoten skal i løpet av januar 2018 ha kartlagt **nå-situasjonen** ut fra bl.a. antall innbyggere, befolkningsfremskrivning, antall innbyggere på statlige og kommunale ytelser fordelt på ulike brukergrupper, organisatoriske forhold i kommunen osv. Med bakgrunn i denne kartleggingen, skal det utarbeides en SWOT-analyse; styrker(S), svakheter (W), muligheter(O) og/eller risiko (T). Analysen skal ta for seg brukerperspektivet, produksjonsperspektivet, medarbeiderperspektivet og økonomiperspektivet. Vi skal også beskrive samarbeidet i partnerskapet og hvordan det kan utvikles for bedre å oppnå målsetninger.

11. Helse og omsorg

Status og utviklingstrekk

Rammen for helse og omsorg omfatter hjemmebaserte tjenester med hjemmesykepleie, hjemmehjelp, psykisk helsevern, brukere med behov og botilbud/avlastning. Institusjonstjenesten med Moskenes sykehjem og storkjøkken. Helsetjenesten med kommunelege (IKL og KAD-plasser), helsesøster og fysioterapeut samt administrasjon. De fleste oppgavene er lovpålagt.

Kommunen skal gi befolkningen et forsvarlig og kvalitativt godt tilbud av pleie- og omsorgstjenester. Organiseringen av tjenestene må ta hensyn til endringer i befolknings sammensetningen og

brukergruppene behov. Helse - og omsorgstjenestene skal legge til rette for at brukerne i større grad blir en ressurs i eget liv gjennom forebygging, tidlig innsats og rehabilitering. Dette forutsetter fokus på brukermedvirkning, der trygghet, forutsigbarhet, kontinuitet og mestring er viktige mål. I de senere år er tendensen økning i etterspørsel på tjenester til unge brukere, mens andelen til eldre er flatet ut. Moskenes kommune må ha som mål å fremme folkehelse og trivsel samt gode sosiale og miljømessige forhold, og søke å forebygge og behandle sykdom skade eller lyte. Folkehelse skal være en viktig faktor i forebygging, og det krever samhandling mellom alle tjenesteområder i Moskenes samt at den frivillige sektor engasjeres i arbeidet. Tjenester til ressurskrevende brukere har økt kraftig på få år. Budsjettrammen til hele tjenesten utenom ressurskrevende brukere er redusert. Dette har vært svært krevende og tilbakemeldinger fra avdelingene er at det medfører slitasje på personalet. Det rapporteres om stress og tidspress særlig fra sykehjemmet. Det driftes i pr. i dag på lavest mulig nivå og det er ikke tilrådelig å redusere noe innenfor hjemmebasert- og institusjonstjeneste.

Sammenligning av nøkkeltall med andre kommuner

For sammenlikning med andre kommuner er det tatt utgangspunkt i nøkkeltall fra KOSTRA. Det er beregnet gjennomsnitt for «sammenlignbare» kommuner, snitt for Nordland og snitt for Norge.

Helse og omsorgstjenester - nøkkeltall 2016	MO	Komm gr	Nordland	Landet
Prioritering				
Nto dr utgifter pleie/omsorg i % av totale nto dr utgifter	44,2	34,3	32,1	29,8
Nto dr utg komm helsetj i % av samlede nto dr utg	8,6	6,2	5,4	4,5
Dekningsgrader				
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over	28,2	25,4	20,2	18,5
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,43	0,38	0,45	0,53
Fysioterapitimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,17	0,29	0,29	0,41
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100	97,8	94,9	95
Andel beboere på institusjon under 67 år	30,4	6,2	9,3	11,4
Andel innbyggere 67 år og over som er beboere på institusjon	6,6	7,2	5,6	5,1
Andel beboere i institusjoner 80 år og over	43,5	76	69,9	69,6
Andel innbyggere 67-79 år som er beboere på institusjon	3,8	2	1,8	1,5
Andel innbyggere over 80 år som er beboere på institusjon	11,8	17,9	14,5	13,6
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 0-66 år	11	25	26	20
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 67-79 år.	133	87	76	68
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 80 år og over.	294	368	343	325
Gjennomsnittlig listelengde (fastlege register) år: 2015	559	667	930	1 128
Fastlegekonsultasjon per pers i pasients bostedskomm	1,94	2,62	2,68	2,67
Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 4 års alder	120	93	97	96
Andel nyfødte med hjemmebesøk - to uker etter hjemkomst	75	94	88	88

- 1) Moskenes kommune har høyere netto driftsutgifter til helse og omsorg enn snittet i andre kommuner (Nordland og landet for øvrig). Dette skyldes andel til ressurskrevende brukere.
- 2) Det er vanskelig å få fram gode tall for omfanget av bruken til ressurskrevende brukere fordi disse er registrert innenfor hjemmebaserte tjenester.
- 3) Det finnes ingen nøkkeltall for tjenesten rus/psykiatri da vi ikke har en egen enhet for denne tjenesten.

Hjemmebaserte tjenester

I 2016 var 30 prosent av hjemmesykepleiers brukere i alderen 67-79 år og 43,5 prosent av brukerne var 80 år eller eldre.

Ønsket er å legge til rette for at eldre kan bo hjemme så lenge de selv ønsker det og derfor er det viktig å videreutvikle og styrke de hjemmebaserte tjenestene. Et mangfoldig tilbud bidrar både til at hjelpetrequende personer får dekket grunnleggende helse-, pleie-, og omsorgsbehov i egne hjem, og at personer med funksjonsfall får bistand til å gjenvinne tidligere funksjoner og mestre hverdagen. Dagens tjenestetilbud består av tradisjonelle tjenester som hjemmehjelp og hjemmesykepleie. Det finnes ingen dagaktivitetstilbud eller nye tjenester som hverdagsrehabilitering og velferdsteknologiske løsninger. Ved å tilby tjenester som hverdagsrehabilitering og velferdsteknologiske løsninger, styrker man muligheten for at personer med begynnende funksjonsnedsettelse kan bo lenger hjemme. Velferdsteknologi og bedre logistikk bidrar også til at helsepersonell kan bruke en større andel av arbeidstiden på direkte brukerrettet arbeid.

Serviceboligen på Sørvågen har heldøgnsbemanning, men ingen mulighet til å yte tjenester til hjemmeboende brukere. Dette fordi de ikke kan forlate boligen unntatt sammen med boligens brukere, som for eksempel til butikk, fotpleier, frisør, lege og tannlege m.m.

Ressurskrevende brukere

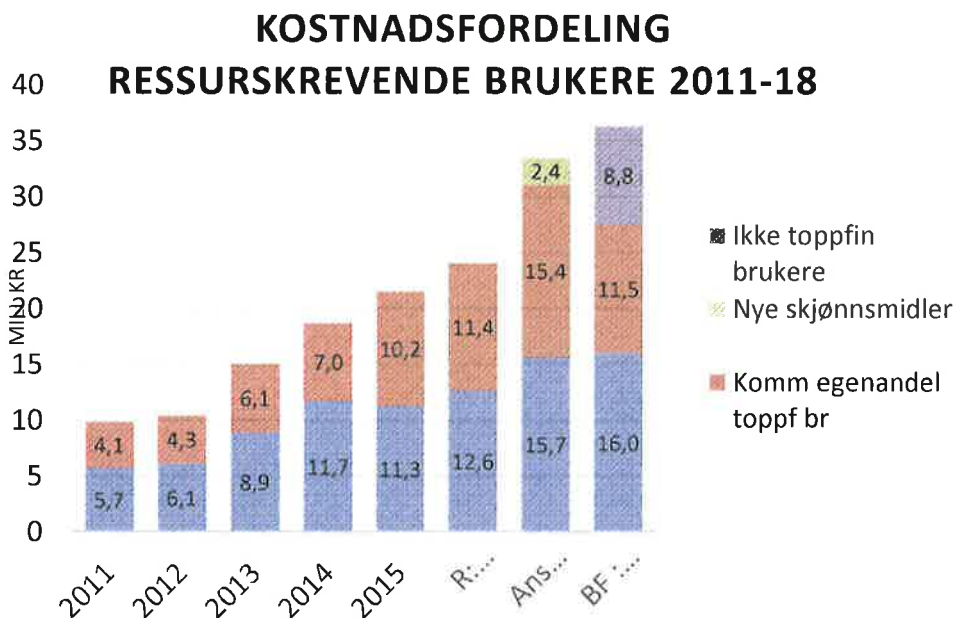
Formålet med toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester er å legge til rette for at kommunene kan gi et godt tjenestetilbud til mottakere som har krav på omfattende helse- og omsorgstjenester. I løpet 2017 har det vært økning av ressurskrevende brukere innenfor sektoren av helse- og omsorg. Dette har ført til økt bruk av ressurser både i sykehjemmet, hjemmetjenesten og kjøp av tjenester.

Ordningen med toppfinansiering av ressurekrevende brukere betyr at kommunene får kompensert 80 % av netto lønnsutgifter utover innslagspunktet (kommunene må dekke 20%). Innslagspunktet er foreslått økt fra 1 185 000 kroner til 1 235 000 kroner i 2018.

Fratrekket for rammetilskuddets andel for kriteriet psykisk utviklingshemmede 16 år og over økes fra 604 000 kroner til 650 000 kroner.

For budsjettåret 2018, og med utgangspunkt i nye satser og økt ressursbehov, estimeres tilskuddet til ca. 16 mill. kroner (av en total kostnad på 27,5 mill i denne gruppen).

I tillegg er det lagt inn kostnad av gruppen ressurskrevende brukere som ikke oppnår toppfinansiering. Denne summen er beregnet til 8,8 mill, og er en ren kommunal utgift.

Figuren viser at totalkostnaden for denne tjenesten økte fra 9,8 mill kr i 2011 til 33,5 mill kr i 2017 og at vi har et budsjettanslag i 2018 på om lag 36,2 mill kr i brutto kostnader. Dette er godkjente kostnader i forhold til vilkårene for å få statstilskudd og kostnader som ikke er tilskuddsberettiget. Den kommunale egenandelen er økt fra 4,3 mill kr i 2012 til 15,4 mill i 2017, dvs en økning på 11 mill kr. over 4 år som Moskenes kommune må bære selv. I løpet av inneværende år øker egenandelen til anslagsvis 19,5 mill kr. Det presiseres at anslag 2018 baserer seg på kalkulert kostnad /foreløpige tall (hvor en tar hensyn til nye brukere; kommunen har dermed til sammen ti brukere).

Hjemmesykepleien; samt avlastning, BPA, støttekontakt, og omsorgslønn

Etterspørsel etter disse tjenestene er fortsatt økende. Der er kommet til flere unge brukere som har behov for tjenester, og behovet vil være økende i årene framover. Disse oppgavene er lovpålagt, og vurderes etter hvilke behov brukerne har. Dette er tjenester som er uforutsigbare da behovet kan variere gjennom året.

Institusjonstjenester

I 2016 var 11,8 prosent av aldersgruppen 80 år og eldre beboere på sykehjemmet/institusjon. Dette er litt lavere enn landsgjennomsnittet og tilsier at største delen av eldre over 80 år bor hjemme. Sykehjem gir helsefaglig pleie, omsorg og behandling til pasienter som ikke lenger kan motta et forsvarlig tilbud i eget hjem. Sykehjemmet er innrettet mot langtidsopphold og korttidsopphold. Det er ikke tilrettelagt med egen demensavdeling. Personer med demens utgjør en vesentlig del av tjenestemottakerne på tjenesteområde. I følge nasjonale framskrivninger vil antallet personer med demens i befolkningen fortsette å øke. Dette skyldes blant annet at demens er en sykdom som særlig rammer de eldste.

Det har vært gjennomført reduksjon i bemanningen de siste årene. Konsekvensene av dette er at bemanningen er så lav at det ikke er tilrådelig å redusere mer. Dersom det blir økt behov for tjenester og pågangen fra utskrivningsklare pasienter blir stor har en ingen mulighet for å dekke dette uten å øke bemanningen.

En innholdsrik og aktiv hverdag kan fremme god helse og forebygge funksjonsfall. For å skape meningsfulle og aktive dager for eldre i institusjon, er vi avhengige av ha godt samarbeid med frivillige organisasjoner og lag.

Kjøkken/Vaskeri/Renhold

Det har vært gjennomført en reduksjon i ressursene og rutinene er lagt om og det serveres 4 måltider pr dag. Det er økning i søknad om matombringning. Tilbudet blir tildelt etter gitte kriterier og hjemmebesøk.

Kommunelegen

Området består av legetjenesten, smittevern og miljørettet helsevern. Legetjenesten utøves gjennom Reine kommunale legesenter og Legevakta er lokalisert til Lofoten Sykehus, Gravdal. Dette er en interkommunal legevakt i samarbeid med Flakstad kommune og Vestvågøy kommune. Moskenes kommune samarbeider med Flakstad og Vestvågøy om tilbud med KAD-plasser. Høsten 2017 er det ansatt en lege i ledig fastlegehjemmel, det vil si at begge legehemlene nå er besatt.

Helsesøstertjenesten

Helsesøstertjenestens hovedoppgaver er:

- skolehelsetjeneste, helsestasjonsvirksomhet, utenlands vaksinerings, i dette inngår helsesøstertjenester for småbarnsfamilier, skoleelever og barnehager.

Helsesøsteren har en vid pasientgruppe. Utfordringene framover er flere unge med mer krevende diagnoser, og behov for flere tjenester. I forhold til brukere med særlige behov har helsesøsteren en viktig rolle innenfor sin målgruppe.

Det skal arbeides for å forebygge sykdom blant barn og unge, og øke deres evne til å ta vare på egen helse og mestre utfordringene i livet. Skolehelse og arbeid med barn og unge samt psykiatri er prioriterte områder. Det forutsettes tverrfaglig innsats.

Jordmortjenesten blir kjøpt fra Norlandssykehuset Lofoten.

Brukertilpasning, behovsdekning, m.v.

Driften av enheten for helse og omsorg tilpasses kontinuerlig til de rammevilkårene som til en hver tid gjelder. Ved korttidsfravær leier en ikke inn ekstravakt uten at dette er nøye vurdert. Likeså må bemanningen økes dersom det blir økt etterspørsel av tjenester. Dette blir vurdert i hvert enkelt tilfelle. Tjenesten skal være tilpasset slik at tjenesten gis på rett nivå, tilpasset brukerens behov. Dette skal være fundamentet ved tilpasninger til nye rammevilkår.

Rekruttere og beholde kvalifisert personale

Den største utfordringen vi har og har hatt de siste årene er mangel på kvalifisert personale, vakanser og sykefravær. Dette gjør seg mer gjeldende nå når pasienter blir tidligere utskrevet fra sykehus og har behov for mer komplekse tjenester fra kommunen. Derfor er det viktig å rekruttere personale med kvalifikasjoner her. Tiltak for å rekruttere og beholde er noe som det må jobbes mere med neste år.

Mål/premiss for budsjett- og økonomiplanperioden

Rammeområdet skal yte produksjon av tjenester på nivå med det som har blitt produsert i 2017, med korrigering for endringer som vedtas av kommunestyret eller for eventuelle endringer i eksternt gitte rammebetingelser.

12. Teknisk etat, drift/service/oppmåling

Teknisk etat ved service/oppmåling/plan er ansvarlig for størstedelen av saksutredning til politisk behandling, utsendelse av politiske dokumenter som innkalling oppfølging av vedtak, kompetanse innen bruk av dataprogram. Postbehandling danner grunnlaget for videre saksbehandling og er en av de viktige funksjonene for serviceavdelingen. Valgansvarlig arbeid, i tillegg arbeid med eldreråd, bostøtte, sentralbord, arkiv, oppmåling, fradeling ,kart, ajourhold.

Teknisk drift er medfungerende i all offentlig virksomhet som bidrar til en fullverdig kommune å bo i, som vann, avløp, veier, gatelyst, havner, hjelpemidler, basseng, formålbygg, utleiebygg.

Det er for budsjett 2018 lagt inn reduksjon av en stilling i teknisk drift.

Status og utviklingstrekk

Teknisk etat drives i dag på et minimumsnivå i forhold til flere lovpålagte oppgaver.eks. brannvernansvarlig bygg. Utviklingstrekkene er at det skjer stort forfall innen kommunal eiendom, veier, avløp, vann. Stor økning i reiselivsvirksomheten har bidratt til ekstra utfordringer for etaten i form av til tilrettelegging innenfor området infrastruktur.

Status/utfordringer kommunale veier.

Samferdsel - nøkkeltall 2016	MO	Komm gr	Nordland	Landet
Nto dr utg i kr pr innb., samferdsel i alt	1 803	2 244	1 623	852
Nto dr utg i kr pr innb, komm. Veier	1 477	2 080	1 607	902
Bto dr utg i kr til gatebelysn. pr. lyspunkt , kommunal vei	1086	569	794	715
Andel kommunale veier uten fast dekke	42,9	55	45,1	30,1

Kommunale veier bærer preg at manglende vedlikehold over flere år, det er derfor stort behov for utbedring. Grøfthing langs kommunale veier er en nødvendighet for å sikre avrenning fra vei. Tidligere asfalterte veier er i dårlig stand og en bør vurdere å ta bort asfalt å legge grus. Teknisk drift utfører brøyting i vestre del av kommunen, noe som har vist besparelse.

Status/ utfordringer gatelys

Det er foretatt en gradvis utskifting av armaturer de siste år. Imidlertid er det betydelig slitasje på utstyr, noe som i hovedsak kan skyldes klimaet vårt. Vedlikehold av gatelys foretas av personell fra teknisk drift, samt innleid elektriker. Kommunen drifter og vedlikeholder ca. 400 gatelys. Framtidig utfordring er at kommunale gatelystolper er av eldre dato. Det fremmes egen sak til politisk behandling i forhold til nedtaking av gatelys.

Status/utfordringer var-området

Vann og avløp - nøkkeltall 2016	MO	Komm gr	Nordland	Landet
Andel av befolkn tilknyttet komm vannforsyning	46,6	..	85	84,4
Andel av komm vannverk som har beredskapsplan	100	..	88,4	94,2
Farge: Andel innb komm vannverk med tilfreds prøveresultat	100	..	96,8	98,8
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva.	3 615	4 248	3 769	3 437
Årsgebyr for avløpstjenesten - eks mva	3 639	4 059	2 969	3 837

Reine vannverk forsyner området fra Reine til Hamnøy. Reine vannverk er tilkoblet varslingsanlegg, slik at kommunens ansatte varsles når noe uforutsett hender. Plikt om vannleveranse. Vannverket leverer vann til bolighus, fiskeindustri, turistanlegg, sykehjem, barnehage, rådhus, eldreboliger, serviceboliger, servicekaier, flytebrygget etc. Gradvis oppgradering av ledningsnettet har medført til en sikrere forsyning av vann til vannverkets abonnenter. Enda gjenstår en god del for å sikre en sikker og stabil vannforsyning til alle abonnentene. Vann er selvkostprinsipp, og opparbeiding av fondsmidler er nødvendig for å møte framtidige utfordringer innen denne sektoren. Digitalisering, registrering av ledningsnett er påkrevd.

Status/ utfordringer: Avløp

Det er etablert nye avløpsstasjoner på Å. En del av stasjonene er av eldre dato, og trenges oppgradering. Avløpsnettet er av varierende kvalitet med de problemer det medfører. En del av avløpsstasjonene er tilkoblet varslingsanlegg. Avløp er selvkostprinsipp, og opparbeiding av fondsmidler er nødvendig for å møte framtidige utfordringer innen denne sektoren. Moskenes kommune eier og drifter 8 avløpsstasjoner, flere av disse må oppgraderes/vedlikeholdes, pumper må skiftes ut, i planperioden. Prosjektering og etablering av avløpsnett på Hamnøy er et overordnet mål.

Felles for vann og avløp: Digitalisering

Digitalisering, registrering av kummer og ledningsnett er et krav som må være på plass. Det er en stor utfordring at vi i dag ikke kan påvise ledningsnett til innbyggerne. Arbeidet med digitalisering har startet og må videreføres i 2018. Arbeidet med prosjektering av avløpsanlegg på Hamnøy vil antas å ha en kostnad på 250.000.

Status/ utfordringer: kommunale formålsbygg/utleiebygg

Eiendomsforvaltning - nøkkeltall 2016	MO	Komm gr	Nordland	Landet
Nto dr utg til komm eiendomsforv kr per innb i alt	<u>8 202</u>	<u>7 033</u>	<u>5 328</u>	<u>5 186</u>
* Nto dr utg adm lokaler kr per innb	1 164	631	378	319
* Nto dr utg førskolelokaler kr per innb	288	752	394	563
* Nto dr utg skolelokaler kr per innb	4 398	3 181	2 261	2 420
* Nto dr utg institusjonslokaler kr per innb	2 352	1 783	1094	905
Samlet areal på formålsbyggene i kvadratmeter per innb	4,8	8,3	5,4	3,8
Korr bto dr utg komm eiendomsforv per kvadratmeter	1 662	881	814	1 077

Enhetens oppgaver innenfor dette området omfatter drift og vedlikehold av kommunens bygningsmasse. Det er en overordnet utfordring å utbedre store deler av takene på flere av kommunens bygninger, spesielt takene på Sørvågen skole «gammel del», hvor det er betydelige lekkasjer. Serviceboliger, Sørvågen har fått nytt tak i 2014 og servicebolig Reine i 2017. Det er utarbeidet spesifikk vedlikeholdsplaner for kommunale bygg som følger som følger saken.

Status /utfordringer: kommunalt utstyr, biler teknisk drift

Teknisk drift disponerer i dag 2 biler. Ny bil ble innkjøpt i 2016. Toyota Hiace 2007 modell er snart 10 år, og på sikt bør den skiftes ut. I tillegg bruker ansatte privat bil mot kjøregodtgjøring.

Status /utfordringer: havner /kaier, flytebrygger

Kommunen har en hovedkai, Reine ytre havn, samt 3 mindre kaier, Rostad, Kirkefjord, Å. Flytebrygger er etablert på Hamnøy, Vinstad, Reine og Sørvågen. Promenade-kai er bygget i Reine indre havn. Teknisk drift har tilsyn og vedlikehold av disse. Det er registrert flere båtanløp de siste år som en følge av turistøkning. Reine Havn er godkjent ISPS havn med godkjenning frem til 2020. For videre drift er det nødvendig med sikring av pullert.

Vinstad flytebrygge er den som ligger mest utsatt til i forhold til vær og vind. Utskifting av kjettinger på Vindstad er utført i 2017, øvrige kjettinger og fortøyninger til flytebryggene må prioriteres. Flytebrygga på Hamnøy er i dårlig stand.

Status/utfordringer: Sørvågen skole uteareale

Skolens uteområde trenger sårt opprusting. Typegodkjente lekeapparater må monteres, da dagens lekeapparater ikke er godkjent i henhold til HMS. Fotballmål, basketstativ er også noe som sårt trengs. På selve bygget bør der skiftes vinduer, kledning på vegg ved gamle skolekjøkken mot skolebanen. Utskifting av ventilasjonsaaggregat er nødvendig i forhold til HMS. Nybygg og den gamle delen har vært utsatt for gjenntatte lekkasjer, hovedsak fra tak.

Sørvågen barnehage

Bygget trenger maling. Varmepumpe er montert for 10 år siden og trenger gradvis utskifting.

Moskenes Sykehjem

Bygget trenger utvending maling og passientrom er nedslitte og trenger oppussing.

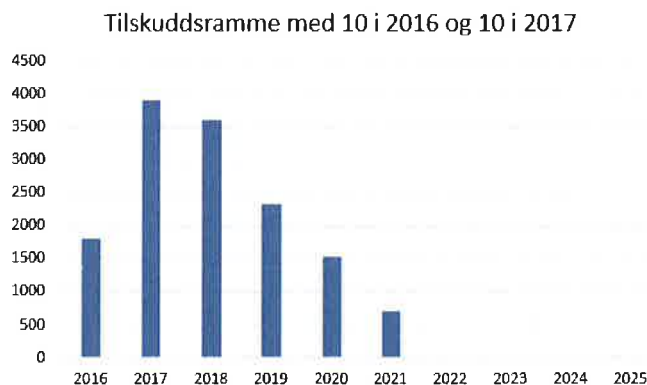
12. Bosetting av flyktninger - prosjekt

Moskenes kommune har vedtatt å bosette inntil 20 flyktninger i 2016 og 2017. Hele denne kvoten er nå bosatt og i tillegg er det kommet en mindre gruppe med familiegjenforening slik at totalt antall er oppe i 25-27.

Bosettingsprosjektet startet opp i august 2016 og er i prinsipp rammefinansiert fra Staten. Kommunen får penger i fem år etter en modell slik som vist på figuren nedenfor.

Status og utviklingstrekk

Utgangspunktet er at kommunen skal bosette de ca 25 personene som er kommet til kommunen. Innenfor den økonomiske rammen skal kommunen gjennomføre integreringstiltak slik at bosettingsprosjektet blir vellykket. Den økonomiske rammen for integreringsarbeidet er på ca 14 mill kr fordelt over fem år. I tillegg kommer midler til voksenopplæring / norskundervisning for innvandrere.

Moskenes kommune vil motta ca 14 mill kr i årene 2016 – 2021 for bosetting av 20 flyktninger.

Det statlige tilskuddet til bosetting av flyktninger kommer som persontilskudd og satsen er høyest de to første årene.

De siste to åra er summen kommet ned på et lavere nivå og da forventes det at innvandrere skal være intergrert inn i skolegang eller arbeid og være selvforsørget.

Det legges opp til bosettingsprosjektet videreføres ut hele 2018. Det betyr en forlengelse av stillingen som flyktningekoordinator med fem måneder.

Dette gjøres fordi det er svært viktig at de resultatene som er oppnådd så langt i prosjektet kan sikres. Forutsetningen er at alle tiltak gjennomføres innenfor rammen av statlig finansiering.

Dersom kommunen sikrer at bosettingsprosjektet blir vellykket (dvs at alle blir bosatt) vil den økonomiske rammen komme ut et stykke over 14 mill kr. Men det er usikkerhetsmomenter om hva som skjer etter at det individuelle introduksjonsprogrammet er over etter to år. Det er rimelig å anta at noen kan flytte fra kommunen for å ta videre utdanning eller arbeid. Dette vil påvirke hva kommunen vil få av tilskudd fra 3. år.

Mål/premiss for budsjett- og økonomiplanperioden

Målet med bosettingsprosjektet er å integrere nye innbyggere til Moskenes. Kommunen mottar statlige tilskudd til prosjektet og budsjettmessig er det et mål at prosjektet skal gi et lite utbytte tilbake til kommunen. Det betyr at etter den første introduksjonen så må man styre prosjektet økonomisk.

13. Voksenopplæring i Moskenes (VOM)

Prosjektet med bosetting av flyktninger gjorde at kommunen reetablerte sitt lokale voksenopplæringstilbud i oktober 2016, i første omgang for en periode av to år. Voksenopplæringen vil også gi tilbud for andre innvandrere enn de som kommer inn under bosettingsprosjektet.

Utgangspunktet for VOM var et toårig prosjekt fram til høsten 2018.

Erfaringene så langt er at en videreføring av tilbudet anses nødvendig, men det er ikke klartlagt i hvilket omfang.

I budsjettsammenheng planlegges det slik at aktiviteten ved VOM skal finansieres av egne tilskudd fra Staten og evt suppleres av midler fra flyktningbudsjettet.

For hele 2018 og inn i 2019 forutsettes virksomheten å foregå uten kommunal egenandel.

14. Brann

Brannsjefen kommer med et eget innspill som legges ved budsjettdokumentet, men vi viser her til

Brann- og ulykkesvern - nøkkeltall 2016	Mosk	Komm gr	Nordland	Landet
Antall piper pr. innbygger	0,42	0,49	0,4	0,34
Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva.	460	501	475	442
Andel piper feiet	44,2	50,4	30,5	32,5
Antall A-objekter	18	541	1 559	23 252
Andel A-objekter som har fått tilsyn	38,9	59,3	51,5	50,1
Nto dr utg til brannvern pr. innbygger	1 594	1 327	918	723

På grunn av problemer med rekruttering har flere enn snittet fått feiet piper, mens mindre enn gjennomsnittet har fått gjort tilsyn. Nå er det et samarbeid med Vestvågøy, noe som ble resultatet etter at samarbeidet med Flakstad ikke funket, også det pga rekrutteringsmangel.

Investeringer i økonomiplanperioden 2018 - 2021

På grunn av den stramme økonomien, har den viktigste oppgaven i rådmannens budsjettprosess vært å finne fram til forslag som kan bidra til et budsjett og en økonomiplan i balanse. Dette dreier seg nødvendigvis om å finne fram til tiltak som bidrar til nedstyring / effektivisering av driften.

Så lenge kommunen skal dekke akkumulert underskudd så har ikke kommunen egne midler å sette inn for investeringer /nye vesentlige oppgaver/tiltak.

Det betyr at en ikke kan gjennomføre alle de tiltak som er ønskelige.

Prioriterte tiltak som er med i Økonomiplan 2018 – 2021

Etterfølgende tabell viser vedtatte og nye investeringsprosjekter i perioden. I tillegg til disse prosjektene er det i økonomiplanen også lagt inn 1.325 mill kr til pålagt aksjekjøp i KLP (egenkapitaltilskudd) og videreutlån (Husbanken).

Kostnad	2018	2019	2020	2021
Egenkapitaltilskudd KLP	385.000	400.000	405.000	410.000
Videreutlån	650.000	650.000	650.000	650.000
Uteområdet Sørvågen skole	120.000			
Skilting veinavn	150.000			
Tak Sørvågen skole	400.000			
Ventilasjonsanlegg Sørvågen skole	550.000			
Serviceboliger, Sørvågen: Sjøppelrom				
Eldreboliger, bryggodden: Sjøppelrom				
Eldreboliger, Reine: Sjøppelrom				
SUM	2.255.000	1.050.000	1.055.000	1.060.000

Finansiering av investeringer	2018	2019	2020	2021
<u>Finansiering</u>				
Lånemidler	1.220.000	0	0	0
Avdrag videreformidlingslån	650.000	650.000	650.000	650.000
Kommunale fond (avsetning fra salgsgevinst)	385.000	400.000	405.000	405.000
Driftsmidler (overføring fra driftsbudsjett)				
Sum	2.255.000	1.050.000	1.055.000	1.060.000

Kommentarer til investeringsprosjekter som foreslås gjennomført i 2018**Skilting veinavn**

Kommunestyret har fastsatt navn på alle veier og gater (husnummer), og nå gjenstår skilting av vedtatte veinavn.

Uteareal Sørvågen skole

Det planlegges å gjøre noe med utearealet. De gamle apparatene som ikke er godkjent må rives, og vi ønsker å få opp nye.

Tak Sørvågen skole

Taket i mellomdelen på skolen er ikke tett, og det må utbedres for å hindre at vannet renner i gangene.

Ventilasjonsanlegg Sørvågen skole

Ventilasjonsanlegget er ødelagt, og det må skiftes i et nytt for inneklimateet.

Tiltak som ikke er med i Økonomiplan 2018 – 2021

I tabellen under framkommer prosjekter som hver for seg er ønskelige i forhold til ordinært vedlikehold, men som det av hensyn til kommunens økonomi ikke er funnet rom for i økonomiplanen 2018-2021:

Kostnad	2018	2019	2020	2021
Asfaltering av veier	300.000	280.000	280.000	280.000
Servicebolig Sørvågen: Pusse opp leiligheter, søppelrom	260.000			
Sørvågen skole: Bordkledning, vinduer, fasade sør.		260.000		
Rådhus, sikre nedgang teknisk rom	65.000			
Sørvågen barnehage: varmpumpe, maling utvendig				
Serviceboliger, Reine: Pusse opp fellesarealer		220.000		
Eldreboliger, Reine: Skifte vinduer, kledning, dører		535.000		
Eldreboliger, Reine: Nye kjøkkeninnredninger		120.000		
Serviceboliger, Sørvågen: Pauserom for ansatte		280.000		
Moskenes sykehjem: maling, utvendig, pasientrom		160.000		
Eldreboliger, bryggodden: Skifte tak, beslag.			190.000	
Moskenes sykehjem: Maling utvendig, pasientrom			330.000	
Reine barnehage: Nytt tak.			300.000	
Sørvågen barnehage: Skifte 6 stk. vinduer.			65.000	
Sørvågen skole: Uteareal.			25.000	
Ungbo, Reine 13/154: Nytt tak				225.000
Ungbo, Reine 13/145: Nytt tak				210.000
Ungbo, Reine: Maling utvendig				50.000
Moskenes sykehjem: Pusse opp pasientrom				130.000
Moskenes sykehjem: Tak.				400.000
SUM	625.000	1.855.000	1.190.000	1.295.000

Obligatoriske skjema

Regnskapsskjema 1 A Driftsregnskapet

Beskrivelse	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Moskenes			
Skatt på inntekt og formue	-25 618 596	-26 764 000	-27 657 000
Ordinært rammetilskudd	-48 982 773	-49 457 000	-50 369 000
Skatt på eiendom	-5 688 622	-6 475 000	-6 800 000
Andre direkte eller indirekte skatter	-35 570	0	0
Andre generelle statstilskudd	-572 084	-3 073 498	-6 090 325
Sum frie disponible inntekter	-80 897 645	-85 769 498	-90 916 325
Renteinntekter og utbytte	-1 178 422	-1 040 000	-982 000
Gevinst på finansielle instrumenter	0	0	0
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	4 624 848	4 325 140	3 825 140
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0
Avdrag på lån	4 396 151	4 550 000	4 530 000
Netto finansinntekter/-utgifter	7 842 577	7 835 140	7 373 140
Dekning av tidl års regnskm merforbruk	247 030	1 500 000	0
Til bundne avsetninger	5 590 253	558 469	789 192
Til ubundne avsetninger	23 480	0	0
Bruk av tidl års regnskm mindreforbruk	-247 030	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	0	-102 641	-109 519
Bruk av bundne avsetninger	-2 414 393	-1 481 663	-1 799 038
Netto avsetninger	3 199 340	474 165	-1 119 365
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0
Til fordeling drift	-69 855 728	-77 460 193	-84 662 550
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	69 353 930	77 460 193	84 662 550
Merforbruk/mindreforbruk	-501 798	0	0

Regnskapsskjema 1 B Driftsregnskapet

Beskrivelse	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
41 Økonomisjef			
Utgifter	2 365 296	2 286 630	2 409 248
Inntekter	-316 517	-201 486	-201 486
Netto fordelt til drift	2 048 779	2 085 144	2 207 762
42 Administrasjon rådmann			
Utgifter	4 880 496	5 682 250	5 965 708
Inntekter	-6 005 889	-1 051 174	-1 001 174
Netto fordelt til drift	-1 125 393	4 631 076	4 964 534
43 IKT			
Utgifter	2 274 011	2 118 800	2 118 800
Inntekter	-419 693	-43 039	-43 039
Netto fordelt til drift	1 854 318	2 075 761	2 075 761
45 Interkommunalt samarbeid			
Utgifter	2 815 192	2 582 300	2 857 800
Inntekter	-10 859	-11 887	-11 887
Netto fordelt til drift	2 804 333	2 570 413	2 845 913
55 Barnevern			
Utgifter	662 854	962 246	964 661
Inntekter	-250	0	0
Netto fordelt til drift	662 604	962 246	964 661
71 Politisk styring og kontrollorganer			
Utgifter	1 200 742	1 356 290	1 288 950
Inntekter	-12 980	-100 000	0
Netto fordelt til drift	1 187 762	1 256 290	1 288 950
51 Gsk Rektor			
Utgifter	13 887 164	14 579 901	16 767 948
Inntekter	-1 505 188	-1 006 156	-1 096 156
Netto fordelt til drift	12 381 976	13 573 745	15 671 792

Beskrivelse	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
52 Kultur og musikkolen			
Utgifter	372 546	321 243	334 008
Inntekter	-59 855	-25 000	-20 000
Netto fordelt til drift	312 691	296 243	314 008
53 Barnehagestyrer			
Utgifter	5 055 941	4 549 243	4 093 498
Inntekter	-1 039 172	-1 119 000	-844 000
Netto fordelt til drift	4 016 769	3 430 243	3 249 498
54 Biblioteksjef			
Utgifter	201 145	163 809	170 259
Inntekter	-7 400	0	0
Netto fordelt til drift	193 745	163 809	170 259
56 Voksenopplæring			
Utgifter	507 519	98 200	1 783 454
Inntekter	-953 790	-580 000	-1 780 000
Netto fordelt til drift	-446 271	-481 800	3 454
57 Andre kulturtiltak			
Utgifter	855 188	825 483	840 147
Inntekter	-424 915	-136 436	-136 436
Netto fordelt til drift	430 273	689 047	703 711
44 Reiseliv			
Utgifter	747 251	732 675	427 936
Inntekter	-240 640	-450 000	0
Netto fordelt til drift	506 611	282 675	427 936
21 Psykiatri og PU			
Utgifter	22 996 319	21 460 933	20 181 995
Inntekter	-12 521 886	-9 315 000	-13 677 500
Netto fordelt til drift	10 474 433	12 145 933	6 504 495

Beskrivelse	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
22 Hjemmebaserte tjenester			
Utgifter	6 300 371	6 515 163	11 336 547
Inntekter	-306 872	-300 000	-295 000
Netto fordelt til drift	5 993 499	6 215 163	11 041 547

23 Sykehjem			
Utgifter	17 843 850	15 389 964	18 645 620
Inntekter	-2 929 969	-2 135 700	-2 285 700
Netto fordelt til drift	14 913 881	13 254 264	16 359 920

24 Helsesenter			
Utgifter	2 054 014	2 053 065	2 308 165
Inntekter	-320 912	-163 000	-173 000
Netto fordelt til drift	1 733 102	1 890 065	2 135 165

25 Legetjeneste			
Utgifter	7 302 026	5 332 661	6 691 492
Inntekter	-1 515 909	-1 800 000	-1 800 000
Netto fordelt til drift	5 786 117	3 532 661	4 891 492

31 Sosialetjenester, rus og NAV			
Utgifter	1 121 543	1 080 240	1 769 410
Inntekter	-485 884	-435 000	-435 000
Netto fordelt til drift	635 659	645 240	1 334 410

81 Rammeoverføringer og skatt			
Utgifter	0	0	0
Inntekter	-768 200	0	0
Netto fordelt til drift	-768 200	0	0

85 Premieavvik			
Utgifter	-2 046 524	1 058 760	895 185
Inntekter	0	0	0
Netto fordelt til drift	-2 046 524	1 058 760	895 185

Beskrivelse	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
86 Avskrivninger			
Utgifter	5 100 752	5 757 550	5 779 700
Inntekter	-6 091 292	-6 145 050	-6 197 100
Netto fordelt til drift	-990 540	-387 500	-417 400

87 Finansutgifter			
Utgifter	5 240	0	0
Inntekter	0	0	0
Netto fordelt til drift	5 240	0	0

88 Interne finanstransaksjoner			
Utgifter	0	0	0
Inntekter	0	0	0
Netto fordelt til drift	0	0	0

89 Finansinntekter			
Utgifter	0	0	0
Inntekter	-67 238	-20 000	-18 000
Netto fordelt til drift	-67 238	-20 000	-18 000

61 VAR-område			
Utgifter	2 210 490	2 652 202	2 779 254
Inntekter	-1 882 676	-1 975 629	-2 079 829
Netto fordelt til drift	327 814	676 573	699 425

62 Brannsjef			
Utgifter	2 038 622	1 742 867	2 090 231
Inntekter	-442 029	-270 000	-295 050
Netto fordelt til drift	1 596 593	1 472 867	1 795 181

63 Kommunale bygg			
Utgifter	6 164 703	4 498 914	3 493 478
Inntekter	-2 736 133	-2 648 177	-2 506 337
Netto fordelt til drift	3 428 570	1 850 737	987 141

Beskrivelse	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
64 Kommunale veier, havn			
Utgifter	2 872 159	2 392 683	1 621 514
Inntekter	-1 157 868	-443 884	-493 884
Netto fordelt til drift	1 714 291	1 948 799	1 127 630

65 Teknisk sjef			
Utgifter	2 595 109	2 081 739	2 878 120
Inntekter	-1 395 714	-440 000	-440 000
Netto fordelt til drift	1 199 395	1 641 739	2 438 120

14 Interkommunale samarbeid			
Utgifter	0	0	0
Inntekter	0	0	0
Netto fordelt til drift	0	0	0

66 Investeringer			
Utgifter	20 555	0	0
Inntekter	0	0	0
Netto fordelt til drift	20 555	0	0

Regnskapsskjema 2 A Investering

Beskrivelse	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Moskenes			
Investeringer i anleggsmidler	2 853 634	900 000	1 220 000
Utlån og forskutteringer	0	1 000 000	0
Kjøp av aksjer og andeler	351 029	325 000	385 000
Avdrag på lån	3 677 695	0	650 000
Avsetninger	4 998 782	0	0
Årets finansieringsbehov	11 881 140	2 225 000	2 255 000
Bruk av lånemidler	-485 930	-1 500 000	-1 220 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-1 837 176	0	0
Tilskudd til investeringer	-1 500 000	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-479 932	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-5 645 586	0	-650 000
Sum ekstern finansiering	-9 948 624	-1 500 000	-1 870 000
Bruk av tidligere års udisponert	-3 656 285	-400 000	0
Bruk av avsetninger	-2 405 038	-325 000	-385 000
Sum finansiering	-16 009 947	-2 225 000	-2 255 000
Udekket/udisponert	-4 128 807	0	0

Regnskapsskjema 2 B Investering

	Beskrivelse	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
311	Hjemmesykepleie			
	Investeringer i anleggsmidler	128	0	0
318	Institusjon			
	Investeringer i anleggsmidler	-9 267	0	0
320	Kommunelege			
	Investeringer i anleggsmidler	1	0	0
400	Administrasjon Teknisk			
	Investeringer i anleggsmidler	383 932	0	0
931	Bibliotek			
	Investeringer i anleggsmidler	2 250	0	0
935	Kartlegging og dig av VA-nett			
	Investeringer i anleggsmidler	8 200	0	0
903	Uteareal Sørvågen Skole			
	Investeringer i anleggsmidler	0	0	120 000
904	Tak Sørvågen skole			
	Investeringer i anleggsmidler	0	0	400 000
911	Rågrunn			
	Investeringer i anleggsmidler	21 235	0	0
920	Ventilasjonsanlegg Sørvågen Skole			
	Investeringer i anleggsmidler	0	0	550 000
965	Skifting av tak, Servicebolig Reine			
	Investeringer i anleggsmidler	316 345	500 000	0
967	Brannverntiltak			
	Investeringer i anleggsmidler	134 376	0	0
968	IKT utstyr, skole			

Beskrivelse	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Investeringer i anleggsmidler	157 575	0	0
969 Reinebringen-sikring			
Investeringer i anleggsmidler	1 538 859	0	0
970 Brannsikringstiltak A			
Investeringer i anleggsmidler	300 000	0	0
971 Skilting veinavn			
Investeringer i anleggsmidler	0	50 000	150 000
972 Digitalisering ledningsnett VA			
Investeringer i anleggsmidler	0	150 000	0
973 Søppelrom ved utleieboliger			
Investeringer i anleggsmidler	0	200 000	0

Hovedoversikt Drift

Beskrivelse	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Moskenes			
Brukerbetalinger	-4 666 541	-4 365 700	-4 403 200
Andre salgs- og leieinntekter	-7 595 072	-7 162 284	-7 007 944
Overføringer med krav til motytelse	-25 001 542	-12 912 592	-17 992 342
Rammetilskudd	-48 982 773	-49 457 000	-50 369 000
Andre statlige overføringer	-572 084	-3 073 498	-6 090 325
Andre overføringer	-2 772	-230 000	-230 000
Skatt på inntekt og formue	-25 618 596	-26 764 000	-27 657 000
Eiendomsskatt	-5 688 622	-6 475 000	-6 800 000
Andre direkte og indirekte skatter	-35 570	0	0
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-118 163 572	-110 440 074	-120 549 811
Lønnsutgifter	47 014 583	51 578 090	61 708 168
Sosiale utgifter	8 994 704	10 380 851	13 314 704
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	13 046 792	14 152 980	13 808 938
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	32 240 668	23 505 540	22 417 918
Overføringer	5 552 671	2 463 300	2 996 300
Avskrivninger	6 091 292	6 145 050	6 197 100
Fordelte utgifter	2	8	8
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	112 940 712	108 225 819	120 443 136
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-5 222 860	-2 214 255	-106 675
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-1 178 422	-1 040 000	-982 000
Mottatte avdrag på utlån	-262 513	0	0
SUM EKSTERNE FINANSINNEKTER (E)	-1 440 935	-1 040 000	-982 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	4 624 848	4 325 140	3 825 140
Avdrag på lån	4 396 151	4 550 000	4 530 000
Utlån	32 950	50 000	50 000
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	9 053 949	8 925 140	8 405 140
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	7 613 014	7 885 140	7 423 140
Motpost avskrivninger	-6 091 292	-6 145 050	-6 197 100
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-3 701 138	-474 165	1 119 365
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	-247 030	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	-102 641	-109 519

Beskrivelse	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Bruk av bundne fond	-2 414 393	-1 481 663	-1 799 038
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-2 661 423	-1 584 304	-1 908 557
Dekning av tidligere års merforbruk	247 030	1 500 000	0
Avsetninger til disposisjonsfond	23 480	0	0
Avsetninger til bundne fond	5 590 253	558 469	789 192
SUM AVSETNINGER (K)	5 860 763	2 058 469	789 192
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-501 798	0	0

Hovedoversikt Investering

Beskrivelse	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Moskenes			
Salg av driftsmidler og fast eiendom	-1 837 176	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-479 932	0	0
Statlige overføringer	-300 000	0	0
Andre overføringer	-1 200 000	0	0
SUM INNETEKTER (L)	-3 817 108	0	0
Lønnsutgifter	0	230 000	0
Sosiale utgifter	0	70 000	0
Kjøp av varer og tj som inngår i kommunal tj.prod.	842 615	600 000	1 220 000
Kjøp av varer og tj som erstatter kommunal tj.prod	1 231 087	0	0
Overføringer	779 932	0	0
SUM UTGIFTER (M)	2 853 634	900 000	1 220 000
Avdragsutgifter	3 677 695	0	650 000
Utlån	0	1 000 000	0
Kjøp av aksjer og andeler	351 029	325 000	385 000
Avsetninger til bundne fond	4 998 782	0	0
SUM FINANSIERINGSTRANSAKSJONER (N)	9 027 506	1 325 000	1 035 000
FINANSIERINGSBEHOV (O = M+N-L)	8 064 032	2 225 000	2 255 000
Bruk av lån	-485 930	-1 500 000	-1 220 000
Mottatte avdrag på utlån	-5 645 586	0	-650 000
Bruk av tidligere års overskudd	-3 656 285	-400 000	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-353 279	-325 000	-385 000
Bruk av bundne investeringsfond	-2 051 759	0	0
SUM FINANSIERING (R)	-12 192 839	-2 225 000	-2 255 000
UDEKKET/UDISPONERT (S = O-R)	-4 128 807	0	0

DEN NORSKE KIRKE
Moskenes kirkelige fellesråd
Rådhuset, 8390 REINE
Tlf. 98017630
Organisasjonsnummer 977 001 005

Moskenes kommune
Rådhuset
8390 REINE

BUDSJETTFORSLAG 2018 – MOSKENES KIRKELIG FELLESRÅD

I Moskenes kirkelige fellesråds har i FR-sak 23/17 den 18.10.17 behandlet budsjett for 2018:

Moskenes kirkelige fellesråd har behov for et kommunalt tilskudd på kr 1.260.900 for å opprettholde dagens minimumsdrift. I tillegg til dette tilskuddet kommer kommunal tjenesteyting.

I tillegg bør Moskenes kommune bevilge midler til gjerde og port til Reine kirkegård.

Budsjettet danner grunnlag for hvilke tjenester vi ønsker å tilby våre innbyggere i 2018.

Vårt behov for bevilgning bygger på at vi skal kunne drifte og vedlikeholde 2 kirker og 5 kirkegårder og lønne nødvendige, lovbestemte stillinger i fellesrådet.

Denne utgiftsdekningen skal gi grunnlag for at det i soknet kan holdes de gudstjenester biskopen forordner (30), at nødvendig kirkelige tjenester kan ytes, at arbeidsforholdene for de kirkelige tilsatte er tilfredsstillende og at menighetsråd og fellesråd har tilstrekkelig administrativ hjelp.

Moskenes kommune har pr. 01.04.17 1.072 innbyggere, pr. 09.17 er 802 medlemmer av Den norske kirke. Av de resterende er mange medlemmer av andre kristne trossamfunn, som også benytter seg av våre tjenester uten å være medlem, hvilket altså betyr at det overveldende flertallet av innbyggerne i kommunen har et aktivt forhold til kirka.

I tillegg har vi forvaltningsansvaret for all gravlegging i kommunen, uansett livs- og trossamfunn.

Moskenes kirkelige fellesråd har 2,0 stillingshjemler som skal ivareta tjenestene ovenfor våre innbyggere i Moskenes kommune.

Kirkeverge: 50% lovpålagt stilling, administrativ leder (som rådmann i kommune) med ansvar for økonomi, teknisk, personal. Felles stilling (50 + 50) med Flakstad kirkelige fellesråd, noe som betyr delte kostnader ved møter, konferanser og lignende.

Organist/kantor: 50% lovpålagt stilling, utregnet ut fra antall gudstjenester og andre kirkelige handlinger i soknet, musikkansvarlig, andakter og musikkstunder på sykehjem og sommerkonserter. Denne stillingen ble redusert til 40% i 2016, og vi har hatt lave lønnskostnader det siste året pga pensjonistavlønning. Fra 01.12 er det ansatt ny kantor.

Kirketjener: 20% lovpålagt stilling som skal tilrettelegge og bistå under gudstjenster og kirkelige handlinger, brannvaktsoppgaver, renhold og enklere vedlikehold. Vi har problemer med å få ansatt i stillingen, noe som har før til at kirkeverge og menighetsrådsmedlemmer har fungert i stillingen. Vi har siden november 2016 hatt ansatt som har ivaretatt renhold.

Kirkegårdsarbeider: 30% lovpålagt. Drift og vedlikehold av gravplasser, deltakelse ved begravelser og urnenedsettelse. Stillingen som kirkegårdsarbeider er redusert fra 50% til 30% i Fr-sak 89/05 den 16.11.05. Stillingen ble redusert siden det behov for økte stillingsressurser i sommerhalvåret fra mai – september.

Diakon: 50% ikke lovpålagt, men dekkes halve lønnskostnadene fra bispedømme. Stillingen er redusert til 30% stilling i en prosjektperiode på 1 år, mulig 2 år, samme ordning for Flakstad menighet.

Stillingen har en viktig funksjon i det diakonale arbeidet i vår kommune. Mange av oppgavene utføres i nært samarbeid med kommunen; trim og sangstund på sykehjemmet (et tilbud som kommunen ikke har), oppsøkende tjeneste i psykiatrien (tilbud som kommunen ikke har), støttesamtaler innen sjelesorg, psykiatri, oppfølging av alvorlig syke og døende, Andakter og turer. Arbeid med barn og unge; babysang, Tårnagentet, Tween, Milk-kurs og konfirmantundervisning. Noen av disse oppgavene vil ikke bli prioritert siden stillingen er redusert fra 50 til 30 %

I tillegg veileder og koordinator av det frivillige diakonale arbeidet.

Budsjett 2018 med lønnsvekst på 3% og pensjonskostnader 15%:

	<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
Lønnsutgifter m/sosialekostnader:	kr. 1.113.400	
Tilskudd til diakonstilling		kr. 100.500
Kjøp av varer og tjenester:	kr. 277.000	
Ref.Flakstad kirkelige fellesråd	kr. 90.000	
Tilskudd/gaver/mva (offer og mva)	kr. 88.000	
Brukerbetaling, festeavgifter:		kr. 99.000
Ref.overføringer/mva		kr 40.000
Andre tilskudd/offer/gaver		kr. 68.000

Oppsettet viser at Moskenes kirkelige fellesråd har behov for kr.1.260.900 for å få nok midler for å drive fellesrådets oppgaver etter dagens nivå.

I denne bevilgningen er det ikke tatt med vedlikehold på Moskenes kirke, der det bør skiftes tak i løpet av de neste få årene.

På Reine kirkegård bør det settes opp gjerde og port, noe som ikke ble gjort i forbindelse med utvidelse av gravplassen. I følge lovverket skal gravplasser være inngjerdet og ha lukkebare porter, jfr. § 7 i Forskrift til lov om gravplasser, kremasjon og gravferd.

I tillegg til kommunalt tilskudd, yter kommunen tjenester gjennom tjenesteytingsavtalen, som dekker kontorlokaler, økonomi/tegnskapsføring og lønnskjøring og lignende.. Denne avtalen tilsvarer kr. 108.000,

Den kommunale bevilgningen ble redusert med 10% fra 2012 til 2013, og har siden hatt den samme bevilgningen for årene 2013 og 2014, økt til 1.092.800 i 2017. Samtidig har det vært både pris og lønnsvekst som vi ikke har fått kompensert.

Kommunens økonomiske ansvar for den lokale kirken, er nedfelt i kirkelovens § 15, og kommunen har ansvar for drift og vedlikehold av kirker og kirkegårder, lønn til nødvendige stillinger og administrasjons- og driftsutgifter for menighetsråd med fellesfunksjon. Kirkemusikk, diakoni og barne- og ungdomsarbeid.

Med bakgrunn i disse forhold viser Moskenes kirkelig fellesråd til vedtak i FR-sak 23/17 at det er behov for kr. 1.260.900 i kommunalt tilskudd for 2018 for å opprettholde en minimumsdrift uten de store aktivitetene.

I tillegg bør det bevilges midler til gjerde og port som kan settes opp rundt Reine kirkegård.

Reine, den 23.oktober 2017

Anne Britt Hagen Lunde

Anne-Britt Hagen Lunde
kirkeverge

VEDLEGG:

1. Utskrift fra FR-sak 23/17 Moskenes kirkelige fellesråds budsjett 2017
2. Oversikt driftsbudsjett 2018 – Moskenes kirkelige fellesråd
3. Moskenes kirkelige fellesråds Handlings- og økonomiplan 2018-21, FR-sak 24/17

FORSLAG BUDSJETT MOSKENES KIRKELIGE FELLESRÅD 2018

DRIFTSBUDSJETT:

Utgifter:

010-099: Lønn og sosiale utgifter

Adm. Kr 389.500
Kirke Kr 369.000
Kirkeg Kr 152.400
Anne k Kr 202.500

100-299: Kjøp av varer og tjenester

Adm. Kr 44.000
Kirke Kr 142.000
Kirkeg Kr 79.000
Anne k Kr 12.000

300-389: Refusjoner/overføringer

Adm. Kr 90.000
Kirke Kr 0
Kirkeg Kr 0
Anne k Kr 0

390: Kal.utg.ved komm.tj.yting

Adm. Kr 108.000

400-479: Tilskudd og gaver

Adm. Kr 4.000 – mva
Kirke Kr 16.000 – mva
Kirkeg. Kr 19.000 – mva
Anne k. Kr 49.000 – mva og overføringer av offer

inntekter:

600-659: Brukerbet. Salg, avgift, leieinnt.

Adm Kr 0
Kirke Kr 12.000
Kirkeg Kr 82.000
Anne k Kr 5.000

660-679: salg av driftsmid/fast eiendom

700-789: Refusjoner/overføringer

Adm. Kr 4.000 - mva
Kirke Kr 16.000 - mva
Kirkeg Kr 19.000 - mva
Anncn k Kr 1.000 - mva

790: Kal.inntekt, komm.tj.yting

Adm. Kr 108.000

800-829: Statlige tilskudd

Adm. Kr 0
Kirke Kr 0
Kirkeg. Kr 0
Anne k Kr 100.500

830-839: Rammeoverf./tilsk. Egen kom.

Adm. Kr 523.500
Kirke Kr 493.000
Kirkeg. Kr 149.400
Anne k, Kr 95.000

840-859: Tilskudd fra fellelsråd/menigh

860-879: Andre tilskudd, gaver, innsaml

Adm. Kr 0
Kirke Kr 6.000 - offer
Kirkeg Kr 0
Anne k Kr 62.000 – offer

Sum driftsutg. Kr 1.676.400

Sum driftsinntekt. Kr 1.676.400

Bruttodriftsresultat: 0

DEN NORSKE KIRKE
Moskenes menighetsråd
med fellesrådsfunksjon

FR sak 23/17 – Budsjett 2018

Viser til: - Forslag til budsjett Moskenes kirkelige fellesråd 2017
- Oversikt driftsbudsjett 2017

Forslag til budsjett for Moskenes kirkelige fellesråd 2017 legger til grunn at det skal dekke lønnskostnadene til stillingene i fellesrådet, samt dekke øvrige driftsutgifter som vi har for å drifte våre 2 kirker og 5 kirkegårder.

Kirkelig fellesråds oppgaver er hjemlet i **Kirkelovens § 14:**

Kirkelig fellesråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen.

Kirkelig fellesråd er ansvarlig for:

- a) bygging, drift og vedlikehold av kirker,
- b) anlegg, drift og forvaltning av gravplasser,
- c) opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellesrådets budsjett,
- d) anskaffelse og drift av menighets- og prestekontor,
- e) administrativ hjelp for prostene når staten yter tilskudd til det,
- f) - - -
- g) anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring.

Kirkelig fellesråd foretar tilsetning av og har arbeidsgiveransvaret for alle tilsatte som lønnes over fellesrådets budsjett. Før tilsetning og fastsetting av instruks skal vedkommende menighetsråd gis anledning til å uttale seg. Kirkelig fellesråd kan bemyndige menighetsråd til å utøve tilsettingsmyndighet og andre arbeidsgiverfunksjoner for stilling hvor dette ellers ville ligge til fellesrådet. Kirkelig fellesråd kan også tildele utvalg som nevnt i § 35 første ledd myndighet til å foreta tilsetning og treffe avgjørelser i saker som gjelder forholdet mellom soknene eller soknet som arbeidsgiver og de tilsatte.

Kirkelig fellesråd forvalter inntekter og formue knyttet til kirke og kirkefond, midler som utredes av kommunen eller staten og midler menighetsråd stiller til fellesrådets disposisjon for å løse oppgaver i soknene. Regler om budsjettordning, regnskapsføring og revisjon gis av departementet. Kirkelig fellesråd utfører for øvrig de oppgaver som det til enhver tid er pålagt av Kongen eller departementet, eller som etter avtale blir overlatt det av det enkelte menighetsråd

Denne utgiftsdekningen skal gi grunnlag for at det i soknet kan holdes de gudstjenester biskopen forordner (30), at nødvendige kirkelige tjenester kan ytes, at arbeidsforholdene for de kirkelige tilsatte er tilfredsstillende og at menighetsråd og fellesråd har tilstrekkelig administrativ hjelp.

Moskenes kirkelige fellesråd har 2,0 stillingshjemler, (reduisert med 0,1 fra mai 2016) som skal ivareta tjenestene ovenfor medlemmene i Den norske kirke i Moskenes kommune, i tillegg har vi forvaltningsansvaret for all gravlegging i kommune, uansett livs- og trossamfunn.

Økonomi:

Særutskrift fra Moskenes kirkelige fellesråd/menighetsråd den 18.10.17

Forts. FR-sak 23/17, side 2:

Bevilgningen fra Moskenes kommune i perioden 2004-2017:

2004: kr 0,9mill	2008: kr 1,1 mill	2012: kr 1,1mill	2016: kr1.060,9mill
2005: kr 1,0mill	2009: kr 1,195mill	2013: kr 1,0mill	2017: kr 1.092,8mill
2006: kr 1,0mill	2010: kr 1,1mill	2014 kr 1,0mill	
2007: kr 1,0mill	2011: kr 1,2 mill	2015: kr 1,03mill	

Det er ikke tatt hensyn til pris- og lønnsvekst, for samme periode er lønningene økt med opp til 40 % inkl sosiale kostnader. (Tilskudd redusert med 8,4% 2011 til 2012 og 10% reduksjon fra 2012 til 2013),

De siste årene har vi budsjettet og bruk av oppsparte midler for å få et budsjett i balanse, noe som betyr at vi pr. 31.12.16 hadde kr. 36.145,52 disponibelt på disposisjonsfondet.

Regnskap 2016 viser et mindre forbruk på kr. 106.174,79 som overføres disposisjonsfondet. Mindre forbruket kommer av at stilling som diakon har stått ubesatt hele året, stillingen som kirketjener har vært ubesatt siden juni 2016., og stilling som organist er redusert til 30% og har lavere lønnskostnader.

I tillegg har vi følgende midler som er bundet opp til konkrete tiltak pr. 31.12.16:

Trosopplæring i Reine kirke kr 35.000
Menighetsblad kr 11.302,49
Tiltak for barn/ungdom kr 14.615
Gave Reine kirke (minnegave): kr. 2.515,50
Reine kirke (gave Sverdrup og overført klokketårn Reine kirkegård) kr. 116.322,18
Gave Moskenes kirke (minnegave) kr. 9.257,50
Restaurering Moskenes kirke: kr 137.478,55
Trådløsemik kr 6.000
Strandrydding konf. 2016 kr. 10.000
Personalfond: kr. 5.000
Gave fra menighetsblad: kr. 26.349
Tiltak for barn/ungdom kr 14.615

Stillingshjemler pr. 01.01.18:

50% kirkeverge
40 % organist, redusert med 10%
30% kirkegårdsarbeider
20% kirketjener, stillingen er ledig, har tilsatt renholder på timer
30% diakon (50% ref. fra bispedømmet) er ikke lovpålagt, redusert med 20%

I forslaget for budsjett for 2018 er det lagt inn lønnsvekst på 3 % og pensjonskostnader på 15%:

	<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
Lønnsutgifter m/sosialekostnader:	kr. 1.113.400	
Tilskudd til diakonstilling		kr. 100.500

Kjøp av varer og tjenester:	kr. 277.000
Ref.Flakstad kirkelige fellesråd	kr. 90.000
Tilskudd/gaver/mva (offer og mva	kr. 88.000

Brukerbetaling, festeavgifter:	kr. 99.000
Ref.overføringer/mva	kr 40.000
Andre tilskudd/offer/gaver	kr. 68.000

Oppsettet viser at Moskenes kirkelige fellesråd har behov for kr.1.260.900 for å få nok midler for å utbetale lønn for å opprett holde en minimumsbemanning, samt betale driftsutgifter som forsikring, strøm og avgifter.

I tillegg til kommunalt tilskudd, yter kommunen tjenester gjennom tjenesteytingsavtalen, som dekker kontorlokaler, økonomi/regnskapsføring og lønnskjøring og lignende.. Denne avtalen tilsvarer kr. 108.000,

Kirkeverge: 50% lovpålagt stilling, administrativ leder (som rådmann i kommune) med ansvar for økonomi, teknisk, personal. Felles stilling (50 + 50) med Flakstad kirkelige fellesråd, noe som betyr delte kostnader ved møter, konferanser og lignende.

Organist/kantor: 40% (reduisert fra 50%) lovpålagt stilling, utregnet ut fra antall gudstjenester og andre kirkelige handlinger i soknet, musikkansvarlig, andakter og musikkstunder på sykehjem og sommerkonserter.

Kirketjener: 20% lovpålagt stilling som skal tilrettelegge og bistå under gudstjenester og kirkelige handlinger, brannvaktsoppgaver, renhold og enklere vedlikehold. Stillingen er vanskelig å få rekruttert ansatt til, noe som har resultert i at kirkeverge og menighetsrådsmedlemmer har fungert i stillingen. Men vi har fått ansatt en person i stillingen som ivaretar renholdsoppgavene.

Kirkegårdsarbeider: 30% lovpålagt. Drift og vedlikehold av gravplasser, deltakelse ved begravelser og urnenedsettelse.

I tillegg bør det legges inn en ressurs på ca kr. 30.000 til sommerhjelp til vedlikehold på kirkegårdene.

Diakon: Vi har 50% stilling, men den er redusert til 30% ikke lovpålagt, men vi får dekkes halve lønnskostnadene fra bispedømme. Fortsatt samarbeid med Flakstad 30, noe som betyr delte utgiftsdekning ved deltakelser på veilednings-, felles- og fellesmøter. Arbeidsoppgaver besøkstjeneste på institusjon og i hjemmet både eldre/uføre og psykisksyke, turer og andakter. Arbeid med barn og unge; babysang.

Siden prestekontoret er på Fredvang, dekker vi 30% av lønnskostnadene for menighetssekretær. Stillingen ivaretar all administrering av gudstjenester og kirkelige handlinger.

Vikar bruk:

Det er budsjettert med vikarutgifter for organist, hans feriefritid, alternativet er at vi må gjennomføre gudstjenester uten organist, og/eller begravelse/vielse uten organist.

Reine kirkegård:

I hht § 7 i Forskrift til lov om gravplasser, kremasjon og gravferd skal gravplassen være inngjerdet og ha lukkbare porter. I forbindelsen med utvidingen av gravplassen er gjerdet ikke blitt satt opp. Vi er i dag plaget med at gravplassen brukes som gjennomgangsvei og turister bruker vannpostene og telter. I forslag til budsjett 2017, er det ikke lagt inn kostnader til gjerde, men er en oppgave som bør prioriteres.

Moskenes kirke:

Sommeren 2014 ble det gjennomført dugnad på Moskenes kirke, der det ble skiftet bordkledning på en vegg, og kirka ble malt. I tillegg har blikkenslager laget nye mønekammer til taket. Det må legges nye takrenner. Skifertaket bør tas ned og rengjøres, det er lekksje over våpenhuset. Til arbeidet må en ha skikkelig stillaske og lift. Et arbeid som bør vurderes gjennomført i løpet av de neste årene.

Reine kirke:

Det er planer om å tilrettelegge for en parkeringsplass ved inngangen mot flaggstanga.

Tiltaket realiseres ikke i 2018.

I hagen står det en del tre som bør felles. De kan være en fare for at uværet kan rive trea ned.

Økonomi/fond:

Bevilgningen fra Moskenes kommune i de siste 10 årene variert fra 0,9 mill i 2004 til 1,2mill i 2011, og redusert til 1,0mill i 2013 og 2014. Økning til 1.060.900 i 2016, og 2017 1.092.800.

Det er ikke tatt hensyn til pris- og lønnsvekst den siste 10 års perioden.

Disse manglende bevilgningene har resultert i at det er brukt av fond for å få budsjett i balansen, noe som er uheldig.

I hht Kirkelovens § 15 har kommunen følgende økonomiske ansvar:

Kommunen utreder følgende utgifter etter budsjettforslag fra kirkelig fellestråd:

- a) utgifter til bygging, drift og vedlikehold av kirker,
- b) utgifter til anlegg og drift av gravplasser,
- c) utgifter til stillinger for kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og til daglig leder av kirkelig fellestråd,
- d) driftsutgifter for fellestråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon og kontorhold,
- e) utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring,
- f) utgifter til kontorhold for prester.

Fellestrådetts budsjettforslag skal også omfatte utgifter til kirkelig undervisning, diakoni, kirkemusikk og andre kirkelige tiltak i soknene.

Utgiftsdekningen skal gi grunnlag for at det i soknene kan holdes de gudstjenester biskopen forordner, at nødvendige kirkelige tjenester kan ytes, at arbeidsforholdene for de kirkelig tilsatte er tilfredsstillende og at menighetsråd og fellestråd har tilstrekkelig administrativ hjelp.

Etter avtale med kirkelig fellestråd kan kommunal tjenesteyting tre i stedet for særskilt bevilgning til formål som nevnt i denne paragraf.

Særutskrift fra Moskenes kirkelige fellesråd/menighetsråd den 18.10.17

Forts. FR-sak 23/17, side 5:

Kongen kan gi forskrift om kommunenes forpliktelser etter denne paragraf.

Kommunen kan ta opp lån for finansiering av sine forpliktelser etter første ledd bokstav a) og b). De nærmere vilkår for kommunens låneopptak fremgår av kommunelovens § 50.

Representant for kirkelig fellesråd kan gis møte- og talerett i kommunale organ når disse behandler saker som direkte berører fellesrådets virksomhet

FORSLAG TIL VEDTAK:

Moskenes kirkelige fellesråd har behov for et kommunalt tilskudd på kr 1.260.900 for å opprettholde dagens minimumsdrift. I tillegg til dette tilskuddet kommer kommunal tjenesteyting.

I tillegg bør Moskenes kommune bevilge midler til gjerde og port til Reine kirkegård.

Reine, den 6.oktober 2017

Anne-Britt H. Lunde, kirkeverge

VEDTAK: Forslag til vedtak enstemmig vedtatt

ABHL

HANDLINGSPLAN * ØKONOMIPLAN

2018 - 2021

Moskenes kirkelige fellestråd

VEDTATT i FR-sak 24/17 den 18.10.17

HANDLINGSPLAN/ØKONOMIPLAN 2018 – 2021

Handlings- og økonomiplan for Moskenes kirkelige fellesråd setter mål og tiltak i sammenheng med investeringsbudsjett og driftsbudsjettet i neste 4 års periode.

OVERORDNET MÅL – VIRKSOMHETEN TIL MOSKENES KIRKELIGE FELLESRÅD

Moskenes kirkelige fellesråd vil

- Legge forholdene til rette for at befolkningen i Moskenes kan få de kirkelige tjenester de har behov for.
- Legge til rette for og styrke det frivillige engasjementet i våre menigheter
- Bidra til at samfunnet kan bygges med kristne verdier
- Bidra til at menigheten settes i stand til å gi kirkemedlemmene opplæring i kristen tro
- Støtte opp om reformprosessen i menigheten

STATUS

1) Av Moskenes kommunes 1076 innbyggere (SSB 01.04.17) er 777 medlemmer av Den norske kirke pr. sept. 2017. Av de resterende er mange medlemmer av andre kristne trossamfunn, som også benytter seg av våre tjenester uten å være medlem, hvilket altså betyr at det overveldende flertallet av innbyggerne i kommunen har et aktivt forhold til kirka.

2) Pr. 01.10.17 har vi 3 ansatte, kirkeverge i 50% , kirkegårdsarbeider 30%, og diakon 30%. Ny kontor i 40% stilling tiltrer 01.12.17. Stillingene som kirketjener 20% har siden juni 2016 vært ledig, det er vanskelig å få tilsatt i stillingen, men vi har tilsatt renholder i deler av stillingen.

3) I Moskenes har vi en menighet og deler sokneprest med Flakstad sokn. Vi dekker 30 % av lønnsutgiftene til sekretæren på Flakstad prestekontor. Kirkevergen og diakon har sitt kontor i kommunens rådhus.

TROSOPPLÆRING

Alle menighetene i Lofoten har plan for trosopplæringen i sine menigheter. Biskopen har gitt gode tilbakemeldinger på planarbeidet. For Flakstad, Moskenes og Vestvågøy er Vestvågøy vertsfellessråd for reformarbeidet.

ØKONOMI

Det er Moskenes kommune som har hovedansvaret for overføringer av midler til drift av Moskenes kirkelige fellesråd. Som oppsummering kan det siteres fra kirkeloven §15, 3. ledd: *”Utgiftsdekningen skal gi grunnlag for at det i soknene kan holdes de gudstjenester biskopen forordner, at nødvendig kirkelige tjenester kan ytes, at arbeidsforholdene for de kirkelige tilsatte er tilfredsstillende og at menighetsråd og fellesråd har tilstrekkelig administrativ hjelp”*. Kommunens forpliktelser defineres i kirkeloven § 15.

Det økonomiske grunnlaget for dette plandokumentet er avhengig av at Moskenes kommune arbeider fellesrådets Økonomiplan inn i sin plan. I Fellesrådets Økonomiplan forutsettes det at dagens overføringer økes, og reguleres i takt med lønns- og prisstigningen de kommende år.

Direkte statlige tilskudd til driftsbudsjettene til fellesrådene er falt bort. I tillegg til den kommunale overføringen får vi et statstilskudd som dekker 50% av diakonens lønnsutgifter. Resten av finansieringsgrunnlaget er egne inntekter, som utgjør i underkant av 0,5 %

Det er i planperioden ikke forutsatt stillingsendringer, men vi forutsetter et kontinuerlig arbeid for best mulig utnyttelse av stillingsressursene.

041 KIRKELIG ADMINISTRASJON

Det er ved kirkekontoret ansatt en person, kirkevergen i 50%. I tillegg dekker vi 30 % av sekretærstillingen på kirkekontoret i Flakstad.

UTFORDRINGER PÅ OMRÅDET

- Legge til rette for gode arbeidsvilkår og kompetanseutvikling for de ansatte
- Gode samarbeidsrutiner med kommunen

HANDLINGSMÅL	TILTAK	EFFEKT
Bygge opp kompetansen slik at ansatte og valgte kan ivareta sine arbeidsoppgaver.	Utarbeide en opplærings- og utviklingsplan	Målrettet opplæring etter arbeidsoppgaver
Å kunne utøve arbeidsgiveransvaret på en konsekvent og hensiktsmessig måte	Utarbeide reglement for de forskjellige stillinger og utvalg	Ordnete arbeidsforhold
Sikre eiendomsforholdene	Få ordnet overdragelse av kirkebygg og kirkegårder fra kommunen til "kirka"	

DRIFTSBUDSJETT	2018	2019	2020	2021
1. Brukerbetaling				
3. Refusjoner/overføringer/renter	4	4	4	4
4. Kalk.innt. ved komm.tjenesteyt.	108	108	108	108
5. Statlige tilskudd		17		
6. Rammeoverføringer/tilsk. Komm.	523,5	525	534	534
9. Sum driftsinntekter	635,5	654	646	646
10. Lønn og sosiale utgifter	389,5	390	393	393
11. Kjøp av varer og tjenester	44	62	48	48
12. Refusjon/overføringer til andre	90	90	93	93
13. Kalk.utg. ved komm.tj.yting.	108	108	108	108
14. Tilskudd og gaver	4	4	4	4
15. Sum driftsutgifter	635,5	654	646	646

INVESTERINGSBUDSJETT	2018	2019	2020	2021

042 KIRKER

Stilling som kirketjener er redusert til 20 % stilling (fra 30%) fra juni 2016 og har i tillegg til kirketjener oppgaver ansvar for renhold og en del vedlikeholdsarbeid. Vi har hatt problemer med å få tilsatt i stillingen, noe som har ført til at vi har kun ansatt person som tar seg av renhold av kirkene. Noe som betyr at kirketjener funksjonen er basert på frivillighet blant menighetsrådets medlemmer og kirkevergen.

I 2016 ble stillingen som organist besatt i kun 30% stilling, men fra desember 2017 er det ansatt ny kantor i 40% stilling. Stillingen er redusert siden vi ikke har korvirksomhet i soknet. Biskopen har forordnet 30 gudstjenester i Moskenes fordelt på Reine og Moskenes kirker. Stillingene er beregnet ut fra de forordnede gudstjenestene, i tillegg kommer vielser og begravelser.

Vi har to kirkebygg, Moskenes som ble tatt i bruk i 1821 og Reine som er fra 1890. Moskenes kirke er listeført kirke hos riksantikvaren. Dette medfører at den har spesiell nasjonal verdi.

UTFORDRINGER PÅ OMRÅDET

- Vedlikehold av kirkebyggene
- Bedre sanitære forhold
- Utbedre adkomst for funksjonshemmede
- Tilrettelegge kirkene for dagens bruksbehov
- Legge til rette for gode arbeidsforhold og kompetanseutvikling for de ansatte

HANDLINGSMÅL	TILTAK	EFFEKT
Vedlikehold/utbedring av kirkene	Etter isolering av loft Moskenes kirke	Energibesparende
Utbedre funksjonshemmedes Tilgang til kirkene	Moskenes: Legge en planke midlertidig over dørstokken i Moskenes	Bedre tilgjengelig
Parkeringsplasser	Benytte deler av utearealet ved Reine kirke til parkeringsplass	Flere parkeringsplasser, trengs spes. ved begravelser, lett tilgang til kirkehagen og personalinngang.

DRIFTSBUDSJETT	2018	2019	2020	2021
1. Brukerbetaling	12	15	15	15
3. Refusjoner/overføringer	16	16	16	16
4. Kalk. innt. ved komm.tjenesteyt.				
5. Statlige tilskudd				
6. Rammeoverføringer/tilskk. Kom.	493	503	513	513
8. Andre tilskudd, gaver, inns.midl	6	6	6	6
9. Sum driftsinntekter	527	540	550	550
10. Lønn og sosiale utgifter	369	385	400	405
11. Kjøp av varer og tjenester	142	139	134	129
12. Refusjon/overføringer til andre				

13. Kalk.utg. ved komm.tj.yting.				
14. Tilskudd og gaver	16	16	16	16
15. Sum driftsutgifter	527	540	550	550

INVESTERINGSBUDSJETT	2018	2019	2020	2021
Brannvarslingssystem Moskenes				
Restaurering Moskenes kirke				

043 KIRKEGÅRDENE

Det er ved kirkegårdene ansatt en person i 30% stilling. I tillegg har vi en 20% ressurs som benyttes i forbindelse med sommervedlikeholdet. Vi har 4 kirkegårder, Bunesfjord og Rostad som fra 01.09.04 har begrenset bruk, og Reine og Moskenes.

UTFORDRINGER PÅ OMRÅDET

- Tilrettelegge tilstrekkelig gravplass på Moskenes og Reine kirkegårder til en hver tid
- Ha en driftssikker maskinpark
- Legge til rette for gode arbeidsvilkår og kompetanseutvikling for ansatte

HANDLINGSMÅL	TILTAK	EFFEKT
Ha tilstrekkelig med gravplasser på Reine og Moskenes kirkegårder		
Oppbygging/fornyning av maskinparken	Innkjøp av en ny gressklipper hvert år. (utsk. 4./år) Utskifting av raider 5./år	Tidsbesparende
Bygge opp kompetansen slik at den ansatte kan ivareta sine oppgaver	Deltar på kurs	Måltrettet opplæring etter arbeidsoppgaver
Ivareta god helse for den ansatte	Sørge for hensiktsmessige hjelpemidler	Bedre trivsel

DRIFTSBUDSJETT	2018	2019	2020	2020
1. Brukerbetaling	82	86	86	86
3. Refusjoner/overføringer	19	18	18	18
4. Kalk.innt. ved komm.tjenesteyt.				
5. Statlige tilskudd				
6. Rammeoverføringer/tilsk. Komm.	149,4	147	149	149
9. Sum driftsinntekter	250,4	251	253	253
10. Lønn og sosiale utgifter	152,4	153	155	155
11. Kjøp av varer og tjenester	79	80	80	80
12. Refusjon/overføringer til andre				
13. Kalk.utg. ved komm.tj.yting.				
14. Tilskudd og gaver	19	18	18	18
15. Sum driftsutgifter	250,4	251	253	253

INVESTERINGSBUDSJETT	2018	2019	2020	2021
-----------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Gjerde til Reine kirkegård	50			
----------------------------	----	--	--	--

044 ANNEN KIRKELIG VIRKSOMHET

Denne funksjonen omfatter en stilling, diakon i 50% stilling., og ellers alt arbeid i menigheten som ikke kommer inn under §15 som definerer kommunens økonomiske ansvar.

UTFORDRINGER PÅ OMRÅDET

- Utnytte både frivillig og ansatte ressurser mer målrettet.
- Gi konfirmantarbeidet god kvalitet
- Rekvirere og følge opp frivillige
- Følge opp trosopplæringsplanen
- Sikre det økonomiske for diakonstillingen
- Legge til rette for gode arbeidsforhold og kompetanseutvikling for de ansatte

HANDLINGSMÅL	TILTAK	EFFEKT
Oppfølging av planarbeidet	Trosopplæringsplanen	Alle døpte mellom 0-18 år får trosopplæring
	Diakoniplanen	Omsorg for menneske
	Plassere ansvar for oppfølging av planarbeidet	Rekruttere flere frivillige
Rekrutterer frivillige	Plan for menighetsarbeid	Økt aktivitet/tilhørighet
Bedre arbeidsforh. for de ansatte	Sørge for hensiktsmessige hjelpemidler	Letter ungd. arbeid Lette arbeidsforholdene for de ansatte

DRIFTSBUDSJETT	2018	2019	2020	2021
1. Brukerbetaling	5	6	6	6
3. Refusjoner/overføringer	1	1	1	1
4. Kalk. innt. ved komm.tjenesteyt.				
5. Statlige tilskudd	100,5	105	165	165
6. Rammeoverføringer/tilsk. Komm.	95	100	145	145
8. Andre tilskudd, gaver, inns. midl.	62	65	74	74
9. Sum driftsinntekter	263,5	277	391	391
10. Lønn og sosiale utgifter	202,5	211	315	315
11. Kjøp av varer og tjenester	12	15	19	19
12. Refusjon/overføringer til andre				
13. Kalk.utg. ved komm.tj.yting.				
14. Tilskudd og gaver	49	51	57	57
15. Sum driftsutgifter	263,5	277	391	391

INVESTERINGSBUDSJETT	2018	2019	2020	2021

SAMLET DRIFTSUTGIFTER OG INNTEKTER FOR ALLE FIRE OMRÅDER

DRIFTSBUDSJETT	2018	2019	2020	2021
----------------	------	------	------	------

1. Brukerbetaling	99	107	107	107
3. Refusjoner/overføringer	40	39	40	40
4. Kalk.innt. ved komm.tjenesteyt.	108	108	108	108
5. Statlige tilskudd	100,5	122	165	165
6. Rammeoverføringer/tilsk. Komm.	1260,9	1275	1341	1341
8. Andre tilskudd, gaver, inns. midl.	62	71	80	80
9. Sum driftsinntekter	1676,4	1722	1840	1840
10. Lønn og sosiale utgifter	1113,4	1139	1263	1268
11. Kjøp av varer og tjenester	277	296	281	276
12. Refusjon/overføringer til andre	90	90	93	93
13. Kalk.utg. ved komm.tj.yting.	108	108	108	108
14. Tilskudd og gaver	88	89	95	95
15. Sum driftsutgifter	1676,4	1722	1840	1840

INVESTERINGSBUDSJETT	2018	2019	2020	2021
Restaurering Moskenes kirke				
Brannvarsling Moskenes kirke				
Gjerde til Reine kirkegård	50			

Denne lista har vært grunnlaget for utarbeidelse av Handlings- og økonomiplan for 2018 – 2021

Bakgrunnsmateriale: 1. Befaringsrapport fra Kulturavdelingen, Nordland fylkeskommune ved Egil Murud datert 27.06.96 – Moskenes kirke
3. Regnskap/Årsrapport 2015 og 2016

PROSJEKT

Ny Raider år 2018 – 2022..... 5. hvert år
En ny gressklipper hvert tredje år

Oversikten er ikke satt opp i prioritert rekkefølge

1. Vedlikehold vinduer, Moskenes kirke gjennomføres 2018
2. Nye oppsamlere for avrenning vann fra tak, Moskenes kirke, gjennomført 2018
3. Olje gulv Moskenes kirke
4. Omlegging av takstein Moskenes kirke, gjennomført 2018
5. Etterisolering tak Moskenes kirke
6. Ny panel resten av Moskenes kirke
7. Nytt orgel Moskenes kirke
8. Tilrettelegge Reine kirke for andre samvær enn gudstjenester
9. Nytt varmeanlegg i begge kirkene
10. Bytte ut benkene i Moskenes kirke med løse stoler for bedre tilrettelegging for rullestolbrukere. Denne saken tas opp på menighetens årsmøte i 2018
11. Handikap toalett Reine kirke
12. Utvide parkering ved Reine kirke og Moskenes kirke

UTFORDRINGSKONSTABEL – LOFOTEN BRANN- OG REDNINGSVESEN

UTFORDRING 1:

Deltidskonstabelen står i fare for å «forsvinne» på sikt dersom det ikke aktivt gjøres tiltak for å stimulere denne yrkesgruppen.

Årsak:

1. Kompleksiteten knyttet til en liten deltidsstilling med et høyt kompetansekrav som må rekrutteres fra et veldig snevert geografisk område:
  - a. Hovedarbeidsgiver vegrer seg for å stille sin ansatte til disposisjon for brann- og redningsvesenet. Denne må påregne inntil 30 dager frikjøp av sin ansatte i løpet av de to første årene.
  - b. Brannvesenets oppgaveportefølje og kompetansekrav er betraktelig endret de siste årene. Deltidsbrannmannens ferdighetsnivå skal i dag omfatte både brann, ulike redningsoppdrag, håndtering av trusselsituasjoner og et mer profesjonelt samband mm. Det er krevende å få etablert og vedlikeholdt et tilfredsstillende ferdighetsnivå på deltidskonstabelen med det antall øvelsestimer som er til rådighet i løpet av et år.
  - c. Brannkonstabelen rekrutteres fra et begrenset geografisk område – radius ca 4-5 km fra brannstasjon - hvor vedkommende primært skal både bo og arbeide innenfor. Søkermassen er dermed liten jf. andre yrkesgrupper. Erfaring fra de siste årene viser at brannkonstabelen i større grad enn tidligere bytter hovedarbeidsgiver – og man får problemer jf. pkt a.
  - d. Økt kompetansekrav har ført til mer obligatorisk opplæring, hvor store deler av opplæringen nå forventes skal gjøres som nettbasert selvstudium. Deltidskonstabelen har en terskelverdi på hvor mye tid han/hun er villig til å bruke på dette.
  - e. Deltidskonstabelen har flere ganger så stor sjanse for å rammes av kreft enn sammenliknbare grupper.
  - f. Alle øvelser legges som hovedregel på ettermiddag/kveld, og deltidskonstabelen er avhengig av «aksept» fra kone/samboer. Samfunnsengasjementet som oftest er drivkraften til deltidskonstabelen, favner ofte også over andre «konkurrerende» fritidsaktiviteter – ofte knyttet til oppfølging av barn. Fortsatt deltakelse i et deltidsbrannvesen må oppleves som verdifullt og meningsfullt – tiden borte fra familie etc. må være «verdt det».
  - g. Lønn alene er ikke tilstrekkelig drivkraft for deltidskonstabelen. Arbeidsgivers anerkjennelse, tilrettelegging og ivaretagelse er viktige verdiparametre som gir deltidsfunksjonen langt større kompleksitet enn en fulltidsstilling.
  - h. Ny foreslått utdanningsmodell for deltidspersonell samt revidering av *Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen* kan legge føringer som på sikt fører til at deltidskonstabelen forsvinner.

Konsekvenser:

Brannvesenet er i dag kommunens største redningstekniske ressurs som kan stille med mye personell på kort tid. Dersom deltidskonstabelen forsvinner kan dette medføre:

- a) Lengre tid før skadelidte mottar hjelp
- b) Hendelsen blir større da denne får lengre tid til å utvikle seg enn ved raskere innsats
- c) Annen type organisering som er betraktelig dyrere enn dagens organisering

UTFORDRING 2:

Brannfaglig kompetanse – både på ledelsesnivå, forebyggende nivå og beredskapsnivå -som i dag finnes i kommunen, kan på sikt forsvinne fra kommunen dersom staten får gjennomslag for etablering av fylkesvise brannvesen.

Årsak:

Staten ønsker større driftsenheter og foreslår i sine utredninger felles brannvesen på fylkesnivå med felles ledelse i et regionsenter – for oss vil dette bli Bodø.

Konsekvenser:

Sentralisering av ledelse vil trolig medføre redusert ledelse i distriktene. For store avstander reduserer det lokale engasjement og vanskeliggjør rekruttering lokalt (særlig for de minste kommunene). En sentralisering av forebyggende avdeling vil fjerne en viktig synergieffekt mellom beredskapsavdeling og ikke minst lokalt ledelsesnivå.

Kommentar:

Brannsjefene i fylket ønsker samarbeid og ser et stort behov for dette innen flere tema. Men Nordland har sine utfordringer. 44 kommuner med et samlet areal på 38.000 km² er et stort geografisk område. Fylket har større areal enn Vestfold, Østfold, Oslo, Akershus, Rogaland, Vest-Agder og Aust-Agder til sammen. Det skaper utfordringer med de lange avstandene. Tilnærmingen som DSB har valgt, ved å definere oppgaver som brann- og redningsvesenet må løse i samarbeid på et regionalt nivå, i stedet for å stille krav til befolkningsgrunnlag, mener vi er fornuftig. Noen steder kan det være fornuftig å slå sammen brannvesen til enheter med samme ledelse, men å etablere et felles fylkesbrannvesen med de utfordringer Nordland har, mener vi ikke er fornuftig. Vi mener derfor at anbefalingen fra DSB til JD blir utfordrende i dette store distriktet. «Det anslås et behov for ett til to brann- og redningsvesen innenfor det geografiske området til Nordland Politidistrikt». Og denne anbefalingen kommer før Nordland har fått besøk av DSB?

Det positive med prosessen er at den har skapt et engasjement i deler av brannsjefgruppa som vi nå ønsker og håper skal omfatte samtlige brannsjefer i fylket. En viktig suksessfaktor for samarbeid er tillit og kommunikasjon. Denne bygges bl.a. gjennom god dialog.

UTFORDRING 3:

Kommunen – gjennom deltidsbrannmannen – er i ferd med å «ta over» statlige oppgaver som tidligere ble håndtert av politi og ambulanse. Staten bygger dermed ned sin beredskap på bekostning av kommunen gjennom et brannvesen som stadig får tildelt flere oppgaver.

Årsak:

Politiets vaktorganisering har medført at de senere årene har vært en utvikling hvor politiet som hovedregel (ikke-dokumentert magesfølelse) kommer som siste nødetat på skadestedet.

Sentrale føringer – herunder også eget direktorat (DSB) - legger føringer og forventninger til at brannvesenet i større grad enn tidligere skal være mer delaktig både ved mindre og større politioppgaver og ved helseoppdrag. Det trekkes veksler på brannkonstabelens lokale tilstedeværelse. Hendelsen 22. juli 2011 har bl.a. medført en felles nasjonal prosedyre for samvirke mellom nødetatene ved pågående, livstruende vold (PLIVO). Det forventes nå en mer aktiv rolle ved denne type hendelser fra brannvesenets side.

Konsekvenser:

Brannvesenet er i ferd med, i større grad enn tidligere, å overta politioppgaver – herunder den totale innsatsledelsen på skadestedet. Brannvesenets lederopplæring må tilpasses dette dersom det er en utvikling som «anerkjennes».

Ved å gå inn i politioppgaver i langt større grad enn i dag står brannvesenet i fare for å gjøre noe med sitt omdømme i møte med publikum som kan være negativt. Forventningene til at brannvesenet skal utøve en PLIVO innsats samsvarer dårlig med nødvendig mengdetrening for denne type hendelser. Dette øker faren for alvorlig skade/død på eget personell.

Det vil være et grensesnitt på hva tid det er fornuftig at en annen nødetat enn den som primært eier hendelsen rykker ut for å best mulig ivareta skadelidte – og hva tid en annen nødetat minsker sine ressurser/vaktordninger på bekostning av at andre løser oppdraget.

Det blir en økonomisk forskyvning mellom stat og kommune, hvor kommunen sitter med regningen som tidligere ble båret av staten.

*Leknes, 12.4.2017
Ragnhild Sæbø
Brannsjef*

BRANNSJEFENS INNSPILL TIL BUDSJETT 2018

HOVEDUTFORDRING:

Deltidskonstabelen står i fare for å «forsvinne» fra kommunene på sikt dersom det ikke aktivt gjøres tiltak for å stimulere denne yrkesgruppen.

Konsekvenser:

Brannvesenet er i dag kommunens største redningstekniske ressurs som kan stille med mye personell på kort tid. Dersom deltidskonstabelen forsvinner fra lokalsamfunnet kan dette medføre:

- a) Lengre tid før skadelidte mottar hjelp
- b) Hendelsen blir større da denne får lengre tid til å utvikle seg enn ved raskere innsats
- c) Kommunen pålegges annen type organisering som er betraktelig dyrere enn dagens organisering

(Det vises til tidligere oversendt «Utfordringsdokument»)

Brannvesenets oppgaveportefølje og kompetansekrav er **betraktelig** endret de siste årene. Deltidsbrannmannens ferdighetsnivå skal i dag omfatte både brann, ulike redningsoppdrag, håndtering av trusselsituasjoner og et mer profesjonelt samband mm. Statens krav og forventning til profesjonalitet også på deltidsbrannmannen er stadig økende og i utvikling. Ikke minst gjør dette seg gjeldende innenfor opplæring.

Brannkonstabelen rekrutteres fra et begrenset geografisk område – radius ca 4-5 km fra brannstasjonene - hvor vedkommende primært skal både bo og arbeide innenfor. Søkermassen er dermed liten jf. andre yrkesgrupper. Sannsynligheten for å få tak i en søker som tilfredsstiller brannmannens kompetansekrav innenfor dette geografiske området er bort i mot null. Dette medfører at all kompetanseheving for å tilfredsstille forskriftskrav må skje etter ansettelse.

Attraktive jobber hvor søkermassen er stor gir arbeidsgiver mulighet til å stille store krav i en ansettelsesprosess. Dette er ikke like enkelt der søkermassen er liten og stillingsprosentene er små. Nettopp fordi opplæringskostnader på en deltidsbrannmann er store vil det fra et arbeidsgiverperspektiv være lønnsomt å beholde brannmannen lenge.

Forslag til driftsbudsjett 2017

Brannsjefen fikk i år mulighet til å legge budsjettforslag direkte inn i kommunens budsjettssystem – Arena. Det er dermed knyttet en kommentar til omtrent samtlige tall – hvor hovedmålet er å få en korrekt og transparent oversikt over hva tallene rommer.

Endringer knyttet til lønn:

Mannskapsgruppen har over flere år ikke vært fulltallig – hvor dette har reflektert i tidligere regnskapstall. Per i dag har man besatt 13 av 20 stillingshjemler, jf. gjeldende brannordning. Budsjettet for 2018 har lagt opp til at de siste sju stillingene blir fylt. (Sju mann av seksten utgjør ca 33 % av styrken – og kostnadene). Komplettering av mannskapsstyrken vil få en følgekostnad knyttet til opplæring, øvelser, bekledning og utstyr.

I budsjett for 2017 har ikke rådmannen budsjettet for utrykninger. Brannsjefen benytter seg av regnskapstall fra 2016 og 2017 og foreslår en økning fra kr null til kr 75 000,-. I tillegg kan det synes som om deler av gjeldende lokale avtaler knyttet til avlønning ikke er tatt med inn i 2017 budsjettet.

Kurs / opplæring:

Denne posten er i budsjettet kostnadsdrivende. Utryknings sertifikat, utrykningsleder kurs, PLIVO, nettbasert brevkurs, opplæring av nytilsatte samt opplæring i nødnett er alt sammen lovpålagt. Brannsjefen har ikke myndighet til å gi dispensasjon fra kravene.

Opplæring av superbrukere på ny bil samt opplæring av resterende mannskapsgruppe på ny bil er nødvendig.

Kurs i overflateredning er ønskelig . Det vil etter all sannsynlighet bli lovpålagt i ny forskrift som er i emning. Med tanke på risiko/sårbarhet er det en opplæring som er fornuftig.

Klær og utstyr:

Rådmannen hadde ikke lagt inn arbeidsklær for budsjett 2017. Denne posten vil i årene fremover bestå av en blanding av komplettering og forbruksmateriell, det vises til underark.

Også posten for utstyr rommer både komplettering og forbruksmateriell, det vises til underark.

Begge postene er viktige opp i mot brannmannskapenes HMS.

*Leknes, 8.11.2017
Ragnhild Sæbø
Brannsjef*